

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KADINLARIN HER TÜRLÜ ŞİDDET VE AYRIMCILIĞA MARUZ KALMALARININ ÖNLENEREK BU ALANDAKİ
MEVCUT DÜZENLEMELERİN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ VE ALINMASI GEREKEN EK TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/696, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835)
TUTANAK DERGİSİ

17'nci Toplantı
13 Şubat 2025 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Hulki Cevizoğlu'nun, Komisyonun bugüne kadar yaptığı çalışmalara, dünkü toplantıda bazı kadın vekillerin salonu terk etmesine, Komisyona davet edilen konukla ilgili olarak bir milletvekilinin Genel Kurulda yaptığı konuşmaya ve bugün sunum yapacak konuklara hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- TRT Genel Müdür Yardımcısı Muhammed Ziyad Varol'un, Komisyonun konusu bağlamında TRT'nin yayın perspektifi, yapmış olduğu faaliyetleri, gelecek dönem stratejileri ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

2.- Demirören Medya TV Grup Başkanı Murat Yancı'nın, Demirören Medya Grubu olarak kadına yönelik şiddetle ilgili olarak yaptıkları ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

3.- Show TV Genel Müdürü Esra Baydar'ın, Show TV olarak kadına karşı şiddet ve ayrımcılık konusunda yaptıkları ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

4.- TV8 Genel Müdürü Aslı Çini Yaşaroğlu'nun, TV8 olarak kadına şiddet ve ayrımcılık konularında yaptıkları ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

5.- ATV Genel Müdürü Hacı Ali Türkaslan'ın, ATV olarak kadına şiddet ve ayrımcılık konularındaki hassasiyetleri, bu alanda yapılması gerekenler ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

6.- Star TV Genel Yayın Yönetmeni Şebnem Aksoy Açıkalın'ın, kadına şiddet ve ayrımcılık konularında medyanın yapması gerekenler ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

7.- NOW Haber Ankara Temsilcisi Tülay Öçten'in, NOW Haber'in kadına yönelik şiddetin ve ayrımcılığın azaltılması ve önlenmesi konusundaki bakış açısı ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

8.- The Walt Disney Company Türkiye Kıdemli Kurumsal İletişim Müdürü Öznur Halilcikoğlu Çalışkan'ın, NOW Haber'in kurumsal yapısı, yayın ilkeleri ve kadına yönelik şiddetle ilgili olarak hayata geçirdikleri sorumluluk projeleri hakkında sunumu

9.- The Walt Disney Company Türkiye Programlama ve İçerik Alımları Direktörü Fulya Tiryakioğlu Baykal'ın, program içerikleri ile kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık konusunda dikkat ettikleri hususlar hakkında sunumu

IV.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Demirören Medya TV, Show TV, TV8, ATV, Star TV ve NOW Haber temsilcilerinin yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KADINLARIN HER TÜRLÜ ŞİDDET VE AYRIMCILIĞA MARUZ KALMALARININ ÖNLENEREK BU ALANDAKİ
MEVCUT DÜZENLEMELERİN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ VE ALINMASI GEREKEN EK TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/696, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835)

17'nci Toplantı
13 Şubat 2025 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 11.19'da açıldı.

Komisyon Başkanı Mustafa Hulki Cevizoğlu, Komisyonun bugüne kadar yaptığı çalışmalara, dünkü toplantıda bazı kadın vekillerin salonu terk etmesine, Komisyona davet edilen konukla ilgili olarak bir milletvekilinin Genel Kurulda yaptığı konuşmaya ve bugün sunum yapacak konuklara hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklama yaptı.

TRT Genel Müdür Yardımcısı Muhammed Ziyad Varol tarafından, Komisyonun konusu bağlamında TRT'nin yayın perspektifi, yapmış olduğu faaliyetleri, gelecek dönem stratejileri ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı,

Demirören Medya TV Grup Başkanı Murat Yancı tarafından, Demirören Medya Grubu olarak kadına yönelik şiddetle ilgili olarak yaptıkları ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı,

Show TV Genel Müdürü Esra Baydar tarafından, Show TV olarak kadına karşı şiddet ve ayrımcılık konusunda yaptıkları ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı,

TV8 Genel Müdürü Aslı Çini Yaşaroğlu tarafından, TV8 olarak kadına şiddet ve ayrımcılık konularında yaptıkları ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı,

ATV Genel Müdürü Hacı Ali Türkaslan tarafından, ATV olarak kadına şiddet ve ayrımcılık konularındaki hassasiyetleri, bu alanda yapılması gerekenler ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı,

Star TV Genel Yayın Yönetmeni Şebnem Aksoy Açıkalın tarafından, kadına şiddet ve ayrımcılık konularında medyanın yapması gerekenler ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı,

NOW Haber Ankara Temsilcisi Tülay Öçten tarafından, NOW Haber'in kadına yönelik şiddetin ve ayrımcılığın azaltılması ve önlenmesi konusundaki bakış açısı ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı,

The Walt Disney Company Türkiye Kıdemli Kurumsal İletişim Müdürü Öznur Halilcikoğlu Çalışkan tarafından, NOW Haber'in kurumsal yapısı, yayın ilkeleri ve kadına yönelik şiddetle ilgili olarak hayata geçirdikleri sorumluluk projeleri,

The Walt Disney Company Türkiye Programlama ve İçerik Alımları Direktörü Fulya Tiryakioğlu Baykal tarafından, program içerikleri ile kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık konusunda dikkat ettikleri hususlar,

Hakkında sunum yapıldı.

Demirören Medya TV, Show TV, TV8, ATV, Star TV ve NOW Haber temsilcilerinin yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 15.46'da toplantıya son verildi.

13 Şubat 2025 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.19

BAŞKAN: Mustafa Hulki CEVİZOĞLU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Asuman ERDOĞAN (Ankara)

SÖZCÜ: Müşerref Pervin Tuba DURGUT (İstanbul)

KÂTİP: Zuhâl KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş)

----- 0 -----

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Komisyon üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlar, kıymetli katılımcılar, değerli konuklar; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun 17'nci Toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Hulki Cevizoğlu'nun, Komisyonun bugüne kadar yaptığı çalışmalara, dünki toplantıda bazı kadın vekillerin salonu terk etmesine, Komisyona davet edilen konukla ilgili olarak bir milletvekilinin Genel Kurulda yaptığı konuşmaya ve bugün sunum yapacak konuklara hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bir hafta sonra, Komisyonumuzun göreve başlamasından itibaren, yasal olarak göreve başlamasından itibaren 2'nci ayımızı doldurmuş olacağız. Dün buradaki 16'ncı Toplantımızda Komisyonun süresinin bir ay daha uzatılması için karar aldık. Genel Kurulda okunduktan sonra ek süremiz başlayacak; üç artı bir, toplam dört aylık bir süre içinde "Kadına Yönelik Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığın Araştırılması, Alınması Gereken Ek Tedbirler" başlıklı konumuz, görevimiz tamamlanmış olacak. Biz Atatürk'ün dediği gibi "Az zamanda çok daha büyük işler başardık." Komisyon olarak. Bugün, iki ay dolmadan 17'nci Toplantıyı yapmak çok önemli. Bazen Komisyon üyesi bizim kendi partimizden olan milletvekili arkadaşlarımız bana takılıyor, diğer arkadaşlar da takılabilir, "Bizi çok çalıştırıyorsun, sürekli Komisyondayız." diyorlar ama bizim bir toplantımız aslında -şu anda değerli konuklarımızı görüyoruz- 5 ya da 6 toplantı değerinde çünkü normalde 1 konuk çağırılmış bugüne kadar daha önceki komisyonlarda, o konuk ve konu üzerine konuşulmuş.

Ama hakikaten bugün basınımızın en tepe yöneticileri, en kıymetli insanları, genel müdürü ve CEO'ları burada; hepsine bu kadar yoğun iş arasında, Türkiye'nin yoğun gündemi içinde fırsat bulup geldikleri ve zamana ayırdıkları için bir kere daha teşekkür ediyorum.

Eski bir medya mensubu ve yeni milletvekili olarak şunu söyleyebilirim, çok üzerinde durulmaması gereken bir konu ama medyamızda ve sosyal medyada yer aldığı için açıklama gereğini duyuyorum: Dün, burada, kadına karşı şiddeti, şiddetin kaynaklarını, nedenlerini, alınması gereken ek tedbirleri konuşurken ve görevimiz bu iken buna benzer bir olay yaşandı, hoş bir olay değildi. Siyasette şu var; bunu eskiden beri biliyoruz, hepimizin bildiği bir konu: Belli bir konuya katılmak katılmamak, toplantıya gelmek gelmemek, gerekiyorsa toplantıdan ayrılmak da demokratik bir tavır ancak bir kadın konuşmacıya, üstelik de çağırdığımız çok sayıdaki benzer formatta program yapan kişiler arasından gelen tek kişi olan konuşumuza başka kadınların, kadın vekillerimizin sembolik şiddet uygulaması hoş olmadı. Burada biz konuşurken Genel Kurulumuzda bir başka erkek milletvekilimizin "Efendim, falanca kişiden Komisyon ne öğrenecek?" dediği konuşması bana göre çok basit, sıgı bir konuşmaydı. Neden? Şunun için: Biz gelen konuklarımızın görüşüne katılmak zorunda değiliz, onlarla aynı düşünmek durumunda değiliz, biz düşünssek bile burada bütün milletvekillerimizin hepsi aynı görüşte olmayacak; çok doğal bir durum. Ancak bizim kimseye hakaret etme hakkımız yok, ne milletvekili olarak bu hakka sahibiz ne insan olarak bu hakka sahibiz; böyle bir durum yok.

Şimdi, dün, Sayın Zahide Yetiş "Kadına yönelik şiddet dendiği zaman şiddetin kaynağı olarak genel olarak erkek anlaşıyor ama kadınların da kadına şiddet yaptığı gerçeğini görelim." deyince -buna cevap verilebilir- şöyle bir protesto oldu: "Bu söylem çok cinsiyetçi bir söylemdir." dendi; ben anlamadım. Ben sosyologum, aynı zamanda akademisyenim; sosyolog olarak toplumsal cinsiyet çalışmaları yaptık, akademik çalışmalar yaptık, "cinsiyetçi söylem" kavramının o anlama gelmediğini akademik olarak da biliyoruz. Yapılan davranışla Sayın Zahide Yetiş'in söylediği olay kanıtlanmış oldu. Hatta ben de şunu söylemişim: Ya, mesela, yıllardır ben çocukluğumdan beri kendi annemden de biliyorum, rahmetli babaannem yani annemin kayıncıvalidesi ile gelini olan annemin ilişkisini biliyorum. Türkiye'de, Türkiye'nin toplumsal yapısını, gelin kaynana çekişmelerini biliyoruz; bunlar televizyonlarda da gösteriliyor kimi zaman program olarak ama buna biz "sosyal gerçek" diyoruz. Doğru olmasa da var ise bu, sosyolojide "toplumsal gerçek" ya da "sosyal gerçek" olarak adlandırılıyor. Bu sosyal gerçekleri araştırıyoruz biz, katılmak zorunda değiliz. Gelin kaynana kavgasında da sembolik olarak da olsa -bazen fiziken oluyor- kadının kadına uyguladığı şiddeti görüyoruz. Biz, burada, erkekleri genelleyelim ve kolektif olarak erkekleri kötüleyelim peşinde değiliz. Ne erkek ne kadın ne çocuk ne herhangi bir canlı onlara kötü davranışları eleştiren, kınayan, bunların olmaması için önlemler düşünülen bir komisyonuz, bizim görevimiz bununla sınırlı.

Dün, Genel Kuruldaki bir erkek milletvekilinin "Zahide Yetiş'ten bu Komisyon ne öğrenecek?" demesi inanılmaz abes bir ifade. Kadıncağız burada -şurada notlarımdan bakarak söyleyeyim- kimsenin tahmin etmediği şeyler söyledi, biz birbirimizi dinleyemeyeceksek zaten demokrasi olmaz. Zahide Hanım dedi ki: "Bizi yönlendirebilirsiniz." Hiç beklemediğim bir cümleydi. Yani programını savunacak tabii insanlar ama "Ne yapmamız gerektiğini siz bize söyleyin." dedi. Ya, müthiş bir şey bu yani o, öğrenmeye gelmiş. Ayrıca, biz her konuşumuzdan bir şey öğrenmek değil, bu işi niye yaptığını...

Şöyle söyleyelim; genelde şöyle bir kanı oluştu: "Kadına yönelik şiddetin belli bir oranı da medyadan kaynaklanıyor." gibi görüş oldu bugüne kadar ve hem Komisyonumuzda ifade edildi hem de toplumda böyle bir kanı vardı. Biz de o yüzden medya mensubu arkadaşlarımızı, dostlarımızı bugün davet ettik, dün de o nedenle çağırdık. Yani yapılan programlara biz katılmıyoruz,

bazılarına katılırız, bazılarına seyrederek; bizim dışımızda birey olarak ilgi alanımızda olabilir, olmayabilir ama biz burada resmî, yasal ve görev çerçevesi çizilmiş bir iş yapıyoruz, görev tanımı yapılmış.

Şimdi, yani tavuk-yumurta hikâyesi gibiydi; medya şiddeti körüküyor mu yoksa zaten toplumda şiddet var, medya onu gösteriyor ve önlem alınmasını mı sağlıyor? Bizim araştırma konumuz bu. "Televizyonlar hangi programları yapacak?" tartışmasına döndü biraz. Bu, başka bir konu, Dijital Mecraların konusu; işte, başka bir komisyon kurulabilir, onun konusu; televizyonların içerikleri, yapımlar falan farklı. Bizim konumuz sınırlanmış vaziyette. Medya ve şiddet ilişkisi var mı, yok mu ve her televizyon ya da gelen programcı bu alanda neler yapıyor?

Şimdi, cezaevlerine gideceğiz. İstanbul'da pazartesi ve salı günü Kartal'da Anadolu Adliyesine gittik, başsavcıyı ziyaret ettik. Biz başsavcıyla konuştuğumuz zaman onunla eşleştirmiyoruz kendimizi. Çocuk sorgu odalarına gittik yani suçluyla da görüşüyoruz, masumla da mağdurla da kadınlarla da. "ŞÖNİM" denilen şiddeti önleme ve izleme merkezlerine gittik İstanbul'da; nasıl çalışıyorlar, eksikleri var mı, bilimsel mi çalışıyorlar?

Yani bizim işimiz şiddet nedir? Şiddetin tamamını da araştırıyoruz biz, Komisyonumuz kadına yönelik şiddeti araştırıyor; değil mi? Kadına yönelik şiddetin kaynağı ne, nereden çıkıyor bu, bunu teşvik eden unsurlar var mı? Bunları soruyoruz. "Efendim, ondan ne öğreneceksiniz?" sorusu demokratik bir soru değil. Ayrıca, biz şiddeti araştırırken Komisyon üyemiz olan ya da olmayan, milletvekili olan ya da olmayan insanların kendi içlerindeki şiddetin dışı vurumuna ve bir şiddet enflasyonu yapmasına da karşıyız. "Enflasyon" hani ekonomide biliyoruz ama "şişme" demek yani şiddeti şişirip, büyütüp dallandırmanın da gereği olmadığını düşünüyoruz.

Şiddet aynı zamanda bir vakum, çekiyor. Ben kitle psikolojisinde çalışmış, akademik olarak yazmış, tezler yazmış bir insan olarak şunu söylüyorum: Toplumlarda, bütün dünyada şiddet olayları izleniyor ekranda. Niye kitleler şiddeti izliyor? Bunu da bilmemiz, bulmamız gerekiyor. Biz yazacağımız ve Genel Kurula sunacağımız komisyon raporunda bunları da açıklamalıyız. Niye kitleler şiddeti izliyor, niye vurdulu kırdılı filmler izleniyor? Şimdi, biz hakem değiliz burada, tespit yapmaya çalışıyoruz, araştırıyoruz.

Ayrıca, şiddete masumiyet kazandırmaya çalışanlar var mı? İster medyada, ister siyasette, ister toplumun diğer alanlarında yani şiddete karşıymış gibi gözükerek şiddete masumiyet kazandırılmasına da karşıyız. Daha önceki toplantılarımızda şöyle bir kavram kullanmıştım, yeni bir kavram bu: "Gösterişçi duyarlılık" Bu, şu demek: Sürekli olarak aynı şeyden söz edip, örneğin "Şiddete karşıyım." diye diye şiddeti olağanlaştırmak, sıradanlaştırmak ve şiddete duyarlı gibi gözükerek şiddete karşı duyarsızlaştırmak demek "gösterişçi duyarlılık" kavramı. Şimdi buradan da kendimizi kurtarmamız gerekiyor. Toparlıyorum, bitiriyorum.c Aynı zamanda, biz bir opak toplumun yapılmasına da karşıyız, inşa edilmesine. "Opak toplum" kavramı bana ait. Ne demek? Zihni bulanık toplum inşa etmek demek yani insanları düşünemez hâle getirmek, şiddeti göz ardı etmek, gizlemek, göstermek doğru değil. Medyamız şiddeti gösteriyor ama bu Platon'un da söylediği gibi hani "Zehir yoktur, doz vardır, o dozun adı farmakondur." Şiddeti gösterirken medyada da bunun dozunu nasıl ayarlıyoruz, gösteriyor muyuz, gösterirken şiddet teşvik ediliyor mu? Yapılan kadın programlarında, sabah programlarında, haber tartışma programlarında bu doz uygun mudur? Tıpta da öyle; ilacı, balı bile fazla alırsanız zehirleniyorsunuz. Şimdi bunları konuşacağız.

Son olarak şunu da söyleyeyim: Mumyalanmış bir ahlak kavramına da içine de girmememiz gerekiyor. Yani ne demek mumyalanmış ahlak? Dondurulmuş, eski anlayışlar, klasik, ezberlenmiş ahlak anlayışları. Şimdi, şiddet değişiyor, mesela dijital şiddet kavramı çıkıyor, başka kavramlar çıkıyor. Bunlara karşı biz güncel ahlak anlayışına yani etik kavramlara da yer vermemiz, incelememiz gerekiyor.

Şimdi, bugünkü değerli konuklarımızı tanıtmak istiyorum. TRT Genel Müdür Yardımcısı Sayın Muhammed Ziyad Varol, hoş geldiniz; ATV Genel Müdürü Sayın Hacı Ali Türkaslan, hoş geldiniz; Show TV Genel Müdürü Sayın Esra Baydar, hoş geldiniz; Demirören Medya Grup Başkanı -Demirören Medya Kanal D ve CNN başta olmak üzere pek çok medya grubunu içeriyor- Sayın Murat Yancı, hoş geldiniz; TV8 Genel Müdürü Sayın Aslı Çini Yaşaroğlu, hoş geldiniz; TV8 Kurumsal İletişim Direktörü Sayın Emir Özkan, hoş geldiniz; Star TV Genel Yayın Yönetmeni Şebnem Aksoy Açıkalin, hoş geldiniz, Now TV'den Ankara Haber Temsilcisi -benim de eski mesai arkadaşım- Sayın Tülay Öçten, hoş geldiniz; aynı grupta The Walt Disney Company Türkiye Kıdemli Kurumsal İletişim Müdürü Sayın Öznur Halilcikoğlu Çalışkan, hoş geldiniz; yine aynı kurumdan The Walt Disney Company Türkiye Programlama ve İçerik Alımları Direktörü Sayın Fulya Tiryakioğlu Baykal, hoş geldiniz.

Bugün değerli medya mensubu yöneticilerinden, özellikle "Medyanın, şiddetin artışında katkısı var mı?" bunu öğrenmeye çalışacağız. Aynı zamanda, her türlü soru ve cevaba açık bir Komisyonuz. Medya mensuplarımız, Komisyonu izleyen medya mensuplarımız -görsel medya- genellikle dışarıya davet ediliyor. Ben, başladığımdan beri bunun aksini yapıyorum; toplantının sonuna kadar bütün görsel ve yazılı medyayı içeride tutuyorum. Arkadaşlar, kameraman arkadaşlar sıkılmazlarsa üç saat, beş saat, istedikleri kadar içeride kalıp çekim yapabilirler. Demokrasi ve açık toplum, açık bir Komisyon yönetmeye çalışıyoruz ve değerli arkadaşlarımız, konuklarımız kendi kurumlarında şiddeti ve ayrımcılığı önlemeye yönelik özel önlemler almışlar mı? Bunu merak ediyoruz ve dediğim gibi, genel olarak medyanın şiddete etkisi var mı, yok mu konusunda ne düşünüyorlar, onu öğrenmek isteriz.

İlk sözü TRT Genel Müdür Yardımcısı Sayın Muhammed Ziyad Varol'a veriyorum.

Hoş geldiniz tekrar.

Sayın Varol, buyurun.

III.- SUNUMLAR

1.- TRT Genel Müdür Yardımcısı Muhammed Ziyad Varol'un, Komisyonun konusu bağlamında TRT'nin yayın perspektifi, yapmış olduğu faaliyetleri, gelecek dönem stratejileri ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Öncelikle, yüce Meclisimizin çatısı altında böylesine önemli bir konuyu siz değerli milletvekillerimize, Kurumumuz adına katkı sunmaktan, burada olmaktan, Kurumumuz çatısı altında yapmış olduğumuz faaliyetleri aktarabilmek adına oluşabilecek öneri ve değerlendirmeleri de alabilmek adına burada

bulunduğumuz için... Bu vesileyle, Kurumum ve şahsım adına Değerli Komisyonumuzun üyelerini, Başkanımızı saygıyla selamlıyorum; çalışmalarınızın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Yaklaşık on beş dakikalık bir süre verilmişti Başkanım ama biraz uzunca bir sunum, ben mümkün olduğu kadar hızlıca...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Makul bir süreye sahipsiniz ama genellikle soru-yanıt bölümü uzun sürdüğü için onu denglersiniz.

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Sunum ayrıca zaten sunulmuştu zannedersen sayın vekillerimize, aynı zamanda bir rapor da teferruatlı bir rapor da takdim ettik sizlere. Dolayısıyla, ben mümkün olduğu kadar hızlıca, zamanı verimli kullanmak adına da ilerleyeceğim.

Sunumumu, TRT'nin bu bağlamda yayın perspektifini, yapmış olduğu faaliyetleri ana başlıklar altında özetleyerek ve gelecek dönem stratejisiyle tamamlamak arzusundaım.

Takdir edeceğiniz üzere, TRT bir kamu yayıncısı sorumluluğuyla hareket ederek etkin olduğu alanlarda, gerekse organizasyonel işleyişinde kadınların temsiliyetini artırmak yönünde faaliyetlerini sürdürmektedir. Elbette kadının, hayatın her alanında olduğu gibi yayıncılık alanında ki çok özenle yapılması gereken yayıncılığın nitelikli bir şekilde hayata geçirilmesi adına kadın elinin de muhakkak hem değmesinin hem de kadın temsiliyetinin toplumdaki rolünün çok önemli olduğunu değerlendiriyoruz. Bu manada, belirli unsurlar, belirli prensipler çerçevesinde çalışmalarımızı "şiddete sıfır tolerans" ilkesiyle yürütmekteyiz. Elbette buna program içeriklerimizi oluştururken kadın temsiliyetini artırmak adına bilinçli bir planlamayla hareket etmekteyiz. Bu bağlamda, editöryal çalışmalarımızı sürdürürken dengeli bir görünürlük oluşturmak arzusunda ve çabasındayız. Kadınların gücünü ortaya koyan içerikleri ön plana çıkarmakta, konuk olarak davet ettiğimiz isimleri belirlerken mümkün olduğu kadar bu oranı kadınlarımız nezdinde daha yukarılara çıkarma arzusundaız. Güçlü Türkiye'nin güçlü kadınlarının ekranı ve sesi olmak gibi bir misyonla hareket etmekteyiz.

Kadın girişimcilerimizin hikâyeleri, kadınların iş hayatındaki başarıları, kadına şiddetle mücadele konusundaki yayınlarımızı her zaman ön planda tutmaktayız. İş ve aile sorumlulukları arasındaki dengenin sağlanması da yine bizim adımıza önemli prensipler arasında.

Kamu yayıncılığı anlayışından bahsettim. Burada yürüttüğümüz faaliyetleri televizyon, radyo, dijital mecralar, sosyal medya, kadın alanındaki eğitim ve akademik çalışmalar, uluslararası etkinliklerde kadın teması ve organizasyonel yapımızdaki kadının rolü ve iç iletişim faaliyetlerimiz bağlamında hızlıca sizlere arz etmek istiyorum.

Öncelikle televizyon yayınlarında, malumunuz, TRT, yıllar içerisinde kadın temalı birçok program hazırlamakta, sunmakta; toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadının toplumdaki yerini güçlü bir şekilde vurgulamıştır. Toplumsal sorumlulukları, eğitimdeki yeri, çalışma hayatındaki rolü gibi birçok yaklaşımla kadına olan, toplumda kadının önemine vurgu yapan birçok yaklaşımımız bu anlamda mevcut. Yine, az önce söylediğim gibi, başarı hikâyelerini ekranlarımızda sıkça, özellikle televizyon yayınlarımızda ortaya koymaya çalışıyoruz. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde muhakkak kadın haklarının önemini, kadınların toplumsal hayattaki rollerini ve kadın temsiliyetini artırmanın önemini vurgulayan özel yayınlar ve içeriklerle her yıl ekranlarımızı bu manada dolu dolu tutmaya çalışıyoruz.

Yine, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız tarafından, söz konusu, yine Komisyonumuzun da gündeminde olan konuya dair "Şiddetsiz Toplum" ve "Şiddet Uzaklaştırır" başlıklı yayınları da 2023 yılından bu yana tüm kanallarımızda yayınlamaya devam etmekteyiz. Uluslararası Kadın ve Adalet Zirvesi'ne yönelik tanıtım yayınlarımız da yine ekranlarımızda mümkün olduğunca tekrar tekrar yayınlanmakta.

Kanal kanal bu konu etrafında neler yaptığımızı -sunumumuzda teferruatlı bir şekilde var ama- mümkün olduğunca her bir kanalımızdaki güzel örnekleri ya da önemli örnekleri vurgulayarak devam etmek isterim. TRT 1 kanalımızda -ki ana akım kanalımız, bizim en çok izlenen kanalımız- malumunuz, buralarda dizilerimiz mevcut. Bir örnek vermek gerekirse, "Teşkilat" dizimizde Millî İstihbarat Teşkilatımızda aktif ve önemli görevlerde bulunan başrol oyuncumuzu çok önemli bir görevde, hemen hemen dizinin en başat aktörü olarak sunmaktayız. Burada hem devletimizin hem toplumun kadına verdiği önemi atfeden önemli bir örnek. Yine, aynı şekilde "Gönül Dağı" dizimizde Öğretmen Gülsüm karakterimiz, Mühendis Dilek karakterimiz, yine, öğrencilerin hayal gücünü geliştiren Selma Öğretmenimiz, hakeza, ev hanımıyken tiyatro oyunu yazıp yöneten, edindiği başarılar sayesinde yurt dışı turnesine çıkan Günşıl karakterimiz gibi aslında birçok örneği dizilerimizde mümkün olduğu kadar tutmaya çalışıyoruz. Bir diğer örneğimiz, "Kara Ağaç" dizimiz, henüz final gördü ama burada yine bir dönem içerisinde feodal yapıya başkaldıran ve Mühendis Sultan karakterinin yine çok güçlü bir figür olarak dizimizde ön plana çıkarıldığını aktarabilirim, örnek olarak verebilirim. "Hayallerinin Peşinde" diye uzun zamandır, her hafta sonu TRT 1 kanalımızda kadın girişimcilerin başarı hikâyelerini aktardığımız çok önemli bir programımız var. Ben tek tek hepsini sıralamayacağım ama hemen hemen tüm programlarımızda bu manada örnekleri pekiştirmeye, bulmaya gayret ediyoruz.

Yine, TRT 2 kanalımızda... Aslında bu konu, özetle, belki genel bir ifade gerekirse TRT olarak sorumluluğumuzu bu manada hemen hemen tüm kanallarımıza ve bu kanallarımızın altındaki bütün içeriklerimize bir kanvas gibi indiriyoruz. Dolayısıyla her bir programımız kendi alanında, kendi editöryal yaklaşımında muhakkak ve muhakkak kadına ve kadına karşı şiddete dair yaklaşımlarını gerek tarihî gerek bugün itibarıyla sürdürmekte. Bunun örneklerini yine sunumda bulabileceksiniz, görüyorsunuz. Hakeza, yayınladığımız, lisansladığımız gerek yerli gerek yabancı filmlerimizde de bu tür konuları ihtiva eden özel seçkileri, özel filmleri mümkün olduğu kadar ekranlarımızda tutuyoruz.

Yine, TRT Belgesel kanalımızda, gerek Türkiye'de gerek dünyada kadınları ön plana çıkaran, onları toplumun ana taşıyıcı unsurları olarak ifade eden ve başarı hikâyelerini, aileyi ön plana çıkaran birçok yapımımız var, bunları da her zaman TRT Belgesel kanalımızın ana sorumlulukları arasında tutmaya çalışıyoruz, korumaya çalışıyoruz.

Diğer önemli kanallarımız TRT Spor ve TRT Spor Yıldız. Tabii, hayatın her alanında olduğu gibi kadınlarımız spor alanında da çok başarılı işlere imza atıyorlar ve açıkçası biz de bu örneklerin peşinde geziyoruz. Hem bu tür örnekleri programlarla tanıtırken, bu başarılı kadın sporcularımızın hikâyelerini izleyicimize sunarken aynı zamanda kadın sporcularımızın gerek Millî Takım gerek kulüp bağlamında katıldığı organizasyonların yayınlarını yine TRT Spor ve TRT Spor Yıldız kanallarımızda

mümkün olduğunca tutmaya çalışıyoruz. Özellikle voleybol, hentbol ve basketbol alanında kadınlarımızın gerek Millî Takım gerekse kulüp bağlamındaki mücadelelerine kanallarımızda yer veriyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Varol, şimdi, bu sunumunuzun bir önceki sayfasında, 10'uncu sayfada TRT Haber'den örnekler veriyorsunuz, oraya biraz değinseniz mi? Bazı haber başlıkları var; mesela, kadına yönelik haberler, başlıkları burada çok güzel özetlemişsiniz, onları sizin ağzınızdan duysak.

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Tabii Başkanım, tam TRT Haber'e gelmiştim, siz uyardınız. Ben az önce, başlarken de söylemiştim Başkanım, tekrarda fayda olabilir. Benim, uzun 35-40 sayfalık bir rapor, aynı zamanda da bir sunumum var. Sunumumda o sayfalar belki görünmeyebilir ama raporda hepsi teferuatlı bir şekilde var. Ben de kürsüden yani mikrofondan okumaya çalışayım, o benim önümde yoktu şu anda.

TRT Haber olarak da yine kadınların toplumdaki yerini güçlendirmeye yönelik atılan önemli adımlarla haber takibimizde her zaman bu konu bizim için çok önemli, öncelikli bir konu olarak öne çıkıyor. Gerek TRT Haber'in lineer yayınlarında gerekse dijital yayınlarında bu konuda oldukça yoğun haber ve içerik oluşturmaya çalışıyoruz. Son beş yılda 954 adet ve yaklaşık iki bin dakika haber oluşturmuş durumdayız. "Web" sitemizde 124 içerik bu konuyla alakalı oluşturulmuş durumda. Yine, "Şiddetsiz Toplum" ve "Şiddet Uzaklaştırır" -az önce de ifade etmiştim- kamu spotlarımızı da sadece TRT Haber kanalımızda 158 yayında, yüz on dokuz dakika gösterdik.

Sizin az önce ifade ettiğiniz birkaç başlığa değinmem gerekirse, örneğin, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın, kadına yönelik şiddetin konuşulduğu platformlarda, terör örgütüne karşı cümle kurulamamasını ikiye bölme olarak nitelendirdiği, "Bölücü terör örgütündeki her türlü insan hakkı ihlali görmezden gelenlerin meselesi asla kadınlar olamaz." dediği bir haberimiz var. Yine hakeza Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın, kadına karşı şiddetin AK PARTİ iktidarında tanımlanarak nitelikli suç hâline getirildiğini, "Sözleşme değil kanunlar yaşatır." dediğini ifade eden bir diğer haber örneğimiz; böyle sayısız örnek var. Ben, uygun görürseniz Başkanım, diğer kanallarla devam edeyim.

Bir diğer kanalımız TRT World kanalımız. Malumunuz, TRT World kanalımız hem yurt dışına Türkiye'nin perspektifiyle haberlerini sunarken aynı zamanda ülkemizde yaşayan yabancı, İngilizce konuşan kitleleri odağına alan bir kanalımız. Dolayısıyla burada da yine çok önemli içeriklerimiz, yapımlarımız ve yayınlarımız var. Bunların da listeleri yine sıralı bir şekilde sunumumuzda mevcut ama önemli bir yapım olduğunu düşündüğümüz, Esad rejiminin göçaltı merkezlerinde -ki şu anda güncel bir konu, malumunuz- Esad rejiminin Suriye'de uyguladığı zulmün kadınlara dönük olan bir iz düşümünü gösteren önemli bir örnek olduğunu düşündüğümüz TRT yapımı bir belgeselimiz yine TRT World kanalımızda yayınlandı; Syria's Imprisoned Women. Dolayısıyla bu tür birçok yapımla da TRT World olarak TRT yaklaşımımızı perçinliyoruz.

TRT Arabi kanalımız hakeza yine Orta Doğu başta olmak üzere dünyadaki Arapça konuşan nüfusu, demografiye hedef alan bir kanalımız. Burada da yine, Komisyonumuzun araştırma alanında bulunan birçok hususa değinen, gerek Türkiye'den gerekse yurt dışından çok önemli haber ve yayıncılık örnekleri ortaya koyuyoruz.

TRT Türk kanalımız bizim diaspora kanalımız, malumunuz, dünya üzerinde yaşayan Türk nüfusumuzu daha çok odağa aldığımız bir kanal. Burada da özellikle onların, yurt dışında yaşayan Türklerin, vatandaşlarımızın hem aile bağlamında değerlerini koruyabilmesi hem de kadının bu manada güçlü bir şekilde hayata devam edebilmesi, hayatın içerisinde önemli roller üstlenebilmesine dönük; farklı statülerde olmasına rağmen, kadının anne olarak ya da çalışan olarak hayatın her alanında üstlendiği tüm statüleri layıkıyla yerine getirebilmesi anlamında bizlerin önemli uzmanlarla birlikte hayata geçirdiği, gün boyu devam eden, bazıları haftada beş gün devam eden önemli programlar var. Yine bunlardan örnekleri sunumumuzda aktarmaya çalıştık.

TRT Kurdî kanalımız yine aynı şekilde bu yayınlarına devam ediyor, örneklerine tek tek değinmeyeceğim zamanı doğru kullanmak adına. Genel olarak televizyonculuk anlamında faaliyetlerimiz bu şekilde.

Radyo yayınlarımızda da hakeza, bu konuyu çok önemsedığımızı gösteren birkaç detay vermek isterim. Kadına karşı her türlü ayrımcılığın ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetinin önlenmesi, başta Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşların, mağdurların haklarını korumaya yönelik tedbirleri, kadınlara karşı şiddetle mücadelede aktif rol oynayan sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları her zaman radyo kanallarımızda da öncelikli olarak yer almakta. Uzman ve yetkililerle yapılan söyleşilerin yer aldığı programlar ve haber bültenlerinde haberler dinleyicilerle buluşturulmaktadır. RTÜK onaylı kamu spotlarımız, televizyon yayınlarımızda yayınlarında olduğu gibi kanallarımızda da radyo kanallarımızda da sürdürülmekte. TRT Radyo 1'de hafta içi her gün yayınlanan "Ailece" "Yalnız Değilsiniz" "Hukuk ve Hayat" programları, haftada bir gün yayınlanan "Kutlu Yuva" "Mutlu İnsan" programları, yine bölgesel radyo kanallarımızda -ki Antalya, Çukurova, Erzurum, GAP, Diyarbakır ve Trabzon bölge radyolarımız bunlar- her gün canlı olarak yayınlanan "Hayatın İçinden" programlarında mümkün olduğu kadar bu konuları her zaman editöryal olarak listemizin başında tutuyor, bu konulara eğiliyoruz Değerli Başkanım.

Yine, TRT bünyesindeki Türkiye'nin Sesi Radyomuz, "Baş Tacı" "Hoş Sohbet Sokağı" "Memleket Treni gibi" programlarla yine bu konulara dair önemli içerikler, yayınlar icra etmekte. Bunların örneklerini yine detaylı bir şekilde sunumumda paylaşmış durumdayım.

Elbette dijital mecralardaki yayınlar ve sosyal medya paylaşımlarında da kadın odağını zikretmek gerekir. TRT olarak bu alanda da birçok faaliyetimiz var. Özellikle yayın hayatına bir buçuk iki yıl süre önce başlayan Tabii platformumuzda, dijital platformumuz Tabii'de mottomuzu bizi birleştiren hikâyeler olarak zaten ortaya koymuştuk. Aslında özellikle dijital mecralar dolayısıyla aile içerisinde ve toplumdaki bireylerin daha da birbirinden uzaklaştığı bir dünyayı maalesef etki olarak ortaya koyan dijital dünyada bizi birleştiren hikâyelerin... Herkesin bir arada içerik tüketebildiği bir ortam oluşturmak istiyoruz. Elbette yine kadınlarımıza dönük olarak da her zaman gerek senaryolarımızda gerekse yaklaşımımızda verdiğimiz, senaristlerimizden, yapımcılarımızdan beklenti olarak her zaman prensip olarak ortaya koyduğumuz bir husus kadınlarımız ve kadına karşı şiddet konusu. Bunun örneklerini de yine burada ilettiğimiz, burada sunumumuza koyduğumuz örneklerde her birinin izdüşümünü bulabileceksiniz. Örneğin, bir tanesini sadece en azından paylaşmak istersek "İbni Sina" dizimiz var Tabii'de, oldukça popüler bir dizi. Her ne kadar bir çocukluk draması gibi görünse de burada, İbni Sina'nın hayatını anlatan bu dizimizde aslında Hazreti Ayşe

ve El Karaviyyin Medresesini kuran Fatıma Muhammed örneğini benimseyerek valinin karşısına çıkan İbni Sina bir kadın medresesi kurmak için kolları sıvamakta. Sina'nın mücadelesiyle İslam anlayışında kadının toplumsal hayattaki önemi üzerine yapılan vurgunun gözler önüne serildiğini hep birlikte görebileceğiz. Sadece bir örnek olarak bunu ifade etmek istedim.

Bir diğer dijital platformumuz -ki bu da oldukça popüler bir platformumuz- özellikle TRT Radyo yayınlarımıza dijital yollarla erişme imkânı veren ve aynı zamanda TRT bünyesinde var olan birçok radyo tiyatrosunu da dijital hâle getirdiğimiz TRT Dinle platformumuz. Burada yine çok önemli, tam da bu konuya aslında örnek olarak getirilebilecek bazı örnekleri koyduk. Örneğin Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın aynı adlı eserinden uyarlanmış gelenekçi ve çağdaş kadın motifleri, yine toplumsal bir dram çerçevesinde ele alındı. "Kadın Erkekleşince" adlı radyo tiyatromuz... 6 adet radyo tiyatromuz var. Yine, çalma listelerimiz, "podcast" serilerimiz, "Hukuk ve Hayat" "Yaşamı Fark Et" "Cuma Sabahı" "Yalnız Değilsiniz" "Engelsiz Sesler" gibi birçok programla bu konuya dair faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz. Mümkün olduğu kadar, önemli günlerde, bu konu etrafında farkındalık oluşturmamız gereken günlerde paylaşımlarımızla ve sosyal medya hesaplarımızla da her zaman dijital anlamda da bu farkındalığı oluşturmaya çalışıyoruz.

Özellikle eğitimler ve akademik çalışmalarda bir diğer önemli husus; TRT adına, kendi personelimizin ve bu manadaki içerikleri üreten insanların bu anlamda eğitilmesiyle başlayıp sonrasında elbette kamu yayıncılığımızı layıkıyla yerine getirebilmemiz vesilesiyle birçok eğitimler icra ettik. Bunlardan bazılarını yine burada zikrettim. Ben aynı zamanda gelirken... Ocak 2024 TRT Akademisi dergimiz sizlere dağıtılacak. "Medyada Şiddetin Temsili" temalı "Kadına Yönelik Şiddet Olaylarında Gösterişçi Duyarlılık: Eleştirel Perspektiften Sosyal Medya Üzerine Bir Analiz" adlı makalemiz de yine sizlere dağıtılacak olan TRT Akademi Ocak 2024 yayınımda var; bundan da bahsetmek istedim.

Her ortamda, her platformda bu konuyla alakalı muhakkak bir faaliyetimiz bulunsun istiyoruz. Bu bağlamda, yine en son 18-23 Ekim 2024 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleşen, TRT'nin yayıncılık dünyasındaki öncü rolünü pekiştiren, 65 ülkeden 400'den fazla yayıncının bulunduğu 61'inci ABU Genel Kurulu gerçekleşti. Bu söz konusu yayıncılık grubu ABU'da şu anda TRT Genel Müdürümüz de aynı zamanda Başkanlık görevi icra etmekte ve dünyadaki en önemli, en büyük yayıncılık grubu ABU. Bu buluşmada "Herkes İçin Yayıncılık, Medyada Cinsiyet ve Çeşitlilik" adlı forumu da bu vesileyle gerçekleştirmiş olduk; bundan da bahsetmek istedim.

Organizasyonel yapımızda da aslında bizler yani TRT olarak... Aslında kadına verilen değer, şiddet bir sonuç. Dolayısıyla kadına ne kadar önem verdiğinizi hissettikçe ve hissettirdikçe aslında bu sonucu da ortadan kaldırmaya dönük bir adım atmış oluyorsunuz. Ocak 2025 itibarıyla TRT personelinin yüzde 34'ünü kadınların oluşturduğunu zikredebiliriz buna ne kadar önem verdiğimizizi göstermek adına. Elbette bu oran hâlâ düşük bir seviyede, bu konuda da her geçen gün sayıyı ve oranı yukarıya çıkarmak anlamında da TRT yönetimi olarak yaklaşıma sahibiyiz. Üst, orta ve alt düzey yönetimde yer alan kadın çalışanlarımızın oranı yüzde 21; yönetimde yer alan kadınlarımızın yüzde 28'i orta ve üst düzey yönetici rollerinde ve aynı zamanda mukayeseli bir bakış atabilmek adına da yönetici pozisyonunda çalışan kadın sayısının toplam kadın çalışan sayısına oranının yüzde 3 olduğunu görüyoruz. Bu oran erkeklerde de yüzde 5 dolayısıyla yakın bir oran ama daha da yukarıya doğru, belki de üstüne çıkması adına da çalışmalarımızı devam ettireceğiz.

İç iletişim faaliyetlerimizle sürekli bu konuyu gündemde tutmaya, çalışanlarımıza da her zaman bu konu etrafında bir farkındalık oluşturmaya çalışıyoruz; bunun örneklerini yine sunumunda paylaştım.

Son olarak, stratejik önceliklerimizi ve geleceğe dair perspektifimizi başta da ve sunumum etrafında da söylediğim gibi, kamuoyunu bilinçlendiren toplumsal duyarlılığı artıran, kadının medya içindeki yerini güçlendiren yayınlarla Türkiye Yüzyılı'nın kadınların yüz yılı olması adına gerekli çalışmaları yapmak; haber programlarımızdan belgesellere, özel dosyalardan dijital içeriklere kadar geniş bir yayın yelpazesinde kadın haklarını ve toplumsal cinsiyet eşitliliğini destekleyen çalışmalar yürütmek, sunmak; kadınların karşılaştığı zorlukları gündeme taşımamın yanı sıra başarı hikâyeleriyle de ilham kaynağı olmak; medyada şiddetin normalleştirilmemesi ve topluma bu konuda bilinç kazandırılması adına akademisyenler, uzmanlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapmak, farkındalık çalışmalarına katkı sunmak; başta Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınız olmak üzere Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı doğrultusunda eylem planında yer alan faaliyetlerden ilgili kurum olarak, TRT olarak yer aldığımız stratejik amaçlara destek vermek ve kurumsal stratejik yaklaşımını oluştururken eylem planını her zaman göz önünde bulundurmak bizim stratejik önceliklerimiz olarak da bu konu etrafında belirlenmiş durumda Başkanım.

Sunumum bu şekilde, sorularınızla elbette yine gerekli bilgileri veririz inşallah.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Varol, çok teşekkür ederiz.

Şunu söylemeden geçemeyeceğim, her platformda fırsat oldukça söylüyorum, hani, biraz pazarlamacı gibi olsun: Şu elimde görmüş olduğunuz kitap, TRT Akademi dergisi müthiş faydalı bir kitap. Ben bundan çok yararlanıyorum. Bütün vekil arkadaşlarımıza, araştırmacılara tavsiye ederim. TRT'den bunu nasıl temin edecekler, size mi başvuracaklar, piyasada var mı?

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Biz, talep hâlinde ya da düzenli olarak Komisyon üyelerimize de her ay...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bunu konuşalım, arkadaşlara temin edelim bunu, vekili arkadaşlar için önemli.

Uzun zamandır takip ettiğim için şunu söyleyebilirim: Her sayısı özel bir konuya ayrılmış vaziyette, hakemli bir dergi, akademik bir dergi ama çok rahat anlaşılan bir dergi. Yani biz televizyon programları yaparken de kitap konusunda "Efendim, işte, RTÜK ne der?" "Reklama girer mi?" diye düşünmüyorduk. Kitabın, eğitimin reklamı olur yani bu başka bir ürün, ticari bir şey değil yani bilginin reklamı olur. Buna "reklam" da denilmez, aslında tanıtımdır. Yani TRT Akademi Dergisi'ni tebrik ediyorum, çok yoğun bilgiler var. Hatta bir tanesi...

Bu, aylık mı, üç aylık mı çıkıyordu?

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Üç aylık.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Yani bu üç aylık bir sayı insanı iki yıl götürür yani o kadar idare ederiz bunlarla. Konusuna göre de seçilebilir.

Sunumunuz için çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, biz genelde Komisyon akışında sunumlar bittikten sonra soruları alıyorduk ama bazen hızlanabiliyoruz, her sunumun arkasına soru-cevap yapmak daha iyi. İlk soruyu ben sorayım, sonra arkadaşlarımızdan varsa soruları rica edelim.

En başta sorduğum soruyu tekrar edeceğim: Size göre medyanın -hangi tür, hangi format olduğu önemli değil- kadına yönelik şiddeti ve ayrımcılığı artırmada bir fonksiyonu var mı? Yoksa medya sadece olanı mı gösteriyor? Ne dersiniz?

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Başkanım, çok zor bir soru sordunuz...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - İşte, biz de onu araştırıyoruz ama. Bir de varsa mesela yüzde kaçtır bu? Elinizde böyle bir veri var mı, yoksa bir tahminde mi bulunacaksınız? İkisi de kabulümüz.

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Değerli Başkanım, saygıdeğer milletvekillerimiz; tabii, ben bir Genel Müdür Yardımcısı olarak şu anda burada karşınızdayım, elbette şahsi fikirlerimi paylaşacağım ama kurumumuzun, Eğitim Dairemizin ya da diğer bağlı birimlerin bu konuyla alakalı, bu konuya özgü çalışmalarının var olup olmadığını, sizin bu sorunuz...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ha, kurumla da ilgili değil, dünya genelinde de olabilir yani bütün dünyada şiddet konusunda medya artırıcı rol oynuyor mu?

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Ben bundan sonraki kısımda kendi şahsi görüşlerimi paylaşmak isterim. Bahsettiğiniz, ilettiğiniz soru çokça karşılaşılan bir soru; biz buradaki değerli meslektaşlarımızla dönem dönem farklı programlarda da bir araya geliyoruz, özellikle Aile Bakanlığımızın ve RTÜK'ün bu konuda dönem dönem çalışmaları oluyor Başkanım, bu soruyla da çokça muhatap oluyoruz hem yayıncılar olarak hem de yapımcılar, senaristler olarak. Ben şahsen şöyle düşünüyorum: Elbette şiddet öğrenilen bir şey çünkü neticede, bizler çocuklar olarak dünyaya geliyoruz; masum, temiz ve en güzel duygularla, en güzel hâlimizle hayata karışıyoruz ama hayat bir şekilde bize kattıklarıyla bizi dönüştürüyor. Bu manada, ne izlediğimizin aslında bizi dönüştürmesi açısından muhakkak bir etkisi olduğunu düşünüyorum ama bu konuda bir oran verilmesi tabii çok mümkün değil diye düşünüyorum. Çok ontolojik bir yere gitmesini elbette arzu etmem ama burada özellikle ta eğitime kadar bunun muhakkak araştırılması gerektiğini düşünüyorum. Elbette, ben bir ebeveyn olarak, 2 çocuk sahibi bir baba olarak, aynı zamanda bir yayıncı olarak ve izleyici olarak çocuklarımın ne izlediğini gerçekten çok önemsiyorum. Elbette işimizi de yaparken -aynı zamanda bir kamu yayıncısıyız, elbette bunun da çok büyük bir sorumluluğu var- dolayısıyla, çocuklarımıza da izletebileceğimiz bir şeyi yayınlayıp yayınlamadığımızı sorgulamak bence önemli bir rehber bizler için yayıncı olarak. Hani bu öz eleştiri ya da bu bakış açısını her zaman kendimce aklımda tutarak içerik üretmeye, içerikleri değerlendirmeye çalışıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Şiddetin öğrenilen bir şey olduğunu söylediniz yani demek ki medya ya da başka bir şekilde şiddet teşvik oluyor. Öyle mi?

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Evet ama aynı zamanda, şiddetin öğrenilen bir şey olduğunu söyleyerek ben sadece izlediği için insanların şiddet meyli olduğunu da söylemek istemem, bir etken olarak var olduğunu ifade etmek adına söylüyorum. Tabii ki insanlar şiddeti sadece televizyonda görerek şiddete meyletmiyorlar. Bizim şöyle bir zorluğumuz var Başkanım, bu vesileyle belki birazcık değinmekte fayda var; Komisyonumuzla, en azından yayıncıların da yaşadığı zorluğu anlatabilmesi adına paylaşıyorum: Şimdi, kötüyü göstererek aslında iyiye sevk etmek ya da o kontrast dediğimiz aykırılığı ortaya sunmadan da bir dramatik yapı ortaya koymak her zaman çok mümkün değil yani iyinin var olabilmesi için bir kötüyü mücadele etmesi sorunsalı, en kaba tabirle ifade edebileceğim şey bu. Elbette bunu yaparken birazcık bu manada da eleştiriye tabi olduğumuzu -ben hepimiz adına konuşuyorum- çokça görüyorum ya da bir cevap olarak genelde bunun sunulduğunu yayıncı tarafından, yayıncılar tarafından, medya tarafından böyle bir sonuç, böyle bir durum var denildiğinde genelde böyle bir cevapla mukabele edildiğini biliyorum. Bunun da önemli bir etmen, önemli bir gerekçe olduğunu düşünüyorum. Elbette haklılık anlamında bir sonuç doğurmayacaktır ama bunun nasıl yapıldığına dair belki biraz mukayeseli araştırmalarla -örneğin bu konu etrafında Türkiye'deki medya kuruluşları olarak bizler buradayız- dünyada iyi örnekler nelerdir, bunlara da belki biraz bakarak aslında soruyu cevaplamak lazım, o iyi örneklerin peşinden koşmak gerekebilir.

Bir diğer unsur, neticede, biz tabii, çokça sosyal medyada mail yoluyla ya da farklı yollardan, CİMER üzerinden de yayınlarımıza dair çok ciddi geri bildirimler alıyoruz; birazcık bunları da dikkate alıp almama meselesi bence. Dolayısıyla bence kesinlikle bir etkisi var, medyanın rolü var bu anlamda ama bunun ne kadar olduğu, büyüklüğü konusu öyle zann ediyorum bu Komisyonunda önemli bir soru işareti kendileri adına; biz de takip edeceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkürler.

Serap Yazıcı Özbudun Hocamız söz istiyor.

Hocam, buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkür ederim sunuşunuz için.

Benim yaşımda ve benim kuşağında yer alan kişiler için TRT çok özel bir yere sahip çünkü bizim entelektüel gelişimimizde çok öncü bir rol oynadı. Bir örnek vereyim: Mesela TRT 3 -radyo olarak- sürekli klasik Batı müziği yayınları yapardı ve biz böylece klasik Batı müziği kültürümüzü geliştirdik ve her cuma akşamı Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası konserlerine gitme alışkanlığını edindik, bu çok önemli. Benzer şekilde belki caza meraklı olanlar için de caz programları... Sonuç olarak gerçekten önemli bir kuruluştur.

Keza haberin dili TRT'de fevkalade olumluydu çünkü doğru bir Türkçeyle doğru bir diksiyonla sunuş yapıyordu hatta bilirsiniz doğru bir İngilizce için "BBC İngilizcesi" deyimi kullanılır. Herhâlde "TRT Türkçesi" deyimi de o yıllar bakımından doğrudur. Ama özel kanalların kurulmasıyla birlikte -buna karşı değilim elbette, haber kanalları çeşitli olmalı- ne yazık ki haberin dili değişti, programların sunuş biçimi değişti ve maalesef dilimiz bozularak haberlerin takdimi yapıldı; Türkçede olmayan kelimeler üretildi, Türkçe kurallarına aykırı konuşmalar, diksiyon bozuklukları vesaire. TRT'yi temsilen buraya geldiğiniz için bu soruyu soruyorum: Bu değişim hakkındaki fikriniz nedir?

İkincisi, benzer biçimde haberin sunuşundaki bu değişiklik, özel televizyon kanallarında olgusal gerçekliği yalın bir dille aktarmak yerine haberlerin dramatize edilmesi acaba bizim bu çalışma konumuz olan şiddet üzerinde etkili mi? Siz böylesine önemli bir kanalın temsilcisi olarak ne düşünüyorsunuz? Tabii, bu soruyu diğer konuşmacılarımıza da yönelteceğim.

Çok teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Buyurun.

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Başkanım, bir konu da, naçizane, ben bütün arkadaşlara sorulabilecek sorulara aynı zamanda cevap veren pozisyonunda devam ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Siz cevap verin ama belki diğer arkadaşlardan farklı bir...

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Dolayısıyla arkadaşlarımızın ekleyebileceği şeyler olabilir, hani onu hatırlatmak istiyorum, ben onların adına da asla cevap vermiş değilim. Öncelikle bunu belirterek başlamak isterim.

Teşekkür ederim Sayın Hocam, Sayın Vekilim, değerlendirmeleriniz için. Yani bana göre çok yine zor bir soru yani aslında hayatın içerisinde geçmişten bugüne birçok şeyin değiştiğini hep birlikte yaşıyoruz. Öncelikle her şeyden önce tüketim toplumunun, insanların yaşayış biçimlerinin de değiştiği dinamik bir dünyanın içerisinde yaşıyoruz. Bu bağlamda haberin, haberin dilinin, haberin sunuş tarzının ya da diğer programların içeriklerinin de değiştiğini elbette görüyoruz. Örnek vermek gerekirse ben daha çok drama yapımlarından sorumlu bir Genel Müdür Yardımcısı olarak buradayım, kendi alanımla ilgili bir örnek vererek başlamak isterim. Dijital içerikler ile ana akım geleneksel yayıncılık, televizyon yayıncılığı arasında şöyle bir fark var malumunuz: Diğer kanallarda, açık kanallardaki dizi süreleri yaklaşık yüz yirmi dakika, yüz otuz dakika iken dijital platformlarda, Tabii'de örneğin, yaklaşık otuz beş dakika, kırk dakikalık bölümler şeklinde bunları hazırlıyoruz. Bu da bize aynı zamanda konuya çok farklı yaklaşmayı gerektiren, otuz beş, kırk dakikalık bir dizi dahi olsa bu, "250-300 plan" dediğimiz çok dinamik bir hem yazım hem çekim ve üretim gerekliliği vadediyor. Biz de hem ekiplerimizi bu manada dönüştürüyoruz bu ihtiyaca cevap verebilmek adına. Aslında geldiğimiz noktadaki değişimin temel sebebi, yayıncılar olarak bizler, TRT olarak aynı şekilde değiliz, birazcık da izleyicinin de bu manada beklentilerini karşılamak. Elbette ölçümlenen bir kanal ve rekabetin her geçen gün arttığı, sizin de söylediğiniz gibi, eskiden sadece TRT'nin var olduğu bir düzlemde bugün oldukça rekabetçi bir yapıya dönüşmüş durumda. Her geçen gün tematik kanalların arttığı, her geçen gün dijital haber sitelerinin ya da içerik platformlarının mantar gibi arttığı bir ortamda ister istemez bu rekabet de zannedersen bu yayıncılığın dönüşümüne, değişimine vesile oluyor. Dolayısıyla, ben kendimce bu değişimin gerekçesinin, sebebinin bu olduğunu düşünüyorum. Elbette, bu rekabet, bu hız, bu dönüşme arzusu ve iştiağı belki niteliğe de ve bu soruna da etki eden unsurlar ve durumlar oluşturuyor olabilir.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Bir ilavede bulunabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Yani iletişimcilerin kullandığı bir kavram var, yanlışım varsa düzeltin lütfen, "toksik dil" kavramı. Şimdi, çeşitli kanallarda bu toksik dilin olduğunu görüyorum ve bunun zaten dünyada ve ülkemizde hâkim olan kutuplaşmaya derin bir etkisinin olduğunu düşünüyorum. Bu toksik dilden kurtulmak için topluca ne yapabiliriz, siz ne düşünüyorsunuz? Bu, şiddet üzerinde de etkili çünkü.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Panzehri soruyor hocam.

TRT GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED ZİYAD VAROL - Yani bu, tabii ki sadece medya olarak değil, sokaktaki insanımız adına da bence herhâlde sorulması... Öyle zannedersen siz de bir genel sorun olarak ifade ediyorsunuz dolayısıyla sorun bu kadar genel olunca elbette medya alanındaki cevabını bulmak da çok kolay değil, çok genel bir sorun bu. Yani toplum arasında bu polarize hâli varsa ya da her geçen gün artıyorsa -ki yani sizin böyle bir yorumunuz var- elbette bunun düzeltilmesi adına bence birçok başlıkta, birçok alanda yapılması gerekenler var. Biz bunları, dediğim gibi, farklı platformlarda, yayıncılar olarak, kendi aramızda da ara ara tartışıyoruz çünkü dediğim gibi, bir eleştiriye her zaman tabiiyiz. Çok popüler bir alan, özellikle ana akım kanallar ki buradaki değerli meslektaşlarımızın hepsi çok önemli kanalların yöneticileri. Bizler hakikaten çokça da eleştiriye tabiiyiz ve her zaman evlerin içerisinde insanların gözünün önündeyiz dolayısıyla her zaman bu eleştiriye muhatap oluyoruz. Bunun çok arttığı zamanlarda kendi aramızda da ve aynı zamanda RTÜK mihmandarlığında da bu tür toplantılar yapılarak gerekli önlemler, tedbirler, değişiklikler yapılıyor; bunu da söylemezsem eksik kalır. Dolayısıyla, bu, bizim de her zaman, dönem dönem baktığımız, önemsedığımız bir konu.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Peki.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Ben bir katkı yapmak istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Yancı, mikrofonunuzu açacağım da önce milletvekili üye arkadaşlara sorayım. Bazı arkadaşlar diyor ki: "Bütün konuklar sunum yaptıktan sonra soru soralım." Hangisi daha hızlı olur? Ama o zaman da sorular... Yani karar sizin, konuklarımıza da soralım. Sizler sunum sonrası mı soru alırsanız daha verimli olur, yoksa herkes...

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Yani sunum sonrası sanki daha... Bence bitirdikten sonra çünkü bu defa tekrar tekrar aynı şeyleri...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Tabii, vekil arkadaşlar da öyle söylüyor. Peki ama bunu tamamlayalım bu konuyla ilgili.

Buyurun Sayın Yancı.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Şimdi, ben bu toksik dille ilgili özellikle bir araya girmek istedim, bir katkı yapmak istedim. Bu, çok konuşuluyor ve işte, medya da bu konuda çok suçlanıyor fakat şimdi, ben baktığım zaman, bundan şikâyet edenler de -ben sizi tenzih ediyorum tabii, sizin şahsınıza söylemiyorum ama- mesela, en başta siyaset, o kadar toksik bir dil kullanıyor ki... Şimdi, siyaset bu kadar toksik bir dil kullanırken bu sokağa da yansıyor doğal olarak, herkes bunu kullanmaya başlıyor. Fakat herkes bunu kullanırken "Medyada neden toksik dil kullanıyorsunuz?" diye bir eleştiri gelince ben de bir medya yöneticisi olarak diyorum ki: "Peki ama ne yapalım? Mesela, siyasetçilerin açıklamalarını vermeyelim mi?" değil mi? Veya işte, açıklamalarını düzeltip, bu toksik dilden arındırıp... En başta topluma kimler örnek oluyor? Benim bakış açım göre

siyasetçiler örnek oluyor, sanatçılar örnek oluyor. Şimdi, oradan yayılan bir şeyi bizim düzeltme şansımız zaten yok, bir şekilde zaten ekrana getiriyoruz. Bir şeyi ekrana getirdikten sonra, zaten toplum içinde de yayıldıktan sonra, haber tartışma programlarında mesela, o tartışmacılar kullanıyor. Çünkü kaynağı ne? Siyaset; sonrasında tartışma programlarına sığıyor ve işte, haberlere sığıyor ve bu, bir sarmala dönüşüyor. Aslında burada medyanın çok fazla yapabileceği bir şey var mı toksik dille ilgili? Bence yok. Mesela, toksik dili önleyeceksek bana göre en başta siyasetin burada biraz daha sorumluluk alıp o dilden vazgeçmesi lazım. Yani şimdi, hepimiz geçmiş yıllarda da bunu gözlemledik, o kadar sivri açıklamalar yapıldı ki çeşitli siyasetçiler tarafından... Mesela vermeyelim; vermeyelim ama nasıl vermeyeceğiz? İşte, haber merkezinde bunu kendi aramızda da çok tartışıyoruz; versen dert, vermesen dert. Bir şekilde vermeyince de bu defa "Vay efendim, işte, niye bu açıklama verilmiyor?" diye üzerine geliniyor medyanın; verdiği zaman, işte, "toksik dil." Şimdi, gerçekten ben burada bir çözümsüzlük olduğunu düşünüyorum, keşke toksik dili hiçbirimiz kullanmasak, topluma da yayılmasa; değil mi? Yani mesela, bir medya yöneticisi olarak benim de içimden geçen -arkadaşlarım da mutlaka aynı şeyleri düşünüyordur diye tahmin ediyorum- buna önce siyasetten başlamak lazım diye düşünüyorum; naçizane bunu katkı olarak sunmak istedim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkürler Sayın Yancı.

Dün de konuştuk bunu; siyasetin dili de siyasetteki şiddet de -bugün açılış konuşması yaparken dünkü olaylara değinmiştim, olaylara değil de, dün yaşanan küçük ama medyada etkisi geniş olan bir konuya değinmiştim- siyasetçiden de kaynaklanabiliyor. Yani şiddet, toplumun bütün öğelerinde var. Sporda yok mu? Şimdi var mı, ben çok seyrederim ama tribünlerde topluca bir araya gelip hakeme bütün sülalesinden başlayarak edilen küfürler vardı, sonra Passolig çıktı. Yani aslında Sayın Genel Müdür Yardımcımıza da sordum ya, şiddet konusunda medyanın tetikleyici rolü var mı diye. İkinci soru da şiddet niçin izleniyor ve kitlelerde niye yaygınlaşıyor? Bilim dünyası aslında bunu araştırmalı. Niye grup etkisiyle tribünde küfür oluyor; spor izlemeye mi geliyorsun, katarsis yaşamaya mı geliyorsun? Yani bu çok önemli. Siyaset de öyle. Keşke Grup Başkan Vekillerimizi de buraya davet etsek, değil mi, Genel Kuruldaki siyaset dilini de... Hocam, katılıyorsunuz, başınızı sallamanızdan...

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ben kesinlikle katılıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - TRT Genel Müdür Yardımcısı Sayın Muhammed Ziyad Varol'a çok teşekkür ediyoruz ve sözü de almıştı zaten, Demirören Medya TV Grup Başkanı Sayın Murat Yancı'yla devam edelim. Ortak karar uyarınca, soruları da bu dakikadan itibaren sona bırakıyoruz o zaman; değil mi?

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Sayın Başkanım, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Tabii.

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Malum İstanbul'dan geldik ve uçak saatlerimiz var. Daha geç saatte ve daha erken saatte uçuşması gereken arkadaşlarımız var; mesela, Esra Hanım ve ben gibi. Sıralamayı ona göre yapabilirsek çok sevinirim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - En erken uçak kaçta?

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Yani akşam uçağı olan da var, mesela bizimkiler akşamüstü, bir de Ankara trafiğı, buradan çok uzak.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Affedersiniz, İstanbul'dan gelip Ankara trafiğı mi dediniz? Ben İstanbul Milletvekiliyim.

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Hani kanal sıralamasını buna göre yaparsak...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Biz sizi eskortla göndeririz, merak etmeyin; yani eleştirilen çakarlı bir polis arabasıyla ulaştırırız havaalanına, merak etmeyin. Ama dediğiniz doğru, siz o zaman Sayın Yancı konuşurken düşünün, Sayın Yancı'dan sonrasını aranızda kararlaştırın; uçak saatinize göre konuşalım. Buyurun Sayın Yancı.

2.- Demirören Medya TV Grup Başkanı Murat Yancı'nın, Demirören Medya Grubu olarak kadına yönelik şiddetle ilgili olarak yaptıkları ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Öncelikle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, kısaca ben kendimizden bahsedeceğim, Demirören Medya Grubundan, burada, işte, kadına yönelik şiddetle ilgili ne yapıyoruz, ne yapmıyoruz. Öncelikle şunu belirteyim: Kadına yönelik şiddetle alakalı biz, Medya Grubu olarak çok büyük hassasiyet gösteriyoruz. Bu, bizim açımızdan gerçekten çok önemli. Mesela, bu konuda yaptığımız haberlerde özenli bir dil kullanmaya gayret ediyoruz, onun özellikle altını çiziyim. Toplumu bilinçlendirmeye yönelik haberler yapıyoruz. İşte, mesela, KADES uygulamasını daha fazla kullanmaya teşvik edici haberler yapıyoruz. Bunları konuklarla işliyoruz, tanıtıyoruz. Ayrıca işte, yaptığımız programlarda yine özellikle kadına yönelik şiddetle ilgili aldığımız konuklarla bu konuları derinlemesine işliyoruz. Dizilerimizde de gene öncelikli olarak şunu yapmaya gayret ediyoruz: İşte, güçlü kadını, kendi ayakları üzerinde duran kadın karakterleri ön planda tutmaya gayret ediyoruz. İşte, mesela, "Annem Ankara" dizisinde "Zuhal" diye bir karakterimiz var, bu yeni dizilerimizden veya "Uzak Şehir"de "Alya" diye bir karakterimiz var; bunlar güçlü kadın karakterler.

Şimdi, aslında ben şunu söylemek istiyorum, genel olarak baktığımızda -aslında benim gördüğüm kadarıyla bu siyasette de var- toplumda şöyle bir yargı var: "Televizyon bütün kötülüklerin anasıdır, özellikle ana akım medya." Şimdi, herkes ana akım medyaya yükleniyor birçok konuda. Fakat şunu öncelikle belirteyim ki: Normalde baktığımızda ana akım medya zaten kurallara tabi yayıncılık yapıyor, bunlar da aslında çok böyle sert kurallar. Şimdi, tabii ki hatalar olabilir arada ama genel olarak herkes özellikle bu kadına yönelik şiddet konusunda çok hassasiyet gösteriyor, zaten göstermezse RTÜK devreye giriyor ve hepimizin malumu, çok ağır cezalar, yaptırımlar uygulanıyor. Dolayısıyla da kimse zaten o sınırları da aşmak istemiyor, bir kere bunun altını çizelim. Yani özellikle şunu da belirteyim: Mesela, Aile Bakanlığı da bu noktada çok sıkı takip ediyor. Hani ben bire bir görüştüğümüz için biliyorum. Kadına yönelik bir konu olduğunda veya kadına yönelik şiddetle ilgili bir şey olduğunda zaten onlar da mesela devreye giriyorlar. Dolayısıyla, ana akım medya burada aslında baktığınızda en hassas yayıncılığı yapan yer kadına şiddet konusunda, onu belirteyim. Bu arada, tabii, Demirören Medyada şöyle bir şey var: Bizim televizyon kanallarımızda ağırlıklı olarak üst düzey yöneticilerimizin çoğu kadın zaten yani bir kadın eli var. İşte, yaptığımız birçok program var ama ben aslında daha farklı bir şeyi özellikle anlatmak istiyorum, bunu önemsiyorum çünkü. Şimdi, genel olarak, dediğim gibi, ana akım medya

kurallar çerçevesinde yayın yapıyor zaten, sınırları çok belli, çerçevesi çok belli ama şimdi, öbür taraftan baktığımızda sınırları, kuralları, çerçevesi belli olmayan şekilde yayın yapanlar var. Geçenlerde bir gazeteci arkadaşım dedi ki: "Ya, keşke çocuklarımız televizyon izlese." Niye dedim. "Ya, gidiyor YouTube izliyor, Instagram'a bakıyor, X'te vakit geçiriyor, Netflix izliyor." Açık söyleyeyim. "Ya, diretiyorum ne olur televizyon izle diye izletemiyorum." dedi. Şimdi, bunu niye söylüyorsunuz? Biz, bu kadar kurallar içerisinde yayın yaparken bana göre çok ağır ve haksız eleştirilere maruz kalıyoruz, benim fikrim bu. Yani bizim herhangi bir kanalımızın bir dizisindeki bir sahne yüzünden veya bir programla alakalı, bir bakıyorum, inanılmaz böyle fırtınalar kopartılıyor, inanılmaz şeyler yapılıyor. Fakat şimdi, mesela özellikle diziler hedef alınıyor. Şimdi, diziler televizyonların en önemli unsurlarından bir tanesi. Medya gruplarının ayakta kalması için özellikle dizilerin yeri tartışılmaz çünkü bütün medya grupları sonuç olarak bir sermaye ve ürettiği üründen bir şekilde para kazansın ki çok da büyük istihdam sağlıyor herkes. Mesela, işte, bizim Medya Grubumuzda yaklaşık 3 bin kişi var. İşte, diğer ana akım medya kuruluşlarında benzer sayıda çok fazla büyük bir istihdam var ama bahsedeceğim yerler, Türkiye'de ya bir temsilcisi var, bazen o da yok. İşte, X, Netflix, Instagram, TikTok ve böyle inanılmaz da bir para kazanıyorlar, hiçbir kurala tabi olmadıkları gibi tepki de almıyorlar. Ben bunu çok garipsiyorum.

Mesela, şimdi, size bir örnek vereceğim: Şimdi, herkesin bildiği bir örnek olduğu için bunu seçtim. Şimdi ekrana da getiriyorum. Buyurun, şimdi, Squid Game. Geçtiğimiz haftalarda bunun ikinci sezonu da yayınlandı Türkiye'de. Herkes de aşağı yukarı burada belki seyretmiştir diye düşünüyorum bu diziyi. Bu dizide inanılmaz bir şiddet sarmalı var. Bir kere bunu ortaya koyalım. İnanılmaz bir şiddet sarmalı var yani kadına yönelik şiddet de var, işte, aklınıza gelebilecek her şey var. Şimdi, bu diziyi herhangi bir ana akım televizyon kanalı yayınlarsa muhtemelen linç edilir, paramparça edilir "Sen bunu nasıl yayınladın?" vesaire falan. Keza, bakın, ben söylemiyorum, işte, artı yurt dışında uzmanlar da çok benzer, aynı şeyleri söylediler. Çocukları ve gençleri çok kötü yönde etkilediği ve şiddete yönlendirdiği belirtiliyor. Kim belirtiyor bunu? Uzmanlar belirtiyor. Peki, bu sadece bir örnek. Yani ben Netflix'i de hedef alıyor değilim bu arada, onu da söyleyeyim ama bir sorunu ortaya koymaya çalışıyorum. Peki, ne oluyor? Herhangi bir tepki vesaire? Yok.

Şimdi, başka bir tane daha, bunu da belki görmüşsünüzdür. Sanatçı Umut Akyürek'in kızı çıktı, birkaç hafta önce dedi ki: "Benim uyuşturucuya başlamamın en önemli sebeplerinden bir tanesi Netflix'te izlediğim diziler. O dizilerde çok yoğun uyuşturucu propagandası yapılıyor ve uyuşturucu kullanımı çok havalı gösteriliyor. Dolayısıyla da ben, uyuşturucuya başlama sebeplerimden en önemlilerinden bir tanesi olarak Netflix'i görüyorum." Şimdi, bu çeşitli bazı yerlerde haber oldu. Şimdi, normalde mesela, ortalığın birbirine girmesi lazım değil mi? Yani mesela, birisi çıkarsa "Ana akım televizyon kanalı dizileri beni uyuşturucuya yönlendirdi." dese, herhâlde değil mi, bütün herkes ne yapar? Bunun üzerine gider, siyaset de gider, toplum da gider ama burada çok garip bir şekilde hiç kimse hiçbir yere gitmiyor ve tam tersi mesela, işte, biraz önce bahsettiğim, Squid Game, yayıncı kuruluş övgü alıyor. "Ne kadar güzel dizi, ne kadar iyi bir dizi, ne kadar harika bir dizi." diyoruz ama dönüyoruz, mesela, ana akım medyanın işte, gündüz kuşağı programları, dizileri, şunları bunları... Fakat tabii ki ben şöyle bir şey söylemiyorum: RTÜK kurallarına uymayı... Zaten bizim hani orada bir şikâyetimiz yok, eksiklerimiz varsa tabii ki görelim, tabii ki tamamlayalım. Yani ben şunu istemiyorum: Tamamen çok böyle denetimsiz, kontrolsüz bir yayıncılık yapalım diye bir talebimiz zaten yok, kimsenin de olduğunu düşünmüyorum. Ama şimdi, bir tarafı bu kadar böyle ulusal medyayı bu şekilde döverken... Mesela, ben size şunu söyleyeyim: Instagram, X, TikTok'ta ya, o kadar rezil, o kadar iğrenç, o kadar şiddete yönlendiren şeyler var ki, onlardan çok fazla örnek var ama, şimdi, buraya getirip koymayı zaten uygun bulmadığım için... Mesela, TikTok'ta bir tanesi... Yani söylemeye hicap duyuyorum, çok inanılmaz ağır şeyler; bunları aslında hepimiz biliyoruz. Peki, ne oluyor? Şunu söylüyoruz: "Efendim, özgürlük, işte, oralar özgürlük." Niye? Bunlar yabancı şirket, hepsi de yabancı şirket bu arada, onu da söyleyeyim. Yani bir nevi, böyle hepimiz, tamamımız bir kapitülasyon vermiş gibi -ki bana göre bu bir kapitülasyondur- hiçbir istihdam ve yatırım yapmadan, buradan hem para kazanıp bu insanlar, bu kuruluşlar hem de buraya bu şekilde çok zarar verdikleri hâlde hiçbir tepkiyle de karşılaşmıyorlar. Tam tersi, övgü alıyorlar, destekleniyorlar. Şimdi, bu noktada, ben çok büyük, gerçekten hem çifte standart... Mesela en basiti YouTube. Daha masum görünüyor, değil mi? Orada da inanılmaz şeyler var. Yani bizim burada aslında tartışmamız gereken biraz da bunlar değil mi? Bence bunlar. Şimdi, X de zaten öyle bir noktaya gelmiş ki mesela ihaleyle kiralık katil buluyorlar ve kimse de bunları şey yapmıyor veya X'e mesela "İstanbul" yazın, taratın, bakalım ne çıkacak? "İzmir" yazın, "Bornova" yazın, bakalım ne çıkacak? Şimdi kadına yönelik şiddeti konuşuyoruz. Bakın, bu, işte çoluk çocuk herkesin önündeki bir uygulama, herkesin telefonunda var. Veya yasa dışı bahis. Şimdi, dolayısıyla, aslında baktığımız zaman, ben burada gerçekten bunun bir millî güvenlik sorunu olduğunu da düşünüyorum. Yani bu dediğim uygulamalara, bu platformlara, tamamına, işte bu yabancı sahipli... Şimdi, zaten bu şekilde devam ederse ben size şöyle bir şey söyleyeyim: Seneler sonra artık Türkiye'de konuşabileceğiniz ulusal medya kalmayacak, yerel medya kalmayacak, televizyon kanalları kalmayacak çünkü bir tarafa sürekli şeyi açıyoruz. Geçen sene mesela reklam pastasının 71,2'si bu saydığım yerlere aktı ve bunlar vergi vermiyor, istihdam yapmıyor, para yurt dışına gidiyor ama baktığınız zaman onlar pirüpak, bütün günah keçisi de ana akım kanallar. "Vay efendim, programda o niye öyle dedi?" "Efendim, dizide falanca sahnede bu niye böyle yaptı?" Yani bu gerçekten beni üzüyor, bir televizyon yöneticisi olarak gerçekten çok üzülüyorum. Yani bunun da bu şekilde olmaması gerektiğini düşünüyorum. İşleri eğer biz doğru şekilde ortaya koymazsak, o zaman, hani "Cambaza bak, cambaza!" diyoruz ya, o noktada tıkanıyoruz sanki. Yani şimdi, biz ulusal medya kuruluşlarıyla uğraşırken adam arkada inanılmaz bir şey yapıyor. Böyle devam ederse -biraz önce söylediğim gibi- Türkiye'deki medya patronları Elon Musk, Mark Zuckerberg olacak. Bakın, bu da çok böyle komplo teorisi falan değil. Yani biraz işin içerisine girdiğinizde zaten göreceksiniz. Peki, kadına yönelik şiddetle ilgili bahsettiğim bu X'i sorgulayabilecek miyiz? Soruyorum. Şimdi, mesela İngiltere'de veya Almanya Başbakanı Elon Musk'a tepki gösteriyor "Sen yönlendirme yapıyorsun." diye, değil mi? Şimdi, bu Elon Musk'ın inanılmaz bir gücü var şu anda. İsteddiği siyasi figürü öne çıkarıyor, istediğini arkaya bırakabiliyor veya işte o ne isterse o haber olabiliyor. Şimdi, bunların eline geçtiğini düşünelim. Yarın öbür gün bunların istemediği hiçbir şey haber olmayacak. Öyle değil mi? Çünkü senin zaten hükmün geçmiyor ki! Ama biz mesela konuşuyoruz, diyoruz ki: "Ne yapabiliriz? Eksiklerimizi tamamlayalım, düzeltelim, daha iyi bir noktaya gelelim." Gerçekten hepimizin şeyi bu.

Ben bu arada...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Vallahi Murat Bey, siz bizden daha fazla dertliymişsiniz.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Kesinlikle öyle. Ama dediğim gibi, bu sadece ne benim ne de arkadaşlarım sorunu, aslında hepimizin sorunu.

Şimdi, şunu sordunuz mesela: "Medyanın şiddetin artışında katkısı var mı?"

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Size göre.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Ben buna şey yapayım... Genelde medya mensupları bu soruyu yanıtlamaktan kaçınıyor ama ben medyanın, ana akım medyanın Türkiye'deki şiddeti azalttığını düşünüyorum ve bunda da çok kıymetli argümanlarım olduğunu düşünüyorum. Size söyleyeyim, ben 1971 doğumluyum; 1970'lerde, 1980'lerde Türkiye'de şiddet inanılmaz legaldi. Mesela, işte, çocuğu okula götürürler "Eti senin, kemiği benim; istediğin gibi döv." Hocaya teslim eder, öğretmene teslim eder. Öyle değil miydi? Hepimiz biliyoruz bunu. Evde anne döver, baba döver; sokakta arkadaşı döver. Yani her yerde... Tamamen benim bütün hayatım İstanbul'da geçti, İstanbul'da her yerde şiddet vardı yani. Peki ne oluyordu? Hiçbir şey olmuyordu. Şimdi, baktığımız zaman, yasalarda... Şunu da söyleyeyim şimdi: Eğer gerçekten şiddeti, kadına yönelik şiddeti önleyeceksek şimdi yasalarla bunu ciddi bir noktaya getirmemiz lazım zaten. Mesela işte, 1970'lerde, 1980'lerde hiçbir şekilde zaten... İşte, gittin, şikâyet ettin, bir şey yapmıyordu ki! Yani karakolda veya işte ne bileyim, yargıya götürmüş, bir şey olmuyordu yani. Çünkü suç olarak görülüyordu, herkes zaten birbirini dövüyordu tabiri caizse. Ama ana akım medyanın yaptığı yayınlar... Gerçekten, şu anda ben şiddetin çok azaldığını düşünüyorum 1970'lere, 1980'lere göre, hatta 1990'ara göre, çok net söylüyorum. Şu an çok iyi bir noktadayız. Yani, şimdi, mesela bir okulda bir öğretmen bir çocuğu vurduğu zaman medya bir ayaklanıyor işte, kaç tane olayda gördük, meydanın burada sesini yükseltmesiyle beraber o şiddet olayının üzerine gidildiği gördük. Öyle değil mi? Şimdi, gelip de bu gerçek ortadayken "Medya şiddeti artırıyor mu?" demek... Ha, şu artırıyor, onu söyleyeyim: O biraz önce bahsettiğim platformlar çünkü inanılmaz kontrolsüz ve bazı kişiler veya bazı gruplar sanki buralarda şiddeti arttırmak için zaten her şeyi yapıyorlar. Bu Telegram grupları... Biliyorsunuz "Mavi Balina" diye bir şey var, bunların mesela yasal önlemle engellenmesi lazım yapay zekâyla. Ne yapıyoruz bu konuda ben merak ediyorum, mesela bunu sorguluyorum sürekli. Çok da haberini yaptırdım. Bu Mavi Balina'yla ilgili ne yaptık? Mesela, Instagram açıyorsun, hâlen var, YouTube açıyorsun, buralarda dolandırıcılık videoları. Hatta Cumhurbaşkanının sesiyle ve görüntüsüyle adam almış, bire bir yapmış veya Selçuk Bayraktar'ın sesi, görüntüsü, Kılıçdaroğlu'nun sesi, görüntüsü. Ekrem İmamoğlu diyor ki: "Filanca yere yatırım yap, çok kazanacaksın." Birçok insan dolandırılıyor. Peki, ne yapıyoruz? Mesela bu hepimizin önünde. Yapay zekâyla engellenebilecek bir şey. Hiçbir şey yapmıyoruz. Ya da yapıyorsak bile benim hâlâ önüme çıkıyor. Defalarca da bunun haberini yaptık veya bu bahsettiğim şiddet sarmalının ama bir şey gelmiyor. Sonra insanlar da gelip medya yöneticisi olarak, televizyon yöneticisi olarak bana şunu sorduklarında ben üzülüyorum: Medya şiddeti artırıyor mu? Yani medya şiddeti evet, eğer X'se kastımız, Instagram'sa -bire bir de çok özel örnekler de gösterebilirim, burada gösteremeyeceğim topluluk içerisinde- Youtube'sa, Netflix'se... Netflix'ten mesela gene dizi isimleri verebilirim, zaten her dizisinde var inanılmaz şeyler ama herkes susuyor, ben anlayamıyorum yani diyeyim. Aslında ben de biraz işin bu tarafında böyle büyük bir resmi, asıl büyük resmi görelim istiyorum. Dolayısıyla, o yüzden biraz da bu taraftan anlatayım istedim. Umarım kafanızı çok fazla şişirmemişimdir.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkürler Sayın Yancı.

Şimdi, bizim uzman arkadaşlar bana not gönderdiler, uzman arkadaşlarımızın içinde RTÜK üyesi temsilciler de var. Zaten uzman arkadaşlar çeşitli bakanlıklar ve kurumlardan gelen, Komisyona destek veren arkadaşlar.

Arkadaşlarımızın ismini vermiyorum, gelen bilgileri paylaşayım: Mesela bir uzman arkadaşımız sosyal öğrenme kuramına hatırlatmış. "Kadınlara yönelik şiddetin açıklanmasında sosyal öğrenme kuramı şiddetin taklit yoluyla öğrenildiğini ve uygulandığını göstermektedir." diyor. "Genel olarak sosyal öğrenme kuramları, bunlarla ilgili en büyük eleştiri ise bu kuramın şiddet davranışını doğrudan çocukluktaki şiddet deneyimi ya da tanıklıkla açıklaması, ailenin ekonomik koşulları, hastalık, işsizlik gibi diğer aracı etmenleri görmezden gelmesidir." demiş. Yani bir kuram bir şeyi açıklıyor ama o kurama da yapılan eleştiriler var başka. Yani böyle çok kuram olduğu zaman gerçeğin, bütünün tamamını görmemiz de mümkün olmuyor.

Bir başka uzman arkadaşımız gönderdiği notta diyor ki: "Netflix gibi dijital yayın platformlarında denetim mevcut. Şifreli ve üyelik sistemi olduğu için sadece geleneksel medyaya göre daha esnek bir denetim mevcut 6112 sayılı Kanun'a göre. Çocukların erişimi kısıtlı bu platformlarda yani evdeki yetişkinlerin kontrol etmesi bekleniyor. Çünkü çok aşamalı bir giriş sistemi var bu platformların. Ama geleneksel medyada kumandanın açma kapama düğmesine basıldığında bu yayınlara çocukların doğrudan erişimi oluyor."

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Peki, ben burada bu arkadaşımıza şunu soracağım: Bende de Netflix var. Şimdi, eğer Netflix'i savunacaksak eyvallah. Yani şimdi kaç milyon üyesi var Türkiye'de? Efendim, açma kapama, bilmem ne bir sürü şeyde... Ben şimdi açtığım zaman giriyorum Netflix'e ama çocuk da giriyor. Ama şöyle de bir durum var: Şimdi, her şeyi vatandaşa yıkacaksak, parasını veren her türlü o zaman... Peki, X'te var mı bu dediğim şey veya Instagram'da var mı veya YouTube'da var mı? Şimdi, ben tabii ki arkadaşın görüşüne saygı duyuyorum ama şimdi bu tip şeylerde hep şu yapılıyor: Top vatandaşa atılıyor "Eğitim şart." Ya, tamam da şimdi, o zaman devlet hani cezaları, vesaireyi... Ona bakarsanız televizyonda da şifre koyabiliyorsunuz, çocuk kilidi yapabiliyorsunuz yani ben de o zaman bu argümanı öne sürebilirim. Televizyonda falanca kanallara çocuk kilidi yapabilirim. Şimdi, tutup ücretsiz yayın yapan kanallara bu kadar saldırıp da öbür taraftan, işte, abonelik sistemiymiş... E, tamam, peki, o zaman aynı müsamahayı yerli kuruluşlara da gösterelim, göstermiyoruz. Yani yerli platformlar da var, göstermediğimizi ben biliyorum. Şimdi, hani, şirket adları da vermek istemiyorum ama baktığımız zaman bunu yapmıyoruz; orada bir çifte standart var. Yani, benim de şeyim, mesela, o zaman o arkadaşımız gerçekten bakarsa çocuk kilidi yapabilir, işte, hangi kanalı istemiyorsa çocuk kilidiyle kapatabilir. Dolayısıyla, o zaman bizim de bu kurallara tabi olmamıza gerek yok, biz de aynı şekilde esnek... Mesela, işte, istiyorsanız Netflix'ten örnek vereyim başka diziler. Yani, diyelim ki çocuk 16 yaşında bir yolunu buldu, bir şekilde şifreyi öğrendi -bunlar o kadar kolay şeyler değil- gitti, açtı, o diziyi seyrediyor. Mesela "Sahte Profil" diye bir dizi var yani isterseniz izleyin. Ben örnek olarak veriyorum, işte "Squid Game"i örnek verdim ama daha çok dizi adı sayabilirim, her dizisinde bu tarz şeyler var. Şimdi, dolayısıyla, bu bana çok... Bilmiyorum, hani Netflix'i de hedef

almıyorum bu arada ama diyorum ki: Burada gerçekten sağlıklı konuşacaksak, büyük fotoğrafı göreceksak oraya da bakmamız lazım.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Evet, şimdi arkadaşlarımız polemik yaratmak için değil, bilgi vermek için gönderiyorlar bunları. Komisyonumuzun da zaten ister şifreli olsun ister olmasın şiddetin hiçbir türünü onaylamadığını vurgulayalım. Ne bizim Komisyonumuz ne başkaları şiddetin yanında. Ayrıca, Komisyonumuz "Kadına şiddette medyanın rolü var mı?" sorusuna yanıt arıyor. Yani, burada hangi firmanın yaptığı, hangi platformun yaptığı bizim not vereceğimiz bir konu değil. Sonuçta, sizin açıklamanızda ana akım medyanın şiddeti azalttığı cümlesi vardı, bizim için değerli olan bu ifade; biz buna katılırız, katılmayız, ayrı bir şey. Ayrıca, şifreli de olsa herhangi bir kanal, isterse birkaç kademeli şifresi olsun, erişimi zor olsun, örnek verelim, kötü bir örnek, intiharı özendirici bir yayın yapabilir mi? Yapamaz yani yasaya göre de yapamaz. "Ben şifre koydum, kötülükleri yayınlayacağım." Yapamazsın. Bizim Komisyonumuz zaten bunları da araştırıyor. Yani, şifre bir masumiyet getirmiyor.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Sayın Başkanım, bu noktada son olarak şöyle bir şey de söyleyeyim; kusura bakmayın, çok uzattım sanki ama arkadaşlardan özür diliyorum, sizden de: Şimdi, genelde böyle sempozyumlara katıldığımızda insanlar tabii, özellikle ana akım medyayı sürekli hedefe alıyorlar ve şöyle bir şey var: Ben konuşmalardan ve kullanılan argümanlardan -burayı tenzih ediyorum bu arada, size yönelik bir şey söylemiyorum, kesinlikle yanlış anlaşılmasın- aslında televizyon seyretmediklerini anlıyorum. Şimdi, hatta...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ya da karşı çıkılsa da seyrettiğini...

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Şöyle: Şimdi, hatta bugün kendi aramızda konuştuk, arkadaşlara da anlattım; mesela, işte, iki yıl önce bir şey yapıldı, orada inanılmaz böyle vuruyorlar falan yani darmadağın ediyorlar, işte "Ana akım medya şöyle kötü." vesaire falan sonra... Fakat anlattığı şeyler ana akımda olan şeyler değil, ya muhtemelen Instagram'da izliyor, ana akım zannediyor ya başka bir yerde veya "bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olmak" diye bir laf var ya, şöyle bir şey yapıyor: Mesela, sosyal medyadaki beş saniyelik bir video üzerinden onu görüyor, geliyor ve -ki bunların birçoğu da aslında tamamen çarpıtma haberler olabiliyor, provokasyon olabiliyor- işte "Filanca kanalda nasıl böyle bir şey olabilir? Allah belanızı versin." diye başlıyor ve şey yapıyor... Bir şey hakkında gerçekten -bu çok kıymetli- izlediyseniz konuşmamız lazım ama maalesef -ben buna özellikle ana akım televizyonlarında pek şahit olmadım- bakıyorsun, mesela, tartışma programlarını eleştiriyor, konuştuğumuzda aslında tartışma programlarını izlemediğini anlıyorum, diyorum ki: "Ya, sen izlememişsin. Yok." Mesela, CNN TÜRK'ü eleştiriyor, olur mu, işte, falanca konuk şunu şey yaptı, böyle yaptı falan diyor. Diyorum ki: O konuk bize hiç çıkmıyor, bizde değil o, yok. "Ya, sizde çıkmıyor mu?" diyor. Şimdi sosyal medyada bir şey görüyor yani insanlar biraz daha gerçekten burada yapabiliyorsak... Özellikle ana akım medyayı biraz daha izleyerek, anlamaya çalışarak yapabilirsek siyaset kurumundan da benim kendi adıma beklentim budur.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkürler Sayın Yancı.

Biz bu söylediğinize "algısal inanç" diyoruz yani kitlelerin ya da bireylerin bir kısmında bir algı var, ona inanmış gidiyor ama doğru olmayabiliyor. Yani bu algısal inançlar, kalıplaşmış yargılar gibi üzerinde durulması gereken bir konu. Şunu da vurgulamakta yarar var: Bizim, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dijital Mecralar Komisyonu bu saydığınız mecraları inceliyor, araştırıyor, onlar da kendi alanında önemli görevler yapıyor.

Şimdi bütün sunumları alalım, soruları sona bırakalım dedik ama "Uçağı olan arkadaşlar gidecek." deyince onlara soru sorma imkânı olmayacak. Ne dersiniz Sayın Taşçı, bir eski medya mensubu olarak?

SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - Erken saatte uçağı olanlara soralım o zaman, diğerlerini toplu... Benim toplu sormaktaki ısrarımın sebebi hem sorular tekrar olacak, TRT dışında kurum...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Peki, şöyle yapalım o zaman: Mümkün olduğu kadar hızlı gidelim, uçağı olan arkadaşlar da son dakikaya kadar yetişecekleri sınırdan ayrılabilirler, onlara da soru sorma imkânı olsun.

Karar verdiniz mi, Sayın Yancı'dan sonra kim konuşmak istiyor?

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Esra Hanım.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Show TV Genel Müdürü Sayın Esra Baydar, buyurun.

3.- Show TV Genel Müdürü Esra Baydar'ın, Show TV olarak kadına karşı şiddet ve ayrımcılık konusunda yaptıkları ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyeleri, milletvekillerim; öncelikle teşekkür ediyorum tüm çalışmalarınız için evvelen bu yana aktardığınız için, tüm unvanlarımızdan bağımsız olarak bir kadın olarak teşekkür ediyorum yaptığınız çalışmalar için, inancım tam, eminim, birçok soruna çare bulacaktır bu çatı altında bunun konuşuluyor olması. Bu çalıştayın medya dışında da çok kıymetli olduğunu düşünüyorum, ben de teşekkür ediyorum söz hakkı için.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çareyi birlikte bulmaya çalışıyoruz, Komisyonun amacı o.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - İnşallah. İnşallah katkımız olursa ne mutlu bize.

Benim bir sunumum var, onu açacağım ama aslında sunumda...

Biraz daha tabii bir eğlence kanalının yöneticisi olarak buradayım, daha ağırlıklı olarak dizi yayını yapan bir kanaldan bahsediyorum. Hani ana haberi dışında çok fazla haber ağırlığı, haber içeriği olmayan bir kanal ve diziler üzerinden yayını ağırlıklı olarak sürdüren bir kanalın temsilcisi, yöneticisi olarak burada bulunuyorum. Bu yüzden biraz da benim anlattıklarımın haricinde "Ne yapıyoruz?"u göstermek istedim, birkaç sahneyle bunu desteklemek istedim hem haberde hem dizilerimizde. Bu sahnelerden örnekler göstermeden önce merak edilen ve özellikle mutlaka sorulan soruya yanıt vermem gerekirse kendi adıma, ben medyanın etkili olduğunu düşünüyorum. Evet, şiddet konusunda Türkiye'de etkili olduğunu özellikle düşünüyorum çünkü medyanın çok önemli olduğunu farkındayım. Bu ülkede televizyon izleme süresi dünya ülkeleri arasında çok üst sıralarda yer almakta. O yüzden, ana akım medyanın ciddi bir etkileme durumu olduğunu farkındayım fakat burada -gerçekten Murat Bey'in de bahsettiği gibi, kamu yayıncısı TRT'nin zaten çok güçlü bir şekilde de vurguladığı gibi- dille birlikte, verdiğimiz örneklerle birlikte bunun şekillendiğini düşünüyorum. Tamamen birebir bir şiddet tabii ki doğurmamakta ama var olan, toplumda altta yatan bir şiddet

varsa bunun dille körüklenebileceğine inanıyorum. Bir anne olarak -zaten bunun farkında olarak- neden televizyondan uzak tutmaya çalışıyorum veya sosyal mecralardan uzak tutmaya çalışıyorum; neticede, bilinçaltımda tabii ki bu var bir yandan, bunun en azından bir etki sahibi olacağına inandığım için bunu yapıyorum. Elbette, zaten hiçbir şey tek başına bunun sorumlusu olamaz fakat önemli, etkin bir noktada olduğunu düşünüyorum.

"Biz Show TV özelinde ne yapıyoruz?"a gelirse, biraz hızlanmak adına sunuma dönersem, burada aslında biraz önce bahsettiklerimden -ki cümle olarak ifade ettik- kadına karşı ayrımcılık ve şiddet haberleri yayınlarımızda yer vermek durumunda olduğumuz içerikler; haber bültenleri için bunu söylüyorum. Tabii ki ciddi bir problemimiz var ülke olarak bence. Buradaki sorunların haricinde, bizim dizi ve programlarımızda bunu veriş biçimimiz yani habere olan olayları yansıtmanın haricinde dizi ve programlarda nasıl ele aldığımız aslında daha da önemli hâle geliyor.

Bir de, minik, Show TV adına şunu söylemek isterim çünkü bu, benim için kıymetli: Sektör olarak şanslı bir sektördeyiz, kadın temsiliinin yoğun olduğu bir sektör, diğer arkadaşlarımız da bahsettiler. Özellikle Show TV'de Genel Müdürü ben olmak üzere Yayın Yönetmenimiz, Genel Müdür Yardımcımız, Reklam Grup Başkanımız kadın; bu, kesinlikle bizim dilimize, seçtiğimiz projelere, sahnelerimize, içeriklerimize katkı sağlıyor diye düşünüyorum; bunda haberi ayıramıyorum. Evet, muhakkak ülkede yaşananları çıplak bir şekilde vermek durumundayız, bu da habercilik, bunu tabii ki sağlamak durumundayız fakat en azından, mesela, haberle başlarsam, şunu yapabiliyoruz biz: Dakikalarla reyting hesabı yapan, ticari bir kurumuz yani kamu yayıncılığı, tabii ki başka bir noktada başka sorumlulukları var.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Dün de TİAK temsilcisini dinlemiştik ratingler konusunda.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Biz ticari bir faaliyet gösteriyoruz, dakika hesabı yapıyoruz fakat bunu yaparken yine de belli sorumlulukların da yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Burada kolektif bir durum var, sadece yayın tarafı... Biz, biraz daha, tabii, drama, dizi içeriği üreten tarafsız; yayın içeriğimiz ağırlıklı bunlardan oluşuyor ama bir haber bülteninde biraz sonra kısacık göstereceğim çalışmayı yaparken de... Bu sunumda video açılmadı, diğerinde mi açılıyor acaba? Gömülü video var, o oynamadığı için diğer sunuma geçiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Oynatabiliriz onu göstermek istiyorsanız.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - "Player"ı çıkmadı, PDF'de çıkıyor. Biraz önce açtığım program da çalışmadı.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Arkadaşlar bir baksın, uzmanlarımız.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Şu an tamam, göstereceğim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Tamam, peki.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Burada, mesela, böyle bir projeyi yerine getirdik. Kadın haklarıyla ilgili hızlıca söyleyeyim: Kanaat önderlerinin topluma olan etkisinin bilinciyle, "Bahar" adlı dizimizin başrol oyuncusu, aynı zamanda Birleşmiş Milletler Kadın Birimi İyi Niyet Elçisi Demet Evgar'la Show TV Ana Haber'de 8 Mart Dünya Kadınlar Günü için bir haber anonsu açılışı gerçekleştirdik; burada rating kaygısı, vesaire... Bunu söyleme nedenim şuydu: Dakikalarla yarışıyoruz; bir haber bültenine bunu ayırmak, buradaki tüm bültenler başlarken bununla birlikte bülten başlıyor olmak ciddi anlamda bir reyting ve bununla birlikte sonraki diziyi dahi etkileyen bir sarmala giriyor fakat bundan ne haber tarafında ne patronaj tarafında geri durmadan biz zaten yayın tarafı olarak bunu talep ediyoruz. Bu tür çalışmaları yapmaya devam ediyoruz.

Videoyu çok kısa göstereceğim.

(Video gösterimi yapıldı)

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Eksik kelimelerle sunulan bir bülten. Burada bir kampanyanın, Birleşmiş Milletlerin kampanyasının startını verdik.

Çok hızlı geçiyorum.

Yine, haberde Pınar Erbaş'ın, Ana Haber sunucumuzun yine Birleşmiş Milletlerin projesindeki Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde başlattığı bir kampanya vardı, burada da yine özel bir açılışla habere başladık.

(Video gösterimi yapıldı)

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Yine, zaten ağırlıklı dizi yayıncılığı yaptığımız için, dizi içerikleriyle yayın yaptığımız için, haberle başladığım kısma dizilerden de birkaç örnek vermek istiyorum fakat burada en azından bakış açımızı da ifade etmek adına sahne olarak bunlara yer verilmesinin haricinde bizim "Bahar" adlı bir dizimiz var, biraz önce başrol oyuncusunun da ana haber için gerçekleştirmiş olduğu sunumunu izlediniz. Bu dizinin ortaya çıkış biçimi tamamen kanal tarafından güçlü bir kadın hikâyesi talep edilerek tasarlanmış bir projedir. Ayakları üzerinde duran, mesleğini bırakmak durumunda kalmış ama tekrar bir dönüş yapan, tabii ki bu dramatik bir kurgu, tabii ki içerisinde bir sürü komedi, drama unsurları var ama ana hedef yani projeler arasında genellikle tarafımıza sunulur, yapımcılarla oturulur, konuşulur, projeler belirlenir, burada doğrudan kanal tarafından bir taleple gitmiş ve oluşturulmuş bir projeden bahsediyoruz. Böyle bir kurguyla hazırlanmış projenin içerisine de mümkün olduğunca mesajlarımızı doğru şekilde yerleştirmeye çalışıyoruz. Onun haricinde de devam eden dizilerimizden, örneğin kız çocuklarının eğitime katılımına örnek verecek olursak bir "Kıvılcım" karakterimiz var. Orada bir bölümde bir genç kızın ailesi tarafından okumasının engellendiği bir hikâye konu alındı ve burada bir sorun vardı ortada, buna bir çözüm getirdi bu karakter, bir dernek kurarak onlara yardım etmeye başladı, burada yardım ettiği hikâyelerden biri de eğitimini alamayan bir kız çocuğuydu. Hızlı hızlı geçtiğim için hepsinin görüntüleri var ama bir kaç tanesini izleteceğim.

(Video gösterimine başlandı)

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Burada yine psikolojik şiddet gördüğü için baskı altında olan bir karakterin yaşadığı duruma annesinin tepkisiydi.

(Video gösterimine devam edildi)

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - "Bahar" dizisinde yine şiddet gören bir kadına destek için kadın doktorlar bir araya gelerek bir fon oluşturdular.

(Video gösterimine başlandı)

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Bunların bir şekilde en azından hikâye olarak konuşulması, bu kadar yoğun bir erişimi olan projelerde bunların dile getirilmesi bizim için kıymetli. Bunlara çoğu bölümde yer vermeye çalışıyoruz mesajlarımızla. Yapımcılarla da bunları ortaklaşa yürütüyoruz.

(Video gösterimine devam edildi)

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Burada bir fon kuruyor, yine destek olmak için.

Kızılıcak Şerbeti'nde Nursema karakterimizin aslında, sözlü olarak ifade etmem gerekirse muhafazakâr bir temsili var fakat burada içki içen ve zor durumda kalmış bir kadına yardım ederken ki ifadelerde sosyal medyada da çok destek görmüştür. Bir şekilde ayırmaksızın destek olması gerektiğine dair bir mesaj vermeye çalışıldı.

(Video gösterimi yapıldı)

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ben size bir şey söyleyeyim: Dizide Nursema'ya çok eziyet ediyorsunuz, haberiniz olsun.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Niye? Şimdi, şu an yaşadığı şeyler mi yoksa?

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ben hepsini seyrediyorum, en azından tekrarlarını, bütün kanalları, haber tartışmalarının da tekrarını, dizilerin de.

Bir de mesela fon kurulmasından söz ettiniz ya, izleyici bu kadar yoğun bir dizinin içinde onu algılayabiliyor mu, o mesajı alabiliyor mu? Yani dizinin içinde bir tane fon kurulma sahnesi yeterli oluyor mu?

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Tabii ki yeterli olmaz yani tabii ki mümkün değil fakat burada, Türkiye'de özellikle kadınların dizi izleme davranışları gerçekten tamamen odaklanmış bir vaziyette ve sahnenin içine girerek ve her kelimeyi duyarak gerçekleşiyor bu; bizim de yaptığımız hem araştırmalarda hem gözlemlerde bu şekilde. Mutlaka burada duyduğu bir fon, sonra başka bir yerde gördüğü bir haber, bunları birleştirebileceğini düşünüyorum. Yani tek başına tabii ki oradaki bir fonla "Aa, böyle fon varmış da burada bir şey yapalım." değil; kimini, karar verici bir noktadaki bir insanı harekete geçirebilir veya bir yere başvurmak isteyen bir kadına bir yol gösterebilir. Aslında normalde erişmeyeceği, belki bir haber kanalı izlemiyor, bu tür içerikler tüketmiyor ama bu diziyi tüketiyor, buna bakıyor, orada gördüğü bir şeyi, "Böyle şeyler var mı acaba?" diye başka araştırmalara girebilir, sorup soruşturabilir; bu tür tetikleyicilerdir bunlar. Yani tek başına tabii ki bu bir sonuç sağlar, fayda sağlar değil ama elden geleni yapmak gerekiyor.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Filozofun dediği gibi "Tutuş şeklinize göre her şey bir silahtır." Bizim işte eskiden -isim vermeyeyim- ana haberlerin çok yoğun olduğu bir tarihte -yine isim vermeyeyim- bir kanalda haberleri verirken kameramanın kamerayı omzuna alıp yani sabit bir görüntü çekecekken koşarak çekip, hareket sağlayıp yani sunuş şekli, değil mi - o arkadaş şu anda haberleri sunmuyor, medyadan da uzaklaştı galiba ama- yani veriş şekli çok önemli. Hani "Ne dediğiniz değil, nasıl söylediğiniz önemlidir." sözünün uygulamasını biz medyada da veriyoruz yani herkes aynı şeyi gösterebiliyor ama anlatım tarzı da önemli.

Buyurun.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Kesinlikle katılıyorum. Anlatım tarzı, dili, başta söylemek istediğim de oydu, ifade ettiğim de oydu, tek başına, evet, hiçbirisi yeterli olmayabilir ama dile dikkat etmemiz gerektiğini biliyoruz. Bu konuda da yine diğer arkadaşlarımız da belirttiler, RTÜK'le, Aile Bakanlığıyla çok yakın çalışmalar içerisindeyiz, doğrudan diyalog hâlindeyiz; sadece çalıştaylarda değil, sahne sahne bazen diyalog kurup konuşuyoruz, ilerliyoruz. Ha, biz de bütün bu cezalardan tabii ki muzdaribiz, hepsini yaşıyoruz. Fakat hani bir şeylere hizmet edecekse eğer bir şeyleri düzeltiyorsa, bunun da bir katkısı varsa, böyle uygun görülüyor biz bunların zaten tüm denetimlerine, kurallarına tabi şekilde yayın yapıyoruz. Murat Bey'in de bahsetmiş olduğu, evet, bize gerçekten çok baskı kuran ciddi denetimlerin altındayız fakat yani bir noktada da bu kadar geniş bir kitleye ulaşan mecralar için de bazı gereklilikler vardır; bunları da sonuna kadar uyguladığımızı düşünüyorum. Zaten ceza haricinde de bakış açılarının da en azından kendi kanalımız için böyle olduğunu ifade edebiliriz.

Bunu tekrar göstermeyeceğim. Yine, boşanmak isteyen bir kadının tek başına ayakta duracağını ifade eden bir sahne. Çeşitlendirmemin nedeni, her projede bizzat bazen kanal yönetimi tarafından, bazen yapımcı tarafından, zaten içeriği tükettikçe de bir şekilde kendi kendiliğinden gelişebiliyor bu tür içerikler, sahneler; yerleştirmeye çalışıyoruz. "Eğlence kanalı" çatısı altında ürettiğimiz işler zaten bunlara ancak imkân tanıyor.

Kadın programları ciddi bir konu, ona da kısaca değinmek istiyorum, burada yer vermedik ama RTÜK tarafında ciddi bir konu bizim için. Bununla ilgili çok sık karşı karşıya geliyoruz. Bu programlarla alakalı bazı yaptırımlar söz konusu olacağını doğrudan Başkan Bey de ilettiği bize. Orada da şunu söyleyebilirim: Bizim programımızda Didem Arslan Yılmaz sunumunu gerçekleştiriyor. Tabii ki bu programları çok çeşitli isimlerle yapabilirsiniz. Biz burada böyle bir işe kalkışmadan önce -kalkışmadan diyeyim çünkü gerçekten risk taşıyan programlar- bir haberci, doğru ifade edebilecek bir isimle ancak yapabileceğimize inandığımız için bu programın içeriğini böyle tasarlayıp ilerliyoruz. Muhakkak hatalar vardır, bunları da zaten muhatabıyla, denetimi, yönetimi yapan tarafla konuşarak çalışıyoruz. Oralarda ama sıkıntılar ifade ediliyor. Bu da tabii yine sizin dediğiniz yumurta tavuğa da dönüyor yani bir yandan hiçbir kurgu değil, hepsi toplumda olan şeyler yani en azından bizim kadın programlarımız için, bizzat içinde biri olarak söyleyeyim, herhangi bir "cast" herhangi bir kurgu yok. Yumurta, tavuk meselesine yine dönüyoruz burada da. Evet, bir şeyler var ve bunu yansıtıyoruz, bunlar yansıtılıyor ve bir şeyler oluyor durumu bizim sıklıkla karşılaştığımız bir durum. Dramada tamamen kurgusal bir hikâyeden bahsediyoruz ama kadın programları üzerinde biz de ciddi anlamda çalışıyoruz. Yani oralarda biraz daha farklı bir bakış açısı getirmemiz gerektiğinin de bilincindeyiz.

Sunum bu kadar, böyle ifade edebilirim, biraz da sohbet ederek anlatmaya çalıştım. Yine, sorularınız olursa...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkür ederiz Sayın Baydar.

Sizin kanalınızın dışında, dünya genelinde, genel olarak veya kanalınızla ilgili medyada şiddet konusunda bir öneriniz var mı?

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Bu tek başına...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Yani mesela yetki sizde olsaydı ne yapmayı planladınız?

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Çok şey sorusu gibi yani yetki...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Siz bana sorun.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Vallahi, tek başına medya tarafında tabii ki yeterli bir cevap olmayacak yani tek başına medyanın yapabileceği bir durum değil, bunun için en başta bu çatı altında, karar vericiler altında topyekûn bir çalışma gerekiyor. Ben kendi üzerimize düşenin genel çerçevesini çoğunlukla yaptığımızı düşünüyorum. Ciddeten sorumlu bir yayıncılık yapmaya çalıştığımıza inanıyorum. Bunun topyekûn ortadan kaldırılmasının yani dünyada hiçbir zaman bu sınırlanmayacak veya ortadan kalkmayacak ama kendi adımıza, özellikle bu karar vericiler nezdinde birçok çalışmanın yapılabileceğine inanıyorum. Burada da zaten bunun bir örneğini görüyoruz yani böyle bir çalıştayın toplanıyor olması, bizlere de söz verilmesi çok kıymetli.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Evet, çok teşekkürler Sayın Baydar.

Sayın Vekilim Selcan Hanım, ışığınız yanıyor, soracak mısınız şimdi?

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Ben toplu olarak sorayım yani daha doğrusu TRT temsilcisi konuşurken ona sormak üzere o zaman söz almıştım.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ama işte orada biraz karışıklık oldu. Yani arkadaşların bir kısmı gidecek, burada da söz isteme ışığınız yanıyor, soru sorma fırsatınız olmayabilir diye...

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Bu arada lafınızı kestim ama en az bir, bir buçuk saat kadar bir vakit var yani çok kısıtlı bir şeyden bahsetmiyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Tamam ama bütün arkadaşlar tamamlayabilir mi sunumunu bir buçuk saat içinde?

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Yok, yok; şey değil yani...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Tamamlar herhâlde.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Evet, evet.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Toptan soralım Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Tamam, peki, toptan...

Şimdi, TV 8 Genel Müdürü Sayın Aslı Çini Yaşaroğlu, buyurun.

4.- TV8 Genel Müdürü Aslı Çini Yaşaroğlu'nun, TV8 olarak kadına şiddet ve ayrımcılık konularında yaptıkları ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Herkese merhaba öncelikli olarak.

Ben de medyada çok uzun yıllar çalışan bir kadın yöneticiyim her şeyden önce ve hiçbir ayırım gözetmeksizin her türlü şiddetin önlenmesi için bir arada, her platformda çok çaba harcamamız gerektiğini düşünüyorum. Bugün geldiğimiz noktada, evet, bugün konu başlığımız "kadına şiddet" ama özellikle toplumda çok kötü bir gidişat olduğunu düşünüyorum çünkü mesele artık kadın, erkek, çocuk, hayvandan çıkıp genel bir şiddet psikolojisiyle yaşayan insanlar toplumuna dönüşmeye başladı. Özellikle, Halki Bey, 90'lı yıllarda sizin efsane "Ceviz Kabuğu" programlarını yaptığınız dönemde ben Show TV'de çalışırken ne haber bültenlerinde ne programlarda ne dizilerde böyle bu kadar şiddetin olduğu bir toplum görüntüsü sergilenmezdi.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - O kadar eskiyi söylemeseydiniz "90'lar" deyince şimdi...

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Keza demin Murat Bey'in de bahsettiği gibi anneler çocuklarını özgürce her yere yollarlardı. Bizler bir kadın olarak gece çıkardık, her yeri gezebilirdik, evimize gönül rahatlığıyla dönebilirdik. Bugün geldiğimiz noktada maalesef neredeyse bunların hiçbirisi yapılamaz oldu. Çok denetimsiz bir sosyal medyadan bahsediyoruz. Evet, kesinlikle denetlenmesi gerekiyor ama bir taraftan da şiddet gösteren insanların anında salıverilip sosyal medya örgütlenmesiyle tekrardan yargılanıp hapse atıldığı bir döneme girdik yani burada aşırı ters bir ikilem yaşadığımızı düşünüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Yani "Cezasızlık algısı var." mı diyorsunuz?

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Yani şimdi sosyal medya çok denetimsiz, kesinlikle denetlenmesi lazım. Bir tarafı gerçekten şiddete çok özendirici ama bugün bakıyoruz, herhangi bir şiddet olayında şiddet gösteren insanlar anında salıverildiğinde tekrar bir sosyal medya örgütlenmesi ve televizyonların, özellikle ana haber bültenlerinin örgütlenmesiyle de tekrar içeri alınabiliyor yani böyle tuhaf bir döngüye girdiğimizi düşünüyorum o anlamda. O yüzden burada işin sadece medya kanallarına değil, bütün devlet kurumlarıyla çok ortak bir şekilde çalışılması gerekerek çözüleceğine inanıyorum. O anlamda da sizin yaptığınız bugünkü bu oturumu çok anlamlı ve doğru buluyorum ve bugün de bu çalışmaların devamı olarak da burada bulunan herkese ve emeği geçen insanlara da teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Yaşaroğlu, biz de sizin açıklamalarınıza çok önem veriyoruz. Kadın yönetici olarak konuşuyorsunuz, şuna da değinirseniz iyi olur: Genellikle biz bu araştırmayı yaparken şiddet bölümü öne çıkıyor ama kadına yönelik ayrımcılık galiba daha yaygın ve biraz daha az konuşuluyor. Onunla ilgili konu sunumda yoksa sözel olarak da söyleyebilirsiniz. Mesela medyada kadınlara ayrımcılık yapılıyor mu? Değil mi; tanıklıklarınız, tecrübeniz... Değinirseniz memnun oluruz.

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Yani şöyle: Ben gerçekten çok eski televizyoncuym. Türkiye'nin ilk özel televizyonu Star TV kurulduğunda staja başlayarak ondan sonra arkasından yirmi senelik Show TV ve sonra bir sene tekrar Star TV, hemen akabinde de on senedir TV8'de yöneticilik yaptım gerçekten ilk basamaktan bugüne kadar kademe kademe gelerek. Çok şanslıydım ki çok iyi yöneticilerle çalıştım, medyaya gerçekten önem veren medya patronlarıyla da çalıştım. Şöyle: Kendi adıma söylemek gerekirse herhangi bir sıkıntı ve zorluk yaşamadım. Burada biraz gerçekten hani cinsiyetten ziyade ne kadar çalıştığınız ne kadar bu yola baş koyduğunuz çok önemli. Ama tabii şu var: Medya, kadınları biraz ister istemez dışliktan uzaklaştıran bir sektör, hem atmosferi hem yoğunluğu.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Nereden uzaklaştırıyor?

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Dişiliktten.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Dişiliktten uzaklaştırtıyor yani erkekleştiriyor mu?

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - O da aslında bir anlamda kadınların işine de yarıyor, medyada çok fazla ayırışmaya sebebiyet vermiyor. Yani ben kendi adıma çalıştığım kurumlarda, çalıştığım yöneticilerimle hiçbir zaman böyle bir şey yaşamadım, etrafımda da çok yaşandığını görmedim ama dediğim gibi bu benim kendi adıma cevap verebileceğim bir şey.

Şimdi, benim kanalımda haber bülteni yok, çok fazla dizi de yayınlamıyoruz, biraz daha eğlence perspektifine açığız ama eğlence perspektifini yaparken de bu kadar önemli toplumsal detayları atlamamaya özen gösteriyoruz. Ben de bununla ilgili size kısa birkaç tane örnek göstermek istiyorum.

TV8, yayınları aracılığıyla kadına yönelik şiddet ve ayrımcılıkta fark yaratma gücüne sahip diğer bütün kanallar gibi ve bunu da en iyi şekilde kullanmaya çalışarak kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık konusunda her zaman dikkat çekmeyi amaç edinmiştir.

Mesela, bizim, biliyorsunuz, çok geniş kitlelere hitap eden bir MasterChef Türkiye'miz var senelerdir ve senelerdir, biz, bu programda, özellikle 25 Kasım'da, Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'nde mutlaka medyada kadına şiddetle alakalı bir yayın yapılmasına dikkat ediyoruz. Şeflerimiz bu konuda konuşuyor, yarışmacılarımızın hikâyeleri anlatılıyor ve MasterChef'te yapılan yayınlara ilgili programlarda konuşan gazetecilerin yarattığı domino etkisiyle de anlamlı ve etkili bir yayın yapıldığını düşünüyorum. Bununla ilgili de çok kısa 2 tane örnek izletmek istiyorum size.

(Video gösterimi yapıldı)

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Evet, bu da MasterChef'in yayınlarından sonra basında çıkan bazı bültenlerimiz.

Bir diğer programımız her gün yayınladığımız Zuhul Topal'la Yemekteyiz. Burada da gene zaman zaman, günlük bir program olduğu için, aslında sıkça kadına şiddeti önlemek için beraber yaptığımız çağrılar var. Bununla ilgili de çok kısa bir örnek izletmek istiyorum size yani burada, tabii ki on senelik geçmiş olan bir kanaldan bahsediyoruz ama burada çok nadir, çok az, çok spesifik örnekler getirdik vaktinizi fazla almamak adına.

(Video gösterimi yapıldı)

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - "Paylaş Benimle" diye bir program yaptık, burada Klinik Psikolog Gökhan Çınar sundu programımızı. Orada, şiddet mağduru gerçek hikâyeleri olan kadınların seslerini duyurmak için o kadınları çoğu zaman stüdyoya davet ettik, yaşadıkları şiddeti anlattılar, sonra uzmanlar eşliğinde ne yapmaları gerektiği konusunda bilgiler verildi, bu da basında bayağı geniş yer bulan bir program oldu.

Televizyoncu olarak, herkesin tabii, hayatında yaptığı, çok gurur duyduğu programlar vardır. Genelde programlarımızın, birçoğu eleştirilir ama ben de televizyonculuk hayatımda gerçekten "İyi ki yaptım." dediğim birkaç projenin arasına Kırmızı Oda'yı soktum çünkü Kırmızı Oda dizisi her bölümde şiddetin farklı türlerini ele almakla beraber, birçok bölümünde kadına şiddeti meşrulaştırmadan, şiddete karşı bir söylemle bir nebze de olsa toplumun farkındalık düzeyini artırmayı, toplumdaki hassasiyetin artmasına aracı olmayı ve şiddetle mücadelenin toplumdaki önemini göstermeyi amaçladığımız bir dizi oldu. Kırmızı Oda'yla kazandırdığımız farkındalık sayesinde bir kız çocuğumuzun, annesine maruz kaldığı cinsel istismardan bahsedecek cesareti göstermesi tüm haber bültenlerinde ve birçok gazetede manşetlerde yer aldı. Her hafta gösterdiğimiz vakalar gerçek hikâyeler olduğu için, tabii, bu anlamda izleyicilerin de çok dikkatini çekti ve altmış bir hafta boyunca yayınlandığı Kırmızı Oda dizimizin her bölüm jeneriğinde şu yazıyı yayınladık, onu da sizlerle paylaşmak istiyorum.

(Video gösterimi yapıldı)

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Aynı zamanda, Kırmızı Oda'da, şiddet gören kadınların bazen eşleriyle, bazen tek başına bir psikoloğun karşısında iyileşme süreçlerini de gördük. Bununla ilgili de çok kısa bir şey izleteceğim.

(Video gösterimi yapıldı)

TV8 GENEL MÜDÜRÜ ASLI ÇİNİ YAŞAROĞLU - Bu ve bunun gibi vakaları altmış bir hafta boyunca izletip izleyicimize de doğru mesaj vermeyi hedefledik. Onunla ilgili biraz basın görsellerimiz ve internette yayınlanan haberlerimiz var.

Yine, keza Doğduğun Ev Kaderindir'de, eğitim almış güçlü ve kendi ayakları üzerinde duran bir kadının hayatın ona sunduğu her türlü zorlukla nasıl mücadele ettiğini ve kendi hayalleri doğrultusunda nasıl ilerlediğini anlatmaya çalıştık.

Bildiğiniz gibi, bizim bir dijital platformumuz var; EXXEN, kısaca ondan da bahsetmek istiyorum. Orada yaptığımız işlerden bir tanesi de Hükümsüz. Hükümsüz, kadına yönelik şiddetin ve adalet arayışının çarpıcı bir şekilde ele alındığı, güçlü bir hikâyeye sahip olan bir dizi oldu ve burada da her hafta gerçek vakaları işledik. Bununla ilgili de basında çıkan konularımız bunlar.

Gene, MasterChef jürilerimizden Somer Sivrioğlu, Kız Kardeşim Projesi'yle yolları kesişmiş olan ülkemizin başarılı girişimci kadınlarından 5'ini kendi şehirlerinde ziyaret edip onların birbirinden muhteşem başarı hikâyelerini anlattı.

Biraz da size grubumuzdan bahsetmek istiyorum. Grubumuz, kanalların yanı sıra başka sektörlerde de işlevselliğini gösteren bir grup. O anlamda, mesela Erzurum'da bir terlik fabrikası açtık, ona şart koştuk çalışanların yüzde 80'i kadın olacak diye.

Bu arada ben kendi grubundan bahsetmek istiyorum, keza Esra Hanımlara çok yakın bir durumundayız. Ben, Reklam Grup Başkanımız, CEO'muz olmak üzere 3 kadın aslında en tepe yöneticisiyiz ve çalışanlarımızın da gerçekten büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturuyor. Zaten medya geneline baktığımız zaman, aslında kadınların çok fazla sayıda olması da beni her zaman çok mutlu ediyor ve çok gururlandırıyor diyebilirim.

Sonuç olarak, dediğim gibi, meseleyi kadına şiddet bazında alıp aslında şiddetin her türüsüne karşı durabilmek için hep beraber aynı hassasiyeti gösterdiğimizi düşünüyorum, ortak hareket etmek için de buradaki bütün medya kuruluşu arkadaşlarımla birlikte aynı düşüncelerle hareket ettiğimizi ve mücadele ettiğimizi düşünüyorum ama gerçekten, dediğim gibi, bütün devlet kurumlarına da eşit şekilde görev düştüğünü düşünüyorum çünkü her şeyin başında eğitim geliyor. Eğitimle toplumsal bilincimizi, bilinç düzeyimizi artırmaya çalışmalıyız. Burada en büyük görev aileye düşüyor. Çocuklarını sevgiyle büyüten bir ailenin çocukları da sevgi dolu olup şiddete eğilimleri olmayan çocuklar olarak topluma karışıyorlar; tam tersi, şiddet uygulayan ailelerin

yetiştirdikleri çocuklar gelecekte şiddete eğilimli oluyorlar. Bence, toplum olarak hepimizin görevi ve herkesin görevi psikolojik ve fiziksel olarak şiddete karşı çıkmak ve "Dur!" demek olmalı.

Dediğim gibi, o anlamda, bugün burada toplanmamızı çok doğru buluyorum ve bunun devamının gelmesini de yürekten diliyorum.

Herkese çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkür ederiz.

Keşke problem çözülsede devamı gelmesede.

Evet, bu sefer sırada ATV Genel Müdürü Sayın Hacı Ali Türkaslan olsun.

Buyurun Sayın Türkaslan.

5.- ATV Genel Müdürü Hacı Ali Türkaslan'ın, ATV olarak kadına şiddet ve ayrımcılık konularındaki hassasiyetleri, bu alanda yapılması gerekenler ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

ATV GENEL MÜDÜRÜ HACI ALİ TÜRKASLAN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli katılımcılar; ben, diğer arkadaşlar gibi çok spesifik örnekler üzerinden değil de genel bir değerlendirme yapmak istiyorum, konuşmamı o yönde hazırladım.

Her alanda gösterdiği güçlü katkılarla -sadece aile içinde değil- iş dünyasında, sanatta, bilimde ve siyasette de büyük bir rol oynayan ve geleceğimizin teminatı gençlerimizin yetiştirilmesinde en önemli meşaleyi taşıyan kadınların, şiddete ve ayrımcılığa karşı daha fazla korunması için düzenlenen bu toplantıda yer almaktan mutluluk duyduğumu söyleyerek sözlerime başlamak istiyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kadınların toplumsal yaşamdaki yerinin güçlendirilmesi sadece kadınların değil, tüm toplumun ilerlemesi için gereklidir çünkü bir toplumun gerçek gücü sadece ekonomik kalkınma ve teknolojiyle değil, aynı zamanda bireylerin eşit haklara, adil ve dengeli bir yapıya sahip olduğu toplumlarda ortaya çıkar. Kadının toplumdaki yeri sadece sayısal bir değerle değil, yarattığı etkiyle ölçülmelidir. Bu bağlamda, kadınların potansiyellerini tam anlamıyla kullanabilmeleri için fırsat eşitliğinin sağlanması bizlere daha aydınlık bir gelecek sunacaktır.

Toplum tarafından medya, bilgi edinme, eğlenme ve haber alma amacıyla kullanılmaktadır. Doğal olarak da medyanın işlevleri eğitim, eğlendirme, doğru bilgilendirme ve sosyalleştirme gibi görevli kapsar. Bu bağlamda, medya ve toplum arasındaki iletişim doğru, tarafsız ve bilgilendirici olmalıdır. Televizyon kanalları bu görevi yerine getirirken dizi, haber, yarışma, format ve programlardan oluşan içerikler üzerinden topluma ulaşır. Medya içerikleri de literatürde kültürel madde olarak kabul edilir çünkü medya ve kültür içinde barındırdıkları unsurlar gereği birbirine bağlı iki önemli kavramdır. Geleneksel ya da yeni medya, topluma kültürel ürünler sunan kurumlar olarak büyük bir sorumluluk taşımaktadır. Toplumun kültürel olarak şekillenmesinde oldukça önemli bir görev medya kuruluşlarına aittir ve bu sorumluluk bilinciyle hareket ediyoruz. Kültür ve medya arasındaki güçlü ilişkiye ek olarak ailede kültürün aktarılmasında merkezi bir rol oynar. Aile, toplumun en küçük temel taşı olsa da kültürün korunması ve nesillere aktarılmasında çok büyük bir sorumluluğa sahiptir. Aile içindeki bireylerin sağlıklı ve yapıcı ilişkiler geliştirebilmeleri bize göre kadın ve çocuğa yönelik şiddetin kaynağının kurutulmasına yardımcı olacak en güçlü yapıdır.

Medya olarak hassasiyetlerimiz neler? Biz medyanın sadece eğlence değil, toplumsal yapıların inşa edilmesinde de kritik bir rol oynadığının farkındayız. İçerik üretiminde aile değerlerini ön planda tutmaya özen gösteriyoruz. Ailenin birliğini ve dirliğini korumak, bireyler arasındaki ilişkileri güçlendirmek, adalet ve eşitlik ilkelerini vurgulamak gibi konulara verdiğimiz önem, toplumu daha sağlıklı bir şekilde yönlendirme konusunda etkili bir yaklaşım olabilir inancındayız. Kadınlar ve çocuklar konusunda gösterdiğimiz hassasiyete ek olarak şiddet ve istismar gibi konularda da dikkatli bir yaklaşım sergilemeye çalışıyor, içeriklerimizi bu gözde süzgeçten geçiriyoruz. Biz, şiddetin her türüne karşıyız. Yayın prensipleri olarak içeriklerimiz kadınların şiddet konusunda daha fazla bilinçlenmeleri ve haklarını savunmaları için medya aracılığıyla kamuoyu oluşması açısından gerçekten büyük bir toplumsal sorumluluk taşıyor. İçeriklerimizdeki önceliğimiz, kadına yönelik şiddetle mücadelede medyanın eğitici rolü üzerinde şekilleniyor. Şiddeti kınayarak mağdurlara ses çıkarma ve hak arama konusunda yardımcı olmanın toplumsal bir değişim yaratma yolunda önemli bir adım olduğuna inanıyoruz. Dizilerimizde toplumsal duyarlılık çerçevesinde gösterdiğimiz içerik seçimindeki özen, şiddet, cinsiyet eşitliği ve aile değerleri gibi önemli konularda gösterdiğimiz sorumluluk hem Türkiye'de hem de dünya çapında izleyiciye ulaşan ve etki yaratan bir medya gücü oluyor. Yapılan çeşitli araştırmalar ve akademik çalışmalar da göstermiştir ki dizilerimizin yurt dışında da büyük ses getirmesinin önemli sebeplerinden biri dizilerimizin ailecek, çocuklarla rahatlıkla izlenebilecek içerikler sunuyor olması.

Projelerimizde kadın-erkek eşitliğine özen göstermekte ve cinsiyet ayrımcılığını engellemeye yönelik tedbirler almaktayız. Öte yandan yaptığımız dizilerin kurgu olduğu ve ticari kaygılar taşıdığı gerçeği de unutulmamalıdır. Çocukların demagojik ve cinsel malzeme olarak kullanılmasına ve çocuklara karşı psikolojik şiddet yaratılmasına karşı önlemler alınmakta, bu tür içeriklere senaryo aşamasında müdahale edilmektedir. Kadına yönelik şiddet olaylarını haberleştiren toplumsal algı oluşturulmaya ve şiddetin cezasız kalmayacağı mesajını vermeye özen gösteriyoruz. Bu sayede, kadınların hak arayışlarını destekleyerek ve kamuoyunda daha fazla farkındalık yaratmayı hedefliyoruz. Çocuklar ve aileler için medyanın nasıl bir araç olabileceği de kritik bir nokta. Elektronik ekranlardan gelen içeriklerin, özellikle dijital medya üzerinden yayılan içeriklerin bilhassa gençlere filtrelenmeden sunulması çocukların gelişiminde olumsuz etkiler yaratıyor. Dijital medya için regülasyonların da en ivedi şekilde tamamlanarak yürürlüğe girmesini arzu ediyoruz ve bu konuda her türlü desteği vermeye hazırız.

Şiddetin tanımı ve kapsamı doğru şekilde yapılmalı. Şiddet yalnızca fiziksel değil psikolojik, cinsel, ekonomik ve dijital şiddet gibi farklı boyutlara da sahiptir. Bu çerçevede, bu yeni kavramların ne olduğu topluma medya aracılığı ile daha doğru ve etkili şekilde anlatılabilir. Gözlemlerimiz bize göstermiştir ki şiddet mağduru kadınlarımız henüz şiddetin tanımını yapamıyor, kendini suçluyor. Suskunlaşan anneler farkına varmadan çocuklarını ağır bir travmayla büyütüyor ve yine sağlıksız bireyler yetiştiriyor. Öte yandan, medyanın desteğini alan kadınlar kendilerini daha güvende hissediyor ve kamuoyu oluşturabildikleri takdirde medyanın daha geniş koruma sağlayacağına inanıyor.

Medyanın tanımı ve kapsamı daha doğru şekilde belirlenmelidir. Geleneksel ya da yeni fark etmez, medya bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Tüm içerik yayıncıları eşit şekilde denetlenmeli ve kanun önünde eşit haklara sahip olmalıdır. Televizyon kanallarında yersiz şiddet veya cinsellik gibi içerikli olduğu takdirde kanallar kendi öz denetimlerinden geçmiş olsa bile izleyici içeriği izlememe suretiyle kanalları zaten cezalandırıyor ayrıca RTÜK de denetliyor. Öte yandan, sosyal medya şiddeti öven hatta cesaretlendiren içerikler üretilmesine, paylaşılmasına ve çoğaltılmasına ortam sunuyor. Bu korunmasız ortam da nispeten daha korunmasız olan kadınlar ve evlatlarımıza bilinçli veya bilinçsiz şekilde ulaşarak güvenilir olmayan ve hatta tehlikeli içerikler sunmayı kolay hâle getirmektedir. Toplumda medya okuryazarlığı bilinci artırılmalıdır. Denetimsiz yeni medya araçları, sosyal medya ve dijital platformlar şiddeti yalnızca göstermiyor, aynı zamanda deneyimlemesine de olanak sağlıyor. Bu, şiddetin normalleşmesine ve yayılmasına neden olabiliyor. Bu nedenle hem ebeveynlerin hem de devletin çocukları ve gençleri ve kadınlarımızı yeni medya şiddetinden korumak için daha fazla sorumluluk taşıması gerekiyor. Ebeveynler çocuklarına medya okuryazarlığı kazandırmalı. Burada çocukları özellikle vurguluyorum çünkü şiddet kavramı çocukla birlikte küçük yaşlarda başlayıp öğrenilerek ilerleyen yaşlarda devam eden bir olgu. Ebeveynler çocuklarına medya okuryazarlığı kazandırmalı, şiddet içeren içeriklere karşı bilinçli bir yaklaşım sergilemelidir.

Sanırım geçen hafta bir haber vardı; İzmir'de gerçekleşen kolonya şakasının sonuçlarından da görebileceğimiz gibi sosyal medyada tehlike viral bir virüs gibi yayılmakta ve sırf eğlence için deneysel bir alan açmaktadır. Dijital oyunların şiddet ve cinsel içerik bakımından çocuklar üzerindeki etkisi çok önemli bir konu. Bu bağlamda, dijital oyunların çocukların zihinlerinde nasıl kalıcı etkiler bırakabileceği, özellikle şiddet içerikli oyunların psikolojik sonuçlar üzerinde daha fazla durulabilir. Çocukların şiddet içeren oyunlardan nasıl korunabileceği konusunda ebeveynlere yönelik daha somut öneriler de getirilmelidir.

Haberlerde kullanılacak dil özenle seçilmelidir. Kadına yönelik şiddet olayları haberleştirilirken şiddeti mahkûm eden toplumsal algı oluşturulmaya çalışılmalı ve şiddetin cezasız kalmayacağına dair kamuoyu bilgilendirilmelidir. Mağdur değil, şiddet ve suçluyu cezalandıran bir dil kullanılmalıdır; Bizler de haberlerimizde bu dile önem veriyoruz.

Kadına şiddeti yok saymamak gereklidir. Kadına şiddet konusunu yok saymak yerine, varlığını kabul ederek genç bireyler üzerinde olumlu katkı yapabilmek için medyanın gücüyle suçlunun yakalanabileceği hissi verilebilmelidir. Bugün medyanın desteğiyle kadınların kendilerini daha güvende hissetmeleri sağlanmakta. Kadına karşı şiddetle mücadelede mağdur değil, suçlu kınanmalı, mağdurların yalnız olmadığı gösterilmeli, mağdurların sesleri daha çok duyurulmalı.

Medyanın şiddetin yayılmasını engellemek ve toplumsal farkındalık oluşturmak adına büyük bir sorumluluğu vardır. Şiddet konusunda bilinçli medya kullanımının artırılması, medya okuryazarlığının güçlendirilmesi ve şiddet içerikli yayınların sorumlu bir şekilde sunulması gerektiği açıkça ortadadır. Medyadaki tüm yayıncıların kadın ve çocuk haklarını savunma, şiddetle mücadele ve toplumsal pozitif değişimler yaratma konusunda aktif bir rol üstlenmesi değerlidir. Bu doğrultuda yeni medya ve dijital platformlar da TV televizyon kanallarının sorumlulukları paylaşmalı ve daha sıkı denetlenmelidir. Şiddetin tüm boyutlarının engellenebilmesi için başta devlet, ayrıca ebeveynler eliyle dijital ortamda şiddet içeren içeriklere karşı tedbirler alınması geleceğimiz gençlerinin ve kadınlarımızın sağlıklı bireyler olması açısından şarttır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Türkaslan epeyce önerilerde bulundunuz. O metni de Komisyonumuza -tutanaklara geçiyor şu anda- yazılı olarak dağıtma imkanınız var mı, biz yardımcı olalım mı?

ATV GENEL MÜDÜRÜ HACİ ALİ TÜRKASLAN - Ben sonradan göndereyim Sayın Başkanım ilgili arkadaşlara.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sözlerinizi yanlış almayalım, tutanaktan alacağız da, bunlar yayınlanacak biliyorsunuz; sonra ATV yanlış yayınlamasın.

Çok teşekkür ediyoruz, önemli açıklamalardı.

ATV GENEL MÜDÜRÜ HACİ ALİ TÜRKASLAN - Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Star TV Genel Yayın Yönetmeni Şebnem Aksoy Açıklalın, buyurun.

6.- Star TV Genel Yayın Yönetmeni Şebnem Aksoy Açıklalın'ın, kadına şiddet ve ayrımcılık konularında medyanın yapması gerekenler ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Mümkün olduğu kadar kısa tutayım, hem zamanımız çok daralıyor hem de aslında tabii, aynı sektörde çalıştığımız için çok benzer yaklaşımlar içerisindeyiz hem de tekrara düşüyor olmasın diye ben de kendi notlarımdan birkaç başlığı kısaca toparlamak istiyorum. Örnek ben de getirmediğim bizim yayınlardan.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Biz o örneklerini yaşadık dün. Zahide Yetiş konusuna da belki değinirsiniz Star TV adına.

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Aslında ben diyorum ki: Biz dozumuzu dün aldık aslında, o yüzden süre bitse de ben konuşmasam dedim ama yine...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Gayet başarılıydı.

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Evet, bir talihsizlik yaşandı.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Bence hiç öyle düşünmemek lazım, arkadaşlarımız bugün de yoklar; çok acı bence. Şöyle: Burasının iletişimin en etkin şekilde kullanıldığı yer olması lazım ve örnek olmamız gerekiyor. Bir bahane olarak, bunu bahane ederek, başka şeyleri bahane ederek bu ortamı kullanmamak, bu ortamdan istifade etmemek... Hatta ben şunu da söyleyeyim, hani hiçbir partiyi şey olarak söyleyemiyorum ama bazı arkadaşlarımız Komisyon çalışmalarına verimli şekilde katılmadıkları için aslında kendilerini de boşa çıkarmış oluyorlar. Buralar aslında onların fikirlerini savundukları, ideolojilerini anlatacakları yerler. Zahide Hanım'a da dün çok büyük bir ayıp yapıldı bence, bir kadın olarak ben açıkçası çok utandım. O yüzden bence rahat olun. Gayet güzel geçti, gayet verimli geçti.

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Teşekkür ediyorum.

Evet, üzücü, tatsız bir olaydı; inşallah tekrarı olmasın hiçbir şekilde.

Örnek de getirmedim dediğim gibi çünkü eminim ki hem Komisyondaki vekiller hem de muhtemelen bizleri dinleyen uzman arkadaşlar bizim anlattıklarımızdan çok daha detaylı bir şekilde bizim ne yaptığımızı incelemişlerdir. Verdiğimiz pozitif örnekler "Ama bunu da yapmıştınız." diyecek cevapları da vardır diye hiç örnekleri de anlatmayacağım ama tabii hani elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz. Tabii, biz de medya olarak yani içinde bulunduğumuz toplumla ilgili problemler en kapsamlı ve ivedi bir şekilde nasıl çözülebilir, ne yapabiliriz, birbirimizden ve sizlerden nasıl faydalanabiliriz diye kafa yormakla meşgulüz. Bütün bu süreçlerde, tabii, "medya" deyince biraz yol kazaları sektörü, çok oluyor; biz de arkadaşlarımızın da bahsettiği gibi cezalar alıyoruz, programları yayınlamayız, yüksek faturalar ödüyörüz, belgeseller yayınlıyoruz. Aslında, tabii, kurumlar da bizi terbiye etmeye çalışıyor bu açıdan.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bunlar size göre hak edilmemiş cezalar mı?

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Estağfurullah, olur mu? Tabii, mesela ben kendi adıma söyleyeyim, bizim Star'da dizilerle ilgili aldığımız son iki ceza... Evet, alırdık yani.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - "Hak ettik." diyorsunuz.

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Alırdık, yapabilecek bir şey yok.

Ya, tabii, şimdi, üretim şöyle bir şey: "Medya" deyince -oraya hiç değinmedi arkadaşlarımız ama- bizim üretimlerimiz çok aşamalı. Yani biz de maalesef her ne kadar işin bütün satın almasını yapan ana yayıncı kuruluşlar olsak da şimdi, o fikir, hikâye biri tarafından yazılıyor, sonra biri tarafından senaryolaştırılıyor, birtakım yönetmenler oturuyorlar onu çekiyorlar, oyuncular oynuyor; sonra diyorlar ki: "Biz şimdi bunun bu şekilde olmasını istiyoruz." Biz, tabii, yayıncılar olarak her ne kadar o süreçlerde birbirimizle oturup konuşuyor, fikir alışverişi yapıyor olsak da neticede bizim de elimize bir kaset geliyor. Bazen de tabii, onların üretici ve yaratıcı tercihlerine tabii ki kanunların ve yayın politikalarımızın bize elverdiği ölçüde saygı duymak zorunda kaldığımız zamanlar da oluyor. İşte, sonra böyle, bu şekil sosyal öğrenmeler yaşıyoruz biz de hep birlikte.

Açıkçası -konuyu çok dağıtmayayım- bence şimdi, burada konuştuğumuz, kadına şiddet olgusunun bir kere ciddi bir toplumsal cinsiyet eşitsizliği temelli olduğunu düşünüyorum ve zaten bu eşitsizlik meselesi, işte, bizim hani sadece şiddet olarak değil, kadına şiddet olarak ayrıca konuşmamızı gerektiren şey de bu bence; o, hayatın içerisindeki biraz yaşadığımız toplumdaki o farklılıklar. Şimdi, hep sordunuz siz sunumlar yapılırken, hani "Medya buna nasıl katkıda bulunabilir?" diye. Yani keşke, aslında, hep beraber o toplumsal cinsiyet eşitsizliğini düzeltebilecek katkılarda bulunsak birbirimize, o zaman zaten şiddetin kendisi de otomatikman çok daha az konuştuğumuz bir şey hâline gelecek diye düşünüyorum ben ama tabii, oradaki yolculuk böyle çok hani önü açık, rahat, kolay bir yolculuk olmadığı için biraz tabii "Ortaya çıkan negatif sonuçları nasıl elimine edebiliriz?"i konuşuyor oluyoruz. Bizim medya tarafında tabii, bunun üç başlığı var: Bir tanesi, işte -arkadaşlarımız da söyledi- haberler başlığı; bir tanesi, o tamamen "fiksiyonel" üretimlerimiz olan dizilerle ilgili, dramalarla ilgili bir durum; bir tanesi de "reality" programları ve biz aslında yayınlarımızı yaparken her zaman şuna bakıyoruz haberde olsun, dizide olsun ya da işte "reality" programlarında olsun: Zaten -işte, o hep konuştuğumuz tavuk-yumurta meselesi gibi- hayatta ve toplumun kendisinde olan bir şey, o içeriği biz ürettiğimiz için, doğal olarak bizim içeriklerimizde de var. Zaten o yüzden, işte, bu diziler dünyaya satılırken vesaire bazı işler bazı ülkelere özgü oluyor, bazıları onları tercih ediyor, etmiyor. Niye? Çünkü bütün o kültürel durum o üretime yansıyor aslında. Dolayısıyla, yani bizim ülkemizde kız çocuklarının biraz babalarından dayak yeme kültürü olduğu için bizim dizilerimizde babalar kızlarını aslında dövüyor oluyorlar.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ama niye "Kız çocukları babalarına âşıktır." deniliyor?

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Yani şimdi, ona bakarsanız evet yani hani 5-6 tane genelleme sıralayabiliriz burada, hepsi kendi içinde bir yandan doğru olur bir yandan da münferitleşebilir. Yani şunu demeye çalışıyorum: Bizim kendimize özgü kodlarımızı... İşte, az önce de anlattık ya mesela, siz de girişte konuşurken söylediniz; şimdi, gelin-kaynana olgusu bizim toplumumuza çok ait bir olgu. Mesela, Danimarka kültüründe gelin-kaynana olgusu yoktur ve muhtemelen onların dizilerinde de o kod yoktur. Atıyorum, oradaki dizilerde de işte, bazı mevsimlerde güneşin hiç batmaması, bazı mevsimlerde de çok uzun süre gecenin olmasından kaynaklı kültürel şeyler konuşuluyordu. Bence bizim burada üzerine kafa yormamız ve dikkat etmemiz gereken şey yani medyanın bir faydası mı var, yoksa bu sistemi yeniden mi negatif üretiyor da... Yani biz toplumda olan bir şeye yer vermek zorundayız ve veririz de zaten ama bunu nasıl yapıyoruz? Yani var olan bir durumu... İşte, az önce çok güzel bir ifade kullandınız "cezasızlık algısı" diye. Biz o cezasızlık algısını tekrar tekrar failin beynine kakacak yayınlar mı yapıyoruz, yoksa tam tersi, faili ifşa edecek, mağdura kendisini nasıl koruması gerektiğini öğretecek ya da evindeki insana, izleyen insana "Aa, bunu böyle yapınca böyle de negatif sonuçları oluyormuş, demek ki böyle yapmamak lazım."ı anlatacak çünkü çok ciddi -Esra dikkat çekti ona- Türkiye yani bütün dünyada televizyon izleme süresi en yüksek ülkelerden biri yani biz ortalama yedi sekiz saat televizyon izliyoruz dolayısıyla da televizyon çok önemli bir enstrüman. Yani işte bazen muhtemelen o taklitçiliğe sebep oluyoruz. "Taklit ederek öğrenme" dedik ya şiddetle ilgili ama hani bazen de teşhir etme, cezasızlık algısını yıkma, "Başına böyle bir şey geldiğinde ne yapabilirsin?"i gösterme... Yapıyoruz, mesela dizilerdeki bütün şiddet sahnelerinde şeyi koyuyoruz biz, hem de ta on yıldır falan yapıyoruz bunu, 183'ü. Bir şiddet sahnesi olduğu zaman hemen bir alt bant geçiyoruz, telefon numarası veriyoruz, diyoruz ki: Şunu yapabilirsiniz. Ya da işte KADEM'in... Bu vesileyle, aslında devletin de yaptığı koruyucu uygulamaları duyurmaya çalışıyoruz, evindeki insana yol göstermeye çalışıyoruz. İşte, zaman zaman bazen aslında niyetler buyken bazen gündüz programlarında, bazen dizilerde -haberde o kadar olmuyor da- şey kaçtığı zaman biraz, Ebubekir Bey "Bazen haberin, bazen de böyle sahnenin şehveti, ona engel olamıyorsunuz." diyor. Yani öyle bir şey çıktığında da onun zaten hani cezasını alıyoruz ve ödüyörüz. İnşallah, bir daha tekrar etmeyelim diye bütün iş paydaşlarımızı, departmanları uyarıp bir daha olmaması için de elimizden geleni yapıyoruz.

"Başka neler yapabiliriz, eksik ne?" dersanız, biz mesela bence çok az program yapıyoruz bu konularda yani evet, şiddeti faş eden programlar... Mesela, eğitici ve bilgilendirici program, tabii, biraz ticari işletmeler olduğumuz için yapmıyoruz hani hafta sonu falan da yapmıyoruz yani bu tip yayınlar ya da bilmiyorum böyle hani bir felaket olduğunda bir destek yayını, bir şeyler yapılır ya, yani onlar gibi bir şeyde de bulunmuyoruz. Hani, "Evet, bir kampanya başladı ve biz ülke olarak, medya olarak ne yapabiliriz?" gibi bir şey de yapmıyoruz.

Bir de bence çok önemli, son olarak söyleyeceğim. Aslında bu konuda medyanın da aracılığıyla her bireyin, işte bu bir meslek grubu, bir doktor olabilir, bu bir polis olabilir, öğretmen olabilir yani bunun bir toplumsal sorumluluk duygusu yaratılması gerektiği üzerine de bir çabada değiliz mesela. Belki bu tip platformlar ona yardımcı olur diye düşünüyorum, başka da bir şey demeyeyim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Niye öyle bir çabada değilsiniz mesela?

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Ya, şimdi, o zaten öyle müstakil olunacak bir çaba değil Sayın Başkan yani ona hani bir karar verip girişmek lazım bence. Yani küçük küçük şeyler yapılıyor, şimdi, az önce arkadaşlarımız da örneklerini gösterdiler. İşte, bir dizide bir sahne; işte, bir programda bir sunucunun konuşması filan ama yani bir şeyimiz yok ya hani, hepimiz bundan şikâyet ediyoruz. İşte, sosyal medyada gördüklerimizden, haberlerde gördüklerimizden, ne kadar vahim şiddet olayları içerisinde yaşadığımızda ama hani topluca bir sorumluluk duygusu yaratma seferberliği içerisinde değiliz. Demek istediğim oydu.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkür ederiz, sağ olun.

NOW TV, NOW Haber Ankara Temsilcisi Sayın Tülay Öçten.

Buyurun.

7.- NOW Haber Ankara Temsilcisi Tülay Öçten'in, NOW Haber'in kadına yönelik şiddetin ve ayrımcılığın azaltılması ve önlenmesi konusundaki bakış açısı ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu

NOW HABER ANKARA TEMSİLCİSİ TÜLAY ÖÇTEN - Değerli Komisyon Başkanı, kıymetli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri, sayın katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum. Zaman hayli gecikti, biraz da yorulduk; böyle tempolu bir giriş yaparsam kusuruma bakmayın.

Bugün NOW olarak karşınızdayız, NOW'ı temsilen karşınızdayız. Ben NOW Haber'in Ankara haber temsilcisiyim, Tülay Ünal Öçten; arkadaşlarımız, Programlama ve İçerik Alımları Direktörü Fulya Tiryakioğlu Baykal ve Kurumsal İletişim Kıdemli Müdürümüz Öznur Halilcikoğlu Çalışkan.

Bugün kadınların her türlü şiddet ve ayrımcılığa maruz kalmalarının önlenmesi adına medyanın rolünü konuşmak ve bu alandaki iyi uygulamalarımızı ve çözüm önerilerimizi paylaşmak üzere buradayız. Bu toplantının, konunun paydaşlarının bilgi birikimlerini ve tecrübelerini paylaşması açısından büyük bir öneme sahip olduğunu düşünüyoruz. Ayrıca, bugün burada daha önce RTÜK'ün bu anlamda yaptığı çalışmalara katılmış kurumumuzun, kanalımızın kadın yöneticileri olarak aranızda bulunmaktan son derece mutluyuz. Öncelikle bizlere bu fırsatı tanıyan siz Değerli Komisyon Başkanımıza çok teşekkür etmek istiyoruz. Sizlerden bize gelecek her türlü katkıyı canıgönülden dinleyeceğiz ve çok değerli bulacağımızı da önceden bildirmek istiyorum. Toplantı boyunca elimizden geldiğince sorulara yanıt vermeye çalışacağız. Bilgimiz dâhilinde olmayan konular içinse notlarımızı alacağız, yetkililerimizle bunu paylaşacağız.

Bugün sizlere NOW televizyonu hakkında bilgi vermenin yanı sıra yayıncılık anlayışımız ve kadına yönelik şiddetle alakalı konulara yaklaşımımızı anlatacağız, iyi uygulama örneklerimizi sunmaya çalışacağız. Özellikle Öznur Hanım NOW'ın kurumsal yapısını, değerlerimizi, ilkelerimizi, bu konuda hayata geçirdiğimiz sosyal sorumluluk projelerimizi aktarmaya çalışacak. Fulya Hanım içeriklerimize dair bilgi paylaşımında bulunacak. Ben de NOW Haber'e değineceğim. Bize ayrılan on beş dakikalık süreyi daha verimli kullanabilmek için biz aramızda iş bölümü yaptık ve böyle etap etap size daha bütüncül bir yaklaşım sunmak istiyoruz. Eğer izniniz olursa ben ilk sözü Öznur Hanım'a vermek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Buyurun.

8.- The Walt Disney Company Türkiye Kıdemli Kurumsal İletişim Müdürü Öznur Halilcikoğlu Çalışkan'ın, NOW Haber'in kurumsal yapısı, yayın ilkeleri ve kadına yönelik şiddetle ilgili olarak hayata geçirdikleri sorumluluk projeleri hakkında sunumu

THE WALT DISNEY COMPANY TÜRKİYE KIDEMLİ KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ ÖZNUR HALİLCİKOĞLU ÇALIŞKAN - Değerli Komisyon Başkanımız, değerli üyelerimiz; öncelikle ben de teşekkür ederek söze başlamak istiyorum, hem davetiniz hem bize bu alanı açtığınız hem de misafirperverliğiniz için sürecin en başından bu yana başta Beyhan Hanım olmak üzere...

Ben de müsaadenizle zamanı iyi kullanmak adına -çok kısıtlı vaktimiz var- tekste bağlı olarak gitmeye çalışacağım ki hem de bağlamdan çok daha ayrılmayalım çünkü konumuz önemli.

2007 yılından bu yana yayınladığımız dizi, film, program ve tarafsız haber yayıncılığıyla hayatına devam eden haberleriyle beraber Türkiye'nin de kalbinde yer edinen bir kanalız NOW olarak. 12 Şubat 2024'e kadar yayınlarımızı FOX markası altında sürdürdük bildiğiniz gibi. Bugün karşınızda NOW olarak bulunuyoruz. Yayın politikasını koruyarak, bağlı olduğu değerlere sadık kalarak izleyicilerini sevdikleri içeriklerle buluşturmaya devam eden bir kanalız NOW olarak. NOW, bugün dünya genelinde 160'tan fazla ülkeye sekiz bin beş yüz saatin üzerinde yerel içerik dağıtıyor ve Türkiye'nin hikâyelerinin de küresel izleyicilerle buluşmasını sağlıyor.

Kanalımızın bağlı olduğu The Walt Disney Company Türkiye çatısı altında kadına yönelik şiddetle mücadelenin öneminin çok farkındayız, biliyoruz ve bu alanda çalışmalar yapıyoruz. Bu anlayış global düzeyde belirlediğimiz iş yapma standartlarımıza dayanıyor ve tüm şirket faaliyetlerimizin de merkezinde yer alıyor. Bu kapsamda şirketimizde şiddet ve tacize karşı sıfır tolerans ilkesini benimsedik ve bu alanda tüm çalışanlarımıza yani sadece kadınlara ya da kadın yöneticilere değil, özellikle altını çizmek isterim, tüm çalışanlarımıza bilinçlendirme eğitimleri sunuyoruz. Bu eğitimler hem global düzeyde hem de yerel düzeyde uygulanıyor ve şirketimizin işleyişine de en temelde entegre ediliyor. Bu anlamda, size şirketimizin çalışan profiliyle ilgili de bazı bilgileri vermek isterim. Burada çokça da bahsedildi; kadın yöneticilerin sayısı, kadın çalışanların sayısı gerçekten çok kıymetli ve önemli. Bugün itibarıyla şirketimizde 400'e yakın kişi çalışıyor ve bu çalışanların yüzde 45'ini de kadınlar oluşturuyor. Yönetim kademesinde ise çok gurur duyduğumuz bir tablomuz var. Yönetimdeki kadın çalışan oranı yüzde 69 bugün itibarıyla ve yine çok gurur duyduğumuz bir rakam. Şirketimizde son bir yıl içerisinde terfi eden kadın çalışanların oranı yüzde 48. Kadın

yöneticilerin yanı sıra tüm çalışanlarımızı desteklemek amacıyla mentörlük ve eğitim programlarının yanı sıra dayanışma ağı gibi birçok çalışmamız da bulunuyor. Yani öncelikle kendi içimizde de bu eğitimleri ve destekleri sunmaya çalışıyoruz.

The Walt Disney Company Türkiye ve NOW olarak kadınlara yönelik şiddetle mücadele, şiddete ve tacize karşı koyma politikamızın bir parçası ve birçok kez de tekrar ettiğimiz gibi, birçok kurumun da tekrar ettiği gibi kesinlikle tolere edilemez. Haber medyasının gücünü kullanarak özellikle savunmasız kişilere yönelik her türlü şiddet ve tacizin korkunç gerçek sonuçlarını anlatmak, toplum genelinde bir farkındalık yaratmaktır. Bunu da özellikle belirtmek istiyorum, birçok kez belirtildi ama bu toplantıdan belki de aklımızda kalan en önemli şeylerden biri belki de bu olmalı diye düşünüyorum.

Hızlıca sözlerimi tamamlamadan önce iki tane projeye de yer vermek istiyorum. NOW ve Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı iş birliğinde hayata geçirdiğimiz ve onlarca ödül alan "Hayran Olunacak Kadınlar" sosyal sorumluluk projemiz. Bu kampanya kapsamında hayatta zorluklara karşı mücadele eden ve kendi ayakları üzerinde durma çabasındaki kadınların hikâyelerini öne çıkardık ve onların üretimlerine destek verdik. Hikâyelerine benzer durumda olsun ya da olmasın tüm kadınlara ilham kaynağı olması amacıyla kendi alanlarımızda da yer verdik. Ünlü isimlerle çekilen reklam filmlerini NOW'un reklam kuşaklarında yayınlamaya gayret ettik.

Ayrıca bir diğer önemli konu da... Geçtiğimiz dönemde yaşadığımız deprem felaketi hepimizi derinden üzdü. Bu dönemde kadınlar da çok ciddi anlamda etkilendiler ve seslerini duyurmakta da zorluk çektiler. Deprem döneminde bölgedeki kadınların hijyen ihtiyaçlarına destek olmak adına tüm NOW da dâhil Disney çalışanları olarak bir seferberlik başlattık ve yerel sivil toplum kuruluşlarına katkıda bulunduk. Sonrasında dayanışma ruhunu yaşatmak adına ve bunu devam ettirmek adına şirketin içerisinde de çeşitli çevrim içi toplantılar gerçekleştirdik ve kadınların bölgede karşılaştıkları güçlüklerle değindik. Çalışanlar nezdinde de bu anlamda önemli farkındalık yarattık.

Ben burada birazcık kısa kesip Fulya Hanım'a devretmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Teşekkürler.

Buyurun Fulya Hanım.

9.- The Walt Disney Company Türkiye Programlama ve İçerik Alımları Direktörü Fulya Tiryakioğlu Baykal'ın, program içerikleri ile kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık konusunda dikkat ettikleri hususlar hakkında sunumu

THE WALT DISNEY COMPANY TÜRKİYE PROGRAMLAMA VE İÇERİK ALIMLARI DİREKTÖRÜ FULYA TİRYAKIOĞLU BAYKAL - Ben de davetiniz için teşekkür etmek istiyorum. Burada olmak bizim için çok değerli.

Biz de medyanın birinci rolünün ister kurgusal ister gerçek olsun hayatları değiştirebilecek ilgi çekici hikâye anlatımıyla eğlendirmek ve bilgilendirmek olduğuna inanıyoruz NOW olarak. Gerçekten de NOW'da yaratıcılığı ve hikâye anlatıcılığını dizilerimiz için karar alma ve uygulama süreçlerimizin merkezine koyuyoruz. Ulusal bir kanal olarak anlatı bütünlüğünü sağlayarak ve yerel değerlerle uyumlu hâle getirerek toplumun tüm kesimlerine hitap eden kapsayıcı, hikâyeler ve karakterler sunmayı hedefliyoruz.

Biz de bir eğlence kanalıyız burada bahsettiğimiz gibi, konuştuğumuz gibi ancak şiddet görmezden gelemeyeceğimiz bir konu. Kadına yönelik şiddetse bu yapının ağır ve yıkıcı biçimlerinden biri, bunun farkındayız. Gerçekçi ve etkileyici hikâyeler sunarak izleyicilerimizin bu konuda bilinçli bir duruş sergilemesine katkı sağlamayı ve farkındalık yaratmayı hedefliyoruz bizler de. Şiddeti asla romantize etmiyoruz, meşrulaştırmıyoruz ve her zaman eleştirel bir perspektifte sunuyoruz; bu bizim için çok önemli. Bu kapsamda bir süredir kullandığımız bir uygulamadan da bahsetmek istiyorum. Bizim bir alt bandımız var, Şebnem Hanım da bahsetti. Bu alt bantta -çok basit- "Şiddet karşısında susmayın, Alo 183 ihbar hattını arayın." yazıyor ve biz hikâye bütünlüğü kapsamında bazı sahnelerde alt bandı yayınlıyoruz. Bu uygulamamızla ilgili de çok iyi tepkiler aldığımızı söylemek istiyorum.

Bunun yanında şunu da belirtmek isterim: Bu sahnelerin devamında, hikâyelerde adaletin her zaman tecelli ettiğini söylemek istiyorum, hikâyelerimizde bu da önemli bağlam açısından. Biz bu hikâyelerde failleri asla normalleştirmeden, kahramanlaştırmadan, kadınların şiddetle mücadele azmini ve mücadele yollarını öne çıkaran sahnelere yer veriyoruz mutlaka.

Biraz da gündüz kuşağı programlarımızdan bahsedeyim. Bizim gündüz kuşağımızda daha çok sağlık, yaşam, yemek gibi konuları en anlaşılır şekilde izleyicilere sunan stüdyo programlarımız var. Bunun yanı sıra yarışma programlarımız da var. Bu programların ana amacı, tabii, esas hedef kitlelerinin kadın olduğunun da farkında ve bilincinde olarak izleyicilerimizin keyifli vakit geçirmelerini sağlamak gündüz kuşakları boyunca. Bu çerçevede de saygılı içerikler üretmek her zaman önceliğimiz. Ayrıca -yine çok bahsedildi, buna da katılıyoruz- şiddet sadece fiziksel bir olgu değil; psikolojik, ekonomik ve siber şiddet gibi farklı boyutlarına da dikkat çektiğimiz içerikler ve içeriklerimizin içinde sahneler olduğunu da belirtmek isterim. Kadınların güçsüzleştirilmesine ya da kontrol altına alınmasına yönelik her türlü davranışı da biz bu kapsamda değerlendiriyoruz. Bu nedenle hikâyelerimizde kadın karakterler yalnızca mağdur olarak tasvir edilmiyor, aynı zamanda onların güçlenme süreçlerine, gelişme süreçlerine de yer veriyoruz. Ayrıca hem dizi hem programlarımızda farklı meslek gruplarından başarılı kadınlar da yer alıyor. Bu da önem verdiğimiz bir şey. Bu çerçevede işe ve eve dair sorumlulukların da dengeli bir şekilde sunulmasını anlatmayı sürdüreceğiz. Bu da yaptığımız şeylerden, önem verdiği şeylerden biri ve tüm bu söylediklerimiz dışında tabii RTÜK kurallarına ve izleyici geri bildirimlerine de çok değer veriyoruz, önem veriyoruz. Yapımcılarımızla bu konuda hassasiyetlerimizi düzenli olarak paylaşıyoruz. Bu konu hakkında RTÜK'ün kılavuzluğunun da çok önemli olduğunu düşünüyoruz biz, onu da vurgulamak isteriz. Bizler bu etik ilkelerle ilgili toplantılara da katıldık, katkı sağladık Tülay Hanım'ın da bahsettiği gibi.

Son olarak değinmek istediğim bir konu daha var. Ekran önünde olduğu kadar kamera arkasında da -biliyorsunuz- çok büyük bir çaba var. Setlerde yer alan kadın ve çocuk dâhil olmak üzere tüm çalışanlar ve hayvanlarla ilgili çalışma koşullarına dair etik kurallara da özen göstermenin sorumluluğunda olduğumuzun farkındayız. Bununla ilgili de çalışmalarımız var. Hikâye anlatımımızda kadına yönelik şiddet ve ayrımcılığın önlenmesi konusunda biz farkındalık yaratan içerikler yapmaya devam edeceğiz ve bu önemli konuda sizin de bu hassasiyetiniz için çok teşekkür ediyoruz ve bizi dinlediğiniz için.

Ben haberle ilgili sözü tekrar Tülay Hanım'a vereceğim.

Teşekkür ederim.

7.- NOW Haber Ankara Temsilcisi Tülay Öçten'in, NOW Haber'in kadına yönelik şiddetin ve ayrımcılığın azaltılması ve önlenmesi konusundaki bakış açısı ve kadına şiddette medyanın rolünün olup olmadığı hakkında sunumu (Devam)

NOW HABER ANKARA TEMSİLCİSİ TÜLAY ÖÇTEN - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; NOW Haber'in, kadına yönelik şiddetin ve ayrımcılığın azaltılması, önlenmesi konusundaki bakış açısını tekrar anlatmak üzere, biraz daha detaya girerek anlatmak üzere karşınızdayım.

On yedi yıldır kadının toplumsal konumunun güçlendirilmesi, kadına karşı şiddet, kadının ekonomik özgürlüğü, iş hayatındaki başarıları, sorunları ve benzeri pek çok konuyu, haberi izleyicimizle buluşturan bir haber merkezinin çalışanı olarak buradayım. Ekibimizde kadın olarak, Ankara Haber temsilcisi olarak beş yıldır görev yapıyorum. Bunun öncesinde haber müdürlüğü titrim vardı. Şu anda, İstanbul haber müdürümüz, İstanbul istihbarat şefimiz, kadın editörlerimiz, rejî masasında kadın yönetmen ve yönetmen yardımcılarımız, üçte 2'si kadın muhabirlerimizle ve genel yayın yönetmenimizden haber masasındaki bütün arkadaşlarımıza kadar en yüksek duyarlılık ve sorumlulukla kadınların her türlü şiddetle mücadelede yanındayız, hak arayışında yanındayız, ayrımcılığa karşı sesine ses olmaya çalışıyoruz. Bunu yaparken tabii ki rehberimiz Anayasa'mız, yasalarımız, insan hakları temelli evrensel kriterlerimiz, mesleki ilkelerimiz. Kadına şiddetin toplumsal bir sorun olduğu bir tabloda NOW Haber Merkezi olarak şiddet kapsamına giren bütün olaylara, olgulara her türlü biçimiyle sıfır tolerans ilkesiyle yaklaşıyoruz. Fiziksel şiddet, cinsel saldırı, çocuk yaşta gelinler, psikolojik şiddet, ekonomik baskı, kötü muamele suçlarına karşı caydırıcı cezaların uygulanıp uygulanmadığını sorgulayan, sistemde aksaklık varsa ona dikkat çeken ve ilgililerin gündemine getiren haberleri sorumlu yayıncılık gereği dikkatle takip ediyoruz. Şiddet görmüş ya da bu risk altındaki kadınların seslerini yetkililere duyuruyoruz. Kadınların şüpheli ölümü durumunda yakınlarının da dâhil olduğu toplumdaki adalet arayışlarını konu eden dizi, haberler üretiyoruz. Bunu izleyicilerimizle buluşturuyoruz ve bu tür haberler üretmeye de devam edeceğiz. Koruma kararlarına rağmen işlenen cinayetler varsa gündeme getiriyoruz. İyi hâl indirimleri, haksız tahrik gibi faile cezasızlık algısı yaratacak, bu algıyı güçlendirecek uygulamalar varsa bunların takipçisi oluyoruz, bilgilendirme yapıyoruz ve aksaklıklara dikkat çeken haberleri izleyicilerimizle buluşturuyoruz. Kadına yönelik şiddet içerikli haberlerimizde editöryal titizlik olmazsa olmazımız. Mutlaka bir uzman görüşüne, hukukçu görüşüne, bu konular üzerine uzun yıllar emek vermiş, çalışmış kadın derneklerine, onların çalışmalarına, sivil toplum örgütlerinin çalışmalarına, siyasetçilerimizin görüşlerine, önergelerine, kanun tekliflerine yer veriyoruz. Tabii ki bu anlamda yürütmenin yaptığı her türlü düzenlemeyi takip ediyoruz, paylaşıyoruz. Haber dilinde kullanılan görüntülerde, seslerde, ses efektlerinde, röportajlarda son derece dikkatliyiz, seçiciyiz. Şiddeti detaylandırmıyoruz; haberde cinnet, kıskançlık, öfke, namus gibi cinayeti ya da şiddeti haklı gösterecek ifadeler kullanmıyoruz. Cinayet haberinin ardından failin yakalanma, yargılanma süreci de fikrî takip olarak sürekli haberlerimize konu oluyor. Bu temel ilkeler RTÜK tarafından da belirlenen 8 maddelik şiddete karşı etik ilkeler olarak da duyuruldu. Biz RTÜK'ün bu konuda yaptığı bütün çalışmalara katıldık, bu konuda görüşlerimizi aktardık, oradan yararlandık ve bugüne kadar NOW Haber olarak kadına yönelik şiddet haberlerinden dolayı RTÜK tarafından herhangi bir cezai yaptırımla karşılaşmadık; bunun da altını çizmek istiyorum.

Son söz olarak, NOW olarak, gelecekte de sorumlu ve ilkelî yayıncılık anlayışıyla izleyicilerimize kaliteli içerikler sunmaya, toplumun farklı kesimlerine hitap eden programlar ve dizilerle zengin bir medya deneyimi oluşturmaya devam edeceğiz. Bizi, NOW'ı, temsilcilerini dinlediğiniz için, sabırla dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkür ederiz.

IV.- MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Demirören Medya TV, Show TV, TV8, ATV, Star TV ve NOW Haber temsilcilerinin yaptıkları sunumlara ilişkin görüşme

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Değerli konuklarımıza çok teşekkür ediyoruz. Medyada timing, zamanlama çok önemli olduğu için çok dikkatli, hassas davrandılar. Biz bazen bir konuyla üç buçuk saat gidiyorduk, şimdi iki buçuk, üç saat - iki saat kırk beş dakika diyelim- 7 kurumdan 9 kişiyi dinlemiş olduk, önemli katkılar oldu.

Şimdi soru-cevap bölümüne geçiyoruz.

Önce Sayın Müşerref Tuba Durgut söz alacak.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Ben de medyamızın çok kıymetli temsilcilerine çok teşekkür ediyorum.

Şimdi biraz yaşımız ortaya çıkacak ama Serap Hocamın aslında çok çok temel bir meseleye parmak bastığını düşünüyorum çünkü gerçekten de o kadar temel bir mesele ki Konfüçyüs'e sormuşlar "Bir ülkeyi idare etme vazifesi verilseydi ne yapardınız?" diye, o da şöyle demiş: "Önce dili düzeltmekle başlardım çünkü dil bozulursa kelimeler düşünceleri anlatamaz. Düşünceler iyi anlatılmazsa yapılması gereken işler yapılmaz. Görevler gereği gibi yapılmazsa töre ve düzen bozulur. Töre ve düzen bozulursa adalet yoldan sapar, adalet yoldan çıkarsa şaşkınlık içine düşen halk ne yapacağını, işin nereye varacağını bilmez." Bu, benim lise zamanında okuyup çok etkilendiğim bir söz. Gerçekten de Serap Hoca çok güzel bir şeyden bahsetti, bir zamanlar "TRT Türkçesi" diye bir Türkçeden bahsediyorduk, BBC İngilizcesi İngiltere'deki versiyonu. Fakat dil de çürüdüğü için... Dilin aslında çürümesi birçok çürümenin tezahürü yani birlikte bir çürüme var, dünyada da var, global bir çürüme sürecinden geçiyoruz. Bunun ne yazık ki medyada yansımaları görüyoruz. Ben bir itirafta da bulunacağım bu açıklamanın üzerine. TRT'nin haber spikerlerinden nispeten daha doğru bir Türkçe dinlesek de -hazır müdür yardımcımızı bulmuşken bunu da söylemiş olayım- VTR'ler veriliyor ya, onun arkasındaki background da tıpkı diğer özel kanallarda olduğu gibi Türkçe'nin hiçbir devrinde kullanılmamış kelimeler ve tonlamalarla acayip bir şey türedi, bu böyle son zamanların bir şeyi, son on, on beş yılın. Yani TRT hani devlet kanalı olduğu için sadece haber spikeri değil bence VTR'lerin arkasında da böyle konuşulmamalı. Dolayısıyla, şiddet bence ahlaki çürümüşlüğü bir neticesi ve dilin çürümüşlüğü de buna yol açıyor çünkü düşünce olmayınca işte bir sürü silsile yani her şey bozuluyor, ahlak da dâhil. Dolayısıyla, Serap Hocam çok çok temel bir meseleye parmak bastı, dil son derece mühim,

korumak çok mühim, doğru düzgün ifadeye sahip kanalların olması son derece mühim. Ben televizyon seyretmiyorum fakat medyayı çok önemseydiğim için çok dikkatle dinledim ama medyaya ilgim de var. Televizyon seyretmememin temel sebebi de gerçekten dil beni çok rahatsız ediyor yani bu rahatsız eden dilden dolayı seyredemiyorum, bunu söylemek zorundayım. Ama böyle bazı popüler televizyon dizilerinden zaten sosyal medyada falan bir şekilde siz seyretmeseniz de seyretmiş kadar haberiniz oluyor oradaki karakterlerden, topluma etkisinden. Genelde böyle maço maço adamlar, mafyavari adamlar, bunlar böyle kılıkları kıyafetleriyle de maalesef, toplumdaki özellikle genç erkekler için rol model olup kılığı kıyafeti değişik tarzda giyinmelerle, değişik saç modelleriyle bıçkın delikanlılar falan bunlar böyle erkeksi, kadınların aslında cazip bulduğu erkekler gibi resmediliyor genelde dizilerde. Kadınlar da genelde -dediğim gibi, seyretmediğim için çok fazla eleştiri yapma hakkım belki olmaz ama hani en azından bana yansıyan kadarını aktarmaya çalışıyorum- biçare, onlar tarafından kurtarılan, onların bazen işte, aşiret ailesine gelin giden, oradaki bir sürü eşitsizliğe rağmen bunu kanıksayan, o şeyin bir parçası olan, falan filan böyle kadınlar. Şuna inanmıyorum: Medyaya bakıp da kimsenin şiddet uyguladığını ben de düşünmüyorum fakat dediğim gibi, böyle birlikte bir çürüme... Mesela, eski televizyon -yine yaşımız çıkacak ama- TRT'de eskiden mesela Reşat Nuri Güntekin'in roman uyarlamaları vardı, o kadar güzeldi ki romanı yansıtıyordu mesela. Ne bileyim aklıma gelmiyor, işte, Çalikuşu, işte, ne bileyim, bir sürü, bir sürü, Tarık Buğra'nın Küçük Ağa, Osmaniye yani böyle çok güzel, Türkçeleri çok nezihi... Şimdi de çok güzel şeyler yapılıyor mutlaka da yani ben kendi fikrimce gördüğümü anlatmaya çalışıyorum. Dediyim gibi, çok televizyon seyretmediğim için çok eleştiremem ama şunu söyleyebilirim: Yani bu birlikte bir çürüme, toplumsal çürüme medyaya yansıyor, medyadaki çürüme toplumsal çürümeye bir katalizör oluyor. Yani bu bir şekilde...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Soruyu kime soruyorsunuz?

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Soruyu genel soruyorum. Önce bir katkıda bulunmak istedim. Bir şey dedi, çok dürüstçe yorumlar yapan yani çok böyle öz eleştiri yapan sanırım Star televizyonunun temsilcisi -herkes çok dürüsttü bu arada, yanlış anlaşılmasın da- "Hani icabında cezamızı da yiyoruz." falan gibi güzelce tespitleriniz oldu fakat şöyle bir şey dediniz, böyle tek başına bir inisiyatif almanın gerçekten zorluğundan, birlikte ancak bir şey yapılabileceğinden bahsettiniz, bu her konuda böyle çünkü büyük bir rekabet var, kurtlar sofrası, kapitalist sistem, kimse ahlak mı bozulmuş, şu mu, bu mu buna bakmıyor, herkes para kazanmaya bakıyor, bunu kabul edelim ama böyle. Şimdi biraz belki enteresan bir fikir olacak ama hani plajlarımızda Mavi Bayrak uygulaması vardır ya temiz plaj, böyle temiz dil kullanan, işte kadın-erkek eşitliğine, toplumsal adalete riayet eden, topluma fayda üreten kanallara belki böyle bir uygulama mı gelebilir, Mavi Bayrak gibi böyle...

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ceza yerine ödül.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Evet, evet, "mavi televizyon" gibi böyle bir şeyler yani bu birlikte başarılacak bir şey gibi geliyor. Bu arada sanırım Demirören Medya temsilcisi Murat Bey biraz ihaleyi dijital mecralara kestiniz, süper haklı yani son derece haklı yorumlarınız var ama hani bu da şuna geliyor, biraz ehvenişer yani bizden daha beteri var. Yani onlar hakikaten gerçekten çok beter, TikTok'ta ya da dediğiniz gibi bayağı hayvana şiddet görüntüleri, kadına şiddet görüntüleri yani onlar varken hakikaten zemzemle yıkanmış gibi ana akım medya. En azından çocuk seyrederken sen de yanındasın, görüyorsun. Son derece doğru bir tespit fakat ben birçok medya kampanyası da yapıp yönettim, bu hem kadına şiddetle ilgili hem de özellikle sigarayla mücadeleyle ilgili. Biz kampanya sonrasında hangi mecradan ulaştığımızı genelde ölçümlüyoruz. Hâlâ ana akım medya yüzde 90-95 yani "Burada gördüm, televizyondan gördüm." diyorlar. Dolayısıyla, önemini hâlâ koruyor. Herkese ulaştığı için orada daha dikkatli olmak fakat bununla beraber -dediğiniz gibi- dijital mecralara da -ben bunu bir özgürlük alanı gibi görmüyorum- kesinlikle göz açtırmamak gerektiğini düşünüyorum; isterlerse bunu çarpıtsınlar. Böyle bu kadar korkunç bir dejenerasyona yol açmanın bir özgürlük olmadığını kabul ediyorum.

Bir şey daha söyleyerek cümlemleri bitirmek istiyorum. Mesela, bizim tütünle mücadelede otuz dakikası prime timedaki olmak şartıyla doksandakı kalık zorunlu yayın, kamu spotu hakkımız var ve birçok kamu spotuna ben de gönderdim tütünle mücadele ederken yaptığımız şeyleri. Bu, aynı şekilde kadına karşı şiddetle mücadele kapsamında da geçerli fakat bizim medya monitoring şirketlerinden aldığımız kadarıyla bu zamanların da etkin kullanıldığını düşünmüyorum. Mesela, reyting kaygısı... Yani reklama ayrılan sürenin dışında o kadar güzel bir kanun ki şiddete uğrayan kadının... Mesela, dün Kartal Adliyesinde şiddete uğrayan kadının Adli Görüşme Odaları'yla (AGO) ilgili bir kamu spotu vardı. Mesela, televizyonlarda bunlar yayınlanabilir, üstelik sizin reklam şeyinize hiçbir menfi tesiri olmaz çünkü gerçekten reklamın -işte, onun medya terminolojisindeki kelimeyi bilmiyorum ama- payına dâhil değil o, reklam şeyinden olmuyor. Dolayısıyla, buralarda böyle biraz daha özverili olmak, şu kamu spotlarını prime timedaki gerçekten çok fazla yayınlamak ve belki bu Mavi Bayrak plaj sisteminde olduğu gibi böyle bir platform şeklinde birlikte hareket etmek ya da bunu bir öneri olarak sunmak mümkün olabilir.

Çok teşekkür ediyorum.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Ben cevap verebilir miyim?

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Lütfen.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Buyurun.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Çok teşekkür ederim.

Öncelikli olarak o dediğiniz kamu spotlarını aşağı yukarı hepimiz yayınlıyoruz, onu belirtiyim; bir tarafıyla bu var. Öbür tarafıyla da RTÜK gerçekten çok kıymetli bir denetleme yapıyor zaten yani burada bulunan bütün kanallardaki arkadaşlarımız da bunu söyledi. Dolayısıyla, aslında biz zaten otokontrolle yapıyoruz yaptığımız dizileri; keşke televizyondan izleseniz bu arada, o zaman birbirimizi konuştuğumuzda çok daha iyi anlayabiliriz diye düşünüyorum. Artı, biz otokontrolümüzün dışında da RTÜK'le, Aile Bakanlığıyla, bunlarla da sürekli iletişim hâlindeyiz ve çok da katkısını görüyoruz; bir tarafıyla böyle bir durum var.

Şöyle bir şey var, ana akım medyanın hâlini ben şuna benzetiyorum yani buradaki televizyon kanallarının... Nasrettin Hoca'nın bir fıkrası vardır. Nasrettin Hoca bir gün oğluyla giderken hoca eşekte gidiyor, oğlu da yanında yürüyerek geliyor; birkaç kişiyle karşılaşıyorlar, adamlar diyorlar ki: "Ya, koskoca adam eşeğe binmiş, küçücük çocuğu yürütüyor; yazık değil mi, böyle rezillik olur mu?" Tabii, hocanın morali bozuluyor, diyor ki: "Oğlum, gel sen eşeğe bin, ben yürüyeyim." O şekilde devam ediyorlar, sonra gene birkaç kişiye rastlıyorlar, onlar diyorlar ki: "Ya, hiç ahlak kalmadı; küçücük çocuk eşekte gidiyor, koskoca adam da

yanında yürüyor; böyle şey olur mu?" Nasrettin Hoca'nın gene morali bozuluyor, diyor ki: "Oğlum gel beraber binelim eşeğe." Neyse, ikisi birlikte biniyorlar eşeğe, gene birkaç kişiye rastlıyorlar, onlar diyorlar ki: "Ya, hiç insaf kalmamış; 2 kişi birden eşeğe binmiş ve hayvana eziyet ediyorlar." Neyse, hocanın gene canı sıkılıyor, diyor ki: "Oğlum, biz en iyisi yürüyerek gidelim, eşek boş gitsin." Biraz öyle gidiyorlar, gene birkaç kişiye denk geliyorlar, onlar diyorlar ki: "Ya, aptallara bak; eşek boş gidiyor, ikisi de yürüyor." Tabii, hocanın gene morali bozuluyor ve diyor ki: "Oğlum, biz bildiğimiz gibi yapalım."

Şimdi, sosyal sorumluluk projesi yapıyoruz. Mesela, gerçekten çok güzel dizilerimiz var, buradaki arkadaşların hepsinde var fakat gene oradan bir şey cimbızlanıyor; ya sosyal medyada ya da başka bir şey oluyor ve bir bakıyorsun, o güzelim projeyi öyle bir kirliliyorlar ki fikrî olarak ve sen derdini anlatamıyorsun, istediğin kadar "Ya, burada şunu anlattık, bunu anlattık." Yok, adam oradaki mesela beş saniyelik, yirmi saniyelik bir videoyu alıyor, ona inanıyor maalesef. Şimdi, Türkiye'de kimseye yaranamayan 2-3 tane... Mesela, hakemler asla hiç kimsenin sevmediği bir kesim mesela, değil mi? Bir tanesi o. Emlakçıları mesela genelde kimse sevmeyen. Bir de maalesef medya mensuplarına da karşı böyle her kesimden... Hani bu ne kadar hak ediliyor? Ne yaparsak yapalım bu arada, onun da özellikle altını çiziyorum. İşte, Nasrettin Hoca fıkrası bunu çok iyi anlatıyor.

"Ya, efendim, tamam, onu öyle yaptıysan bile şunu niye yapmadın?" Ya tamam da şöyle de bir tarafı var bu işlerin: Gerçekten hepimiz, işte, bunun bir ticari tarafı daha var ki işte biraz önce Ali Bey bahsetti, şu an yurt dışına 1 milyar dolara yakın dizi ihraç ediyoruz, dünyanın dört bir tarafında Türkçe öğreniyorlar bu dizilerden. Mesela, işte, Cumhurbaşkanıyla Cezayir'e gitmiştik, yolda Türkçe konuşuruz, gazeteciler yürürken etrafımızı küçük çocuklar, 13-16 yaş arasındaki çocuklar çevirdi, çok güzel de Türkçe konuşuyorlar, biz Türk zannettik, meğerse dizilerden öğrenmişler ve bütün dizileri, mesela, Kanal D'nin bütün dizilerini ve oyuncularını biliyorlar. Şimdi, böyle de bir katma değeri var. Peki, dünyanın dört bir yanı neden Türk dizilerini tercih ediyor? Şundan dolayı: Bu dizileri oturup ailesiyle beraber izleyebildikleri için, bir sürprizle karşılaşmadıkları için ve genel ahlak normlarına uyduğu için, aşırı şiddete yönlendirme olmadığı için. O yüzden satın alıyorlar. Bu, benim fikrim değil bu arada, bunu zaten söylüyorlar fakat şimdi dünyanın dört bir tarafında beğenilen bu Türk dizilerini biz kendi ülkemizde bir türlü beğendiremiyoruz veya işte, üvey evlat muamelesi görüyoruz, ben çok şaşıyorum gerçekten. Şimdi, normalde bizim yerimizde olmak isteyen bir sürü Avrupa ülkesi var ve işte, biliyorsunuz, bu Gece Yarısı Ekspresi filminin yarattığı travmayı, benim de yaşım ortaya çıkacak, o dönemler. Bu dizilerle biz o travmayı yok ettik, insanlar Türkiye'ye sempati duyuyor fakat işte genel olarak oturduğumuzda diyorlar ki "Ya, efendim, siz çok kötüsünüz, şöyle kötüsünüz, efendim, aşiret vardı da töre vardı da, falan da filan da." Ya, tamam da yani şimdi bunları da birilerinin izlemesi için yapıyoruz, izlenmesi gerekiyor. Yani şimdi, mesela, diyorsunuz ya, ben çocukken özellikle çok kitap okuyan bir çocuktum, devamında da... Şimdi, mesela bazen ayar kaçıyor, konuşuyoruz, tabii, yeni nesilden bir sürü arkadaşla çalışıyoruz -ben de aslında çok yaşlı değilim ama- diyor ki: "Abi, ben senin ne dediğini anlamıyorum, kullandığın kelimeleri." Nasıl anlamıyorsun diyorum "Eski Türkçe geliyor." Yani ne bileyim, o kelimeyi kullanmıyor mesela günlük hayatında. Şimdi TRT'de hani o bahsettiğiniz şeyler vardı ya, ben mesela sevmesem de izliyordum çünkü tek kanaldı, Hikmet Şimşek'le Pazar Konseri her pazar yayınlanıyordu yani. Şimdi, Küçük Ağa dizisini ben mesela, çok net hatırlıyorum, çok da güzel bir diziydi, "İki Öküz" diye başka bir dizi vardı mesela.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Yaprak Dökümü vardı, Yaprak Dökümü'nün TRT versiyonu vardı.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Dallas vardı TRT'de o zamanlar.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Dallas vardı mesela. Dallas'ın olduğu dönem Şahin Tepesi vesaire, Yalan Rüzgârı... O dönemlerde medya acayip şey yapıyor, çok böyle her şeyi bozuyor. Şimdi, aradan geçti kaç sene? Kırk sene geçmişir hâlâ biz aynı şeyi tartışıyoruz. Burada, kendi dizimizi yapıyoruz mesela, dediğim gibi, dünyanın her tarafına beğendiriyoruz ama bir türlü bizim ülkemizde bu ana akım medyanın yaptığı dizileri kimseye şey yapamıyoruz. Yani ben de gerçekten buna üzülüyorum bir medya yöneticisi olarak. Şunu bir kere gerçekten rica ediyorum, lütfen, sizden de, siz söylediniz diye söylüyorum: Ne olur izleyin, televizyon izleyin lütfen. Yani o sosyal medyada yazılanların birçoğunun, belki tamamının doğru olmadığını göreceksiniz.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Ya böyle küçük küçük kliplerine rastlıyoruz zaten, hani bir fikir ediniyoruz o zaman.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - İşte problem onlar, o küçük küçük klipler alıyor, zehirliyor. Yani o kadar farklı bir yere getiriyor ki. Şimdi, ben, mesele bambaşka bir şey anlatıyorum bütününde, kanalın bütününde de. Mesela, CNN TÜRK'te kadına şiddetle alakalı inanılmaz böyle farkındalık yayınları yapıyoruz, Kanal D'de keza öyle, gündüz kuşağı programları bizim mesela bu konuda en hassas olduğumuz -nasıl diyeyim- güvenli içerikler yani ona çok önem veriyoruz ama dediğim gibi, biraz gerçekten ana akım medyayı izleyerek lütfen, çok rica ediyorum yani şimdi yoksa şuna dönüşüyor: İnsanlar eleştiriyor, diyorum ki: Gerçekten izledin mi? Öyle değil, aslında şu diyorum; diyor ki: "Sosyal medyada gördüm. İşte, falanca internet sitesinde okudum." Ama bu değil ki o zaman hiçbir yere varamıyoruz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkürler.

Buyurun.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Başkanım, müsaadenizle, biz uçağı erken olanlar kalkabilir miyiz, Murat Bey'e bıraksak.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Uçağı erken olanlara sorusu olan vekillerimiz var mı?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Var aslında.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Gidecek olanlar Aslı Hanım, ben.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sizlere de varmış, o zaman hemen sizlere soralım önce.

Sayın Başkan Vekilimiz, buyurun.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Direkt sizlere değil ama sanırım sizin dizinizin de olduğu, ben KADEM'in araştırmasından bahsetmek istiyorum. Siz de farkındasınızdır, KADEM kadına yönelik şiddetle ilgili bu yıl çok güzel bir araştırma yaptı. Siz de eminim vâkıfınızdır ama ben şöyle hızlıca geçeceğim üzerinden. Burada yüzde 51 psikolojik şiddet, yüzde 11 sözlü

şiddet, yüzde 8 fiziksel şiddet, yüzde 4 cinsel şiddet, yüzde 1 siber şiddet uygulandığını tespit etti ve bu veriler zaten çok şaşırtıcı veriler değil ama genel anlamda şey çok dikkatimi çekti benim. Bu şiddet sarmalına düşmüş bir kadının o dizilerde verdiği cevaplar ne, nasıl cevaplar vermiş, nasıl bir tepki göstermiş; onunla ilgili de şöyle söylüyor: "Yüzde 20,5 şiddeti durdurmak için müdahale, yüzde 29,6 şiddete sessiz kalma, yüzde 13,6 şiddete katılma, destek olma, yüzde 4 sadece hukuki sürece başvurma." Yani bunlar aslında bizim rahatsız olduğumuz noktaları çok özetliyor. Evet, hayatın içinde var. Zaten ben Murat Bey'in söylediklerine de katılıyorum dizilerle ilgili. Bizim kendi kültürümüzü, kendi yaşantımızı, değerlerimizi anlatan dizilerimiz aslında yurt dışında ilgi görüyor. Ne zaman başka dizilere özenilen diziler üretilse onlar hem bizim ülkemizde hem dışarıda bir ilgi görmüyor bence. Bilmiyorum, tespitleriniz bu yönde midir ama? Şimdi bunlarda kadınların düştüğü bu durumdan kurtuluşuyla ilgili, kurtulmasıyla ilgili mücadelesini destekleyen şeyler olmadığında bir olumsuzluk, bir çaresizlik algısı oluşuyor ve bence topluma en çok bunlar zarar veriyor. Yine keza, ana haber bültenlerinde anlatılanlar, anlatım şekilleri insanları bir umutsuzluğa sevk ediyor ve bence bu çözümsüzlük ve umutsuzluk toplum olarak hepimizi, Türkiye'yi çok etkileyen bir şey. Yani bu işten bence mutlaka sizlerin, sizlerin eşliğinde bütün ekibin çıkması gerekiyor. Olumsuzluklar anlatılırken de olumlu yönler gösterilebilir. Bir yangın felaketi yaşadık ama bu yangın felaketinin bir daha yaşanmaması için neler yapılır; deprem, biz depremi çok anlatırız ama ne yapmalıyız diye bunlar bence eksik kalıyor ana haber bültenlerinde özellikle anlatırken.

Diğer bir yine sizi çok ilgilendiren bir şey... Ben açıkçası bütün katılımcılara hem teşekkür ediyorum hem de gerçekten duygusal anlamda, işte, kaygılarımız anlamında ortak bir noktada olduğumuzu görüyorum. Hepimizin çocukları var, ailesi var. Bu gerçekten çok önemli ama şöyle bir şey hissettim: Sanki çalıştığınız sektörde genelgeçer ve baştan kabuller bir çelişki içinde olduğunuzu ve böyle bir çelişki hizmet verdiğiniz hissettiriyor ve kendimi sizin yerinize koyduğumda inanın çok üzülüm ve çok zor bir durumda olduğunuz hissine kapıldım. Bunun da hep beraber, bu kaygılarınızın da sektöre yansması, hep beraber yansması bence çok kıymetli. Bu anlamda da sizlerin, en başta kadın hemcinslerimin mücadele vermesini hakikaten isterim. Ben isterdim ki o dijital platformlar da buraya gelsin, hesap soralım. Gerçekten dijital mecralar bu anlamda çok büyük mücadele verdiler, vermeye de devam ediyorlar. Çok zor, işimiz çok zor, hep beraber zor. Bu anlamda mücadele etmeye devam edeceğiz.

Ben bunun çözümünün de şu olduğunu düşünüyorum: "Tabii" gibi platformların -TRT'ye hakikaten çok teşekkür ediyorum- aktif olması, çok iyi işler çıkarması, bu anlamda hem sermaye olarak hem farklı yeni yeteneklere, genç yeteneklere yer verilerek mücadelenin ancak iyi işler çıkararak, güzel işler çıkararak olacağını düşünüyorum. Gassal çok güzel bir örnek. Biz burada Komisyonda da konuştuk Gassal'ı, hatta CHP'li bir vekilimiz dedi ki: "Ya 'şiddet, şiddet' diyorsunuz, bakın neler asmışlar reklam olarak; 'Ben ölünce beni kim yıkayacak.' Bu nasıl bir şeydir falan." Ben hatta dedim ki: İzleyin, inanın gerçekten kadınla ilgili, kadın-erkeğin hayatta birliktelikleri, birlikte mücadeleleri çok güzel mesajlar var. İnanılmaz güzel, başarılı bir çıkarmışsınız. Ben bu anlamda TRT Çocuk'un çok daha önemsenerek daha iyi işler yapılması için yatırım anlamında olsun, başka konularda olsun desteklenmesi gerektiği düşünüyorum. Kendi adıma, bir anne olarak ilk oğlumu yetiştirirken bana -ismini vermeyeyim, bir çizgi filmdeki işte "Onun annesi hiç kızmıyor ama anne?" dediğinden sonra çok şey öğrendiğimi düşünüyorum. Yani çizgi filmler ya da ne bileyim Rafadan Tayfa mesela bence çok şey kazandırabilir eğer güzel işler çıkarırsak, kaliteli işler çıkarırsak. Bence buradaki anahtar şey gerçekten kötüler gibi... Kötüler çok kaliteli oldukları için iş yapıyorlar. "Kalite"den kastımın ne olduğunu açıkçası sektörden biri olmadığım için söyleyemiyorum. İyi oyuncular olabilir, iyi yapımcılar olabilir, iyi reklam olabilir, iyi işler çıkarılırsa bununla da mücadelenin etkili olacağını düşünüyorum.

Soruma gelirsek, bu KADEM'in araştırmasıyla ilgili siz kendinizi bir gözden geçirdiğiniz mi kanallar olarak? Çünkü bildiğim kadarıyla Show TV'deki bir dizi 1 numara çıktı. Bununla ilgili bir şeyler yapmayı düşünüyor musunuz? Adımlarınızda değişiklik olacak mı? Dizinizde ilerleyen aşamada düzeltmeyi düşündüğünüz noktalar var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Baydar, buyurun.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Yorumlarınız, tespitleriniz için çok teşekkür ederim.

Şunu söyleyebilirim: Biz de ciddi anlamda bir sürü çıkarım yapıp yol alıyoruz yani bu toplantılar inanın ki ego kısmı çok yüksek yani yaratım kısmından kaynaklı egoların çok yüksek olduğu bir sektörde olmamıza rağmen, bunun altını çizmek istiyorum çünkü milyonlara ulaşan bir şey üretiyorsunuz, bir içerik üretiyorsunuz, bu her evde, her ekranda açık ve burada doğru bir şey yaptığınıza kapılabiliyorsunuz veya işin heyecanına, işin şehvetine -yine döneceğim- kapılabiliyorsunuz ama inanın ki buradaki tüm arkadaşlarım için de bu geçerli, ben şahsen de şunu söyleyebilirim: O kadar çok yol aldık ve öğrendik ki gerek RTÜK toplantılarında gerek burada gerek kendi aramızdaki konuşmalarımızda çünkü işin yaratım tarafındaki özel, bire bir projeye gelmeden genelden bahsetmek istiyorum. Bu kaygıların dışında hareket edebilen çok unsurlar var yani burada medya yöneticilerinin sizlerle birlikte aynı sayfada olması ve bu araştırmaları önüne alıyor olması, bu noktada gerçekten görüşlerinize kıymet veriyor ve önem veriyor olması, bence bu sektör adına da insanlar adına yani bu ülke vatandaşları adına da çok kıymetli. İnanın, hepsi bizim önümüzde bir rehber olarak duruyor. Biz kendi adımıza şunu söyleyelim, kanal adına: Diyalog dahi değiştirdiğimiz oldu yani sizin bahsettiğiniz örneklerin son yıllara geldiğinde daha olumlu hâle geldiğini düşünüyorum. Kafamızda bazı sahneler, bazı konuşmalar, bazı örnekler var ama böyle daha hedef odaklı yakın zamana geldiğinizde -en azından kendi projelerimiz için söyleyebilirim ama diğer kanallarda da bunu görüyorum- çok değişiklik var bence dilde; ben bunu çok objektif bir şekilde de söyleme ihtiyacı duyuyorum. Bir olumsuz yorum yapılıyorsa onu da vermek durumundayız çünkü onu söyleyen insanlar da var bu toplumda. Muhakkak karşılığında onun cevabını veren bir diyalog geliştiriyoruz biz yani bunları hep karşılıklı getirmeye ve o eğer öyle düşünüyorsa neden bunun arkasında yani bunu düşünüyorsun ama bunun sebebi senin yanlış düşünceni bu şekilde açıklayabilir mi diye bir karakter sokuyoruz, bir diyalog sokuyoruz. Eskiden bunlar yoktu, o söylerdi, giderdi. Oradaki sahnenin yüksekliği belki hepimizi ele geçirmişti ama şu an bu unsurlara dikkat ettiğimizi düşünüyorum. Ben kendi adımıza sahne sahne, kelime kelime okuduğumuzu söylemek isterim. Örnek "Bir sizin dizinizde." dediniz, oradaki örneği hangi iş, bilmediğim için...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - 1'inci sırada çıktığını biliyorum ben sadece.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Kızılıcak Şerbeti mi acaba? 1'inci çıkan dizi o.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Evet.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Orada çok ciddi bir kadın dayanışması örneği veriyoruz yani ben olumlu örneklerin çok yoğunlukta olduğunu düşünüyorum o proje açısından çünkü sadece kadın dayanışması değil, farklı kesimleri temsil eden kadınların ortak hareket etmesi ve dayanışması. Ha, bunlar da çatışıyorlar çünkü toplumda bunlar da çatışıyor. Evet, bu çatışmaları veriyoruz yani ama o çatışma mutlaka olumlu bir yere bağlanıyor ve karşılıklı bu da sahnelerimize yansıyor fakat geçmişten bugüne geldiğimizde ben daha olumlu yöne... Yani hatalar vardı, hâlen daha da vardır; daha farklı bir bakış açısıyla, mesela dil kullanımında kesinlikle -haber için de söyleyebilirim- kendimizi daha olumlu geliştirdiğimizi düşünüyoruz. Yani, ben, şahsen tüm yöneticilerin, bizim tarafta da RTÜK izleme, takip; bunların hepsinin bu gözle baktığını en azından burada söyleyebilirim, taahhüt edebilirim, öyle yaklaşıyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkürler.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Ben müsaade isteyeceğim yoksa yetişemeyeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - İyi yolculuklar, çok teşekkür ederiz.

SHOW TV GENEL MÜDÜRÜ ESRA BAYDAR - Çok teşekkür ederiz, sağ olun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Sayın Başkan, benim Şebnem Hanım'a sorum olacaktı...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Şebnem Hanım, gidiyor musunuz? Az sonra belki...

Sayın Ataman, sizin sorunuz da gidecek arkadaşlara.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Benim sorularım şey değil yani kalanlarıdır, acelem yok.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Tamam, o zaman hocamıza söz verelim.

Buyurun Hocam.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkür ederim.

Şebnem Hanım, malumatınız var, dün burada birtakım tartışmalar yaşandı. Tartışmanın konusu sizin kanalınızda yayınlanmakta olan bir programla ilgiliydi. Ben bu programa ilişkin olarak orada görüşlerimi ifade ettim ama yayını temsil eden daha üst kademe yöneticisi olarak sorumu size de yöneltmek istiyorum: Anayasa'mızın 20'nci maddesi özel hayatın gizliliği kuralına yer veriyor ve Anayasa'mızın 13'üncü maddesi bütün temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceği ve bu sınırlarda uyulması gereken ilkeleri içeriyor. Mesela bunlardan biri öze dokunma yasağı, demokratik bir toplumda gereklilik kuralı, vesaire ve kanunla sınırlama yetkisi kullanılırken de ilgili hürriyeti düzenleyen Anayasa hükmünde hangi sebepler varsa onlara riayet edilerek bu sınırlama yapılabilir. 20'nci maddeyi okuyabilirsiniz, hangi sebeplerin olduğunu görebilirsiniz; millî güvenliğin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, vesaire. Ve özel hayatın gizliliği çok önemli bir temel hak olduğu için, aynı zamanda hâkim kararına bağlanıyor yani demek ki bu yetkiyi sadece biz kullanabiliriz kanun koyucu olarak. Anayasa'nın 20'nci maddesinde yer alan sebeplerle sınırlama getirebiliriz. Bu sınırlamalar 13'üncü maddedeki kavramlara uyacak ve her ne olursa olsun hâkim kararına bağlanacak.

Şimdi, şu anda bizlere kadın örgütlerinden çeşitli mesajlar geliyor sizin kanalınızda yayınlanan bir programda bir kadının özel hayatına ait gayet mahrem görüntülerin yayınlanmış olmasıyla ilgili. Bunlar yayınlanırken Anayasa'yı ihlal ettiğinizin farkında mıydınız?

İkinci sorum şu: Siz bu yayın kararını verirken aslında hukuken bir idari karar alıyorsunuz ve bir idari karar kamu hukuku işlemidir ve kamu hukukunun temel kurallarından biri şudur: Her kamu hukuku işleminin nihai amacı kamu yararı olmak zorundadır. Siz bir kadının özel hayatının en mahrem görüntülerini milyonlarla paylaşırken hangi kamu yararına hizmet ettiğinizi düşünmüştünüz?

Teşekkür ederim.

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Sayın Başkan, ben cevap vereyim mi?

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Zaten başkası veremeyecek buna cevap.

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Evet, soru bana. Bir yandan da şimdi Serap Hoca "Şebnem Hanım'a soracağım." deyince dört uçağı ekibi çıktı, ben burada kaldım, kısaca cevaplayıp hemen çıkacağım.

Birincisi, az önce Sayın Murat Yancı bir konuya dikkat çekmişti "Bu kısa klipleri izliyorsunuz, ondan sonra olayın bütününe dair bir fikir sahipliği oluşuyor." diye. Şimdi, biz de bu olaylarda aynı şeyi yaşıyoruz. Birincisi, evet, özel hayat gizli ama biz bütün kanallar olarak gündüz kuşağında insanların gönüllü olarak özel hayatlarını konuşmak üzere başvurdukları programlar yapıyoruz, "reality"ler yapıyoruz, bu bütün kanallarda var ama bu arada RTÜK bir gün bunu yasalar çerçevesinde yasaklarsa da tabii ki biz deriz ki: "Okey" bu programları artık yapamıyoruz, başka bir formata geçeceğiz." birincisi bu.

İkincisi, biz öyle bir görüntü yayınlamadık. Maalesef, bizim programımızın yayınında -bunu Zahide Hanım da bu yayının ertesi günü anlattı- bir fotoğraf ekrana yansımadı hiçbir şekilde; Zahide Hanım ile programa gönüllü olarak karısıyla ilişkisi üzerinden katılan beyefendi birlikte kendilerine dönük bir telefonda bir fotoğrafa baktılar ve o akşam Twitter'da şöyle bir şey oldu: "Star TV'de bir kadının görüntüleri yayınlandı." Yayınlamadık ama yayınlamakla itham edildik. Yayınlar Youtube'ta duruyor, herkes bakabilir. İşte sonra hatta Ebubekir Bey bir açıklama yaptı, dedi ki: "Ben yayını izledim. Biz, tamam, bir soruşturma açacağız ama biz böyle velveleye verilerek çalışmıyoruz yani biz bir denetim yapıyoruz -bir başvuru, bir şikâyet- yani böyle bir görüntü yayınlandıysa tabii ki bunun cezasını keseriz." Ama yani böyle bir görüntü yayınlanmadı. O yüzden o hani "Ne yaptığının farkında mısınız?" sorusunun cevabı... Yani tabii ki herhâlde burada bence sadece ben değil, hiçbir yayıncı arkadaşım bir televizyon kanalında, üstelik gündüz kuşağında kimsenin mahrem görüntülerini yayınlamak kadar şuursuz değiliz tabii ki ama maalesef bu "sosyal medya" dediğimiz, işte, Murat Bey'in dikkat çektiği o kontrol edilemez şey sizin gerçekte ne yaptığınızla ilgilenmiyor, orada bir algı oluşuyor. Yani biri bir gün diyor ki: "Zahide Yetiş'te bilmem ne görüntüsü çıkmış." Sonra herkes ondan alıp RT yapmaya başlıyor. O gün ben hatta bir sürü bu haberi üreten... Mesela örnek vereyim, isim vereyim; İzzet Çapa, Amerika'dan yazmış: "Böyle bir rezalet olabilir mi?" Videoyu gönderdik, böyle bir rezalet yok ki, bu rezalet nereden çıktı bilmiyoruz ama bazen insanlar işte böyle bir şeyin ucunu bir yakalıyorlar, özellikle sosyal medya bence o yüzden tehlikeli yani sosyal medyada her gün bir şeyler kuruluyor, bir şeyler yıkılıyor, birileri linç ediliyor. Yani bir yandan çok güzel bir şey, ortada bir hata

varsa kamuoyu oluşturmak için çok iyi bir şey ama bir yandan da gerçekten orada hani -kaba tabir ama- delinin biri kuyuya bir taş attı, sonra bu kadar kurum bir araya gelip bunu çıkaramadı oluyor.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Peki, ben bir şey söyleyeceğim: Bakın, diğer muhalefet temsilcisi kadın arkadaşlarımız bu durumu protesto ettiler, burada değiller; ben adaletle inanan bir insanım, bu soruyu sorduğum için memnunum çünkü mühim olan maddi hakikatin ortaya çıkması.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bir şey söyleyeyim izninizle: Dün protesto niyetiyle giden DEM PARTİ milletvekilleri bu noktayı protesto etmediler.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Tabii ki, tabii ki.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Kayda girsin, bu toplantının başında söyledim, Zahide Yetiş "Kadınlardan kadına şiddet geliyor." deyince, o vekil arkadaşlar "Bu cinsiyetçi bir söylemdir." diye gittiler yani bu tartıştığınız konuyu kendisine sormadılar bile.

Buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Tabii ama diğer arkadaşlarımız için böyleydi.

Şimdi, bu durumda siz...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Affedersiniz "Gidenler oldu." diyor Asuman Vekilim. Bir şey söyleyeyim: Daha sonra biz Genel Kurula gittiğimiz zaman beni telefonla üyemiz olmadığı hâlde buraya gelme hakkı olan bir milletvekilimiz geldi, o da buradan çıktı gitti, yarım saat sonra beni telefonla aradı, özür diledi; telefonda bana yaptığının yanlış olduğunu söyledi, ben de "Bir daha gelin Komisyona, Komisyonda bunu söyleyin." dedim. Yani bu gerçekleri de konuşmamız lazım.

Buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Tabii, tabii, ben zaten kayıtlara geçmesi için söz aldım Sayın Başkan.

Şimdi, bu durumda siz, programın sunucusu, yapımcısı ve kanalınız iftiraya maruz kalmış durumdasınız. Bununla ilgili bir hukuki başvurunuz oldu mu? Çünkü bunun düzeltilmesi gerekiyor. Eğer bu tür yanlış davranışları düzelterek mücadeleler verilmezse bunlar tekrarlanarak çoğalabilir. Burada arkadaşınız Zahide Hanım size anlatmıştır, ben aynı ithamda bulunan bir üslup izlemedim. Aksine, biz burada bir sorunu çözmek için sizleri davet ediyoruz ve burada sizleri sanık sandalyesine oturtmuyoruz, bu çok yanlış bir tutum. Hep birlikte çözeceğiz, bu hepimizin problemi. Hukuki yollara başvurdunuz mu?

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Bizim hukuk departmanlarımız var; genelde bu tür olaylar olduğu zaman ki, bu sadece bizim yayınınımızın içeriğiyle ilgili sosyal medya değil, gene -altını çizdiğiniz gibi- bu kişisel verilerin korunmasıyla ilgili meselelerde de bazen işte, biri mesela bu reality programlara çıkıyor ama bahsi geçen kişiler bu yayından rahatsız olabiliyorlar. O tür durumlarda da gene bize karşı birtakım ihtarnameler gönderiliyor. Bizim hukuk departmanlarımız hem bizimle ilgili yapılanları hem bizim programlarımızda adı geçmesin diye başvuran insanları çok böyle sıkı bir şekilde hukukun takip ediyorlar, hakları sonuna kadar korumaya çalışıyorlar ama tabii, bazı şeyler zaman alıyor. Yani bu olay yaşanalı aşağı yukarı üç dört hafta oldu yani bununla ilgili bir mahkeme kararı çıkarmak için herhâlde gene başvurular yapılacak, görülecek, incelenecek yani bir sezonun sonuna gelmiş olacağız herhâlde ama takipteyiz.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ama tabii, bakın, şöyle bir şey var: Ben anayasa hukuku hocasıyım, o nedenle hukuki bir çerçevede sorularımı soruyorum. Hukuk devleti öyle bir ilke ki biz vatandaşlar olarak ona sahip çıkmazsak onun mekanizmalarının varlığı tek başına yeterli değil. Dolayısıyla, her kim herhangi bir hukuk ihlaline maruz kalırsa "Bu, zaman alacak, ben bunun peşine düşmeyeyim." dememeli, isterse yılları alsın, bu mücadeleyi vermeliyiz ki diğer vatandaşları da hukuku ihlal eden fiillerden caydırmış olalım. O nedenle, size naçizane tavsiyem, bu yerleşmiş algının ortadan kalkabilmesi için hukuk yollarına başvurmalısınız ve sonucu da kamuoyuyla paylaşmazsınız.

STAR TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ŞEBNEM AKSOY AÇIKALIN - Teşekkür ediyorum Hocam, çok sağ olun.

ATV GENEL MÜDÜRÜ HACI ALİ TÜRKASLAN - Sayın Milletvekilim, "Hukuki yollara başvurdunuz mu?" dediniz, olay zaten sosyal medyada geçiyor, sosyal medya bunu yayıyor, sosyal medya seni linç ediyor; kimi dava edeceksin? Yani sosyal medyadaki bu kurumlar seni tanımıyor ki yani o hesapları kapattıramıyorsun; şikâyet ediyorsun, bir hafta sonra sana cevap geliyor veya hiç şey yapmıyor.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Şimdi, siz çok haklısınız ama bakın, tam da bizim Komisyonumuzun çözmekle yükümlü olduğu bir konuya temas ettiniz. Ne yazık ki sosyal medya ürettiği faydadan çok, ürettiği linç kültürüyle topluma çok ciddi zarar veriyor, orada bir linç kültürü işliyor. Dolayısıyla, bizim buna çare olarak raporumuzda önerilerde bulunmamız ve kanun koyucu olarak da belki birtakım kanuni düzenlemelerin yapılmasına ışık tutmamız gerekiyor. O nedenle, bu açıklamalarınız çok önemli.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Ben de bir şey söyleyeceğim burada.

Şimdi, sosyal medyayla alakalı olarak bir kere özellikle şunun altını çizmek isterim: İstediyi kadar hakaret de etse vesaire de etse devlete 10 bin lira ödediği zaman zaten hiçbir şey yapamıyorsunuz. Maalesef geldiğimiz noktada böyle bir şey var yani zaten o yazan kişiyi de bulamıyorsun çoğu zaman, işin içinden çıkamıyorsun. Ya takipsizlik geliyor... Maalesef böyle bir durum var, bunu da biz defaatle yaşadığımız için. İftira atan orada çok daha güçlü -sosyal medyada özellikle- ve hiçbir şeye de ulaşamıyorsun genel olarak, artı bir de ben bunun özellikle tekrar altını çizmek istiyorum, devlete 10 bin lira civarı para ödediği zaman hep o "tweet" kalıyor orada hem de istediğin kadar dava aç maalesef bir sonuca ulaşamıyorsun. Şimdi, dolayısıyla "Dava edin, hukuka başvurun." dediğinizde orada aslında hukuki süreç çok da böyle haklının tarafında maalesef işlemiyor. Orada bu sosyal medya konusunda özellikle, o platformlar konusunda çok ciddi bir düzenlemeye ihtiyaç var maalesef yani. Keşke dediğiniz gibi olsa, hemen davayı açsak, caydırıcı da olsa. Zaten caydırıcı olsa biz bunları yaşamayacağız. Özellikle, sosyal medyadan ana akım medyaya yapılan saldırı inanılmaz boyutlarda. Biraz önce sayın vekile cevap verirken de söyledim, alıyorlar beş saniyelik bir şeyi... Mesela, geçen yeni başlayacak bir işimiz var, orada iki saniyelik bir kare var, dedim ki: "Bu iki saniyeyi alırlar, koyar öyle bir algı oluşturur ki hiçbir şekilde kendini de izah edemezsin." Bir de şöyle bir oluyor: Kamuoyu da oluşuyor mesela. İşte o iki saniyeye verdin, gözünden kaçabilir de... Ha, çok önemli bir şey mi? Hayır, değil ama üstüne hikâye yazdığı zaman onu önemli hâle

getiriyor ve işin içinden çıkamıyorsun. Dolayısıyla, dedim ki: "O iki saniyeyi oradan çıkar." Belki biraz yanlış anlaşıldı, bizim düşüğümüz durum şu değil: İçinde olduğumuz bir çelişki yok, ne yapacağımızı biliyoruz; aslında baktığınız zaman, hepimiz yıllardır bu iş yapıyoruz profesyonelce. Fakat şimdi, karşımızda öyle bir kitle var ki özellikle sosyal medyada, ana akım medyayı, televizyon kanallarını veya haber kanallarını itibarsızlaştırmak için sadece bunu iş edinen... Oturuyor, izliyor, oradan bir şey alıyor, cımbızlıyor ve üzerine bir hikâye yazıp servis ediyor. Bu, TRT'nin de başına geldi, ATV'nin de geldi, Star'ın da geldi, hepimizin başına geldi. Hukuka gitmek de burada maalesef... Zaten atı alan Üsküdar'ı geçtiği için... Yani geç gelen adalet, adalet değildir biliyorsunuz...

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Size bir soru yöneltebilir miyim? Bir sorunun çözümünde belki en uygun yolu sorunun mağdurları üretebilirler. Bunu çözmek için önerilerinizi bize iletir misiniz, ne olabilir?

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Aslında ilk yaptığım konuşmada da mesela RTÜK'ün yetki alanı belki daha fazla genişletilmeli, daha güçlü bir şekilde. İşte, bu sosyal medya mecralarının tamamı biz hangi kurallara tabi isek onların da bir kere tabi olması lazım. Şimdi, mesela, işte, sokak röportajı yapıyor, o röportajda röportaj yapılan kişi diyelim ki çok ağır hakaretlerde bulundu, işte, tutuklanabiliyor, gözaltına alınıyor vesaire. Peki, röportajı yayınlayan ne ceza alıyor veya bir şey oluyor mu? Hiçbir şey olmuyor. Dolayısıyla o ne yapıyor? Aynı röportajları, aynı şeyi yapmaya devam ediyor çünkü bir yaptırımı yok. Şimdi, o röportajı ben alsam, yapsam, kullansam veya buradaki herhangi bir kanaldan bir tanesi yapsa, kullansa çok ağır yaptırımlara maruz kalacak; ağır para cezaları, belgesel yayımlamak zorunda kalacak falan. Yani, şimdi, RTÜK'ün burada yaptığı şeyler tabii ki değerli ama orada hiçbir yaptırımı yok. Şimdi, buraları bir kere biz kontrol altına almak durumundayız, sosyal mecraları. Keza oradaki cezaları da aynı şekilde. Yani sosyal medyayla ilgili yargıya gittiğin zaman genel olarak 10-0 yenik başlıyorsun; o işin failini bulamıyorsun, kim yapıyor onu bulamıyorsun ya da takipsizlik veriyor, geçiyor, maalesef böyle. Ondan sonra da şöyle bir şey oluyor, daha kötüsünü söyleyeyim: Hukuk yoluna başvurdun, takipsizlik geldi; o hakareti, o iftirayı, işte, her neyse onu yapan kişi diyor ki: "Bakın, yargı da onayladı, ben haklıyım." Daha fazla küfrediyor bu defa, daha fazla hakaret ediyor, daha fazla dezenformasyon yapıyor. Şimdi, bu noktada da işte arkadaşımız hani belki dava açsa -ki "Açtım." diyor- kaybedecek. Bu defa kaybettiği zaman karşı taraf "Bak haklıyım, al, kaybetti." diyecek, bunları biz yaşıyoruz gerçekten. Yani burada gerçekten sosyal medyaya, bu dijital platformlara çok ciddi bir yasal altyapı, düzenleme, kural, sınır, çerçeve çizilmesi lazım. Zaten bununla ilgili -dediğim gibi- RTÜK var, RTÜK bu konularda çok iyi çalışıyor, biliyor ne yapacağını.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bir katkıda bulunayım.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Bence güç vermek lazım sadece.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bir katkıda bulunayım: Buna "kültürel gecikme" diyoruz. Şöyle: Toplum önde gidiyor, yasalar arkadan geliyor, gecikiyor, yetişemiyor çünkü yeni suçlar çıkıyor; dijital şiddet -değil mi- benzer olarak dijital faşizm. Yasalar bunlara arkadan yetişmeye çalışıyor. Geçenlerde Cumhurbaşkanımız bunu bir törenle açıkladı, yargı reformu stratejisini açıkladı. Bu, önümüzdeki dört yıl içinde yapılacak çeşitli alanlardaki yasal düzenlemeler. Bunların içinde bu tür suçlarla ilgili cezalar, kanunlara eklemeler yapılacak, yeni yasalar çıkacak, bunu burada vurgulayalım ama biz onları yaparken belki yeni yeni suçlar çıkacak ortaya yani kötülük asansörle çıkıyor, doğruluk merdivenle çıkıyor. Yani bunları kabul edeceğiz fakat kimse bunlara göz yummuyor, gereken önlemler alınıyor. İşte, burada sabahlara kadar vekiller çalışıyor, neredeyse her gün, en kötü iki günde bir yasa çıkarıyoruz burada. Yani, o kadar birikmiş, çıkacak yasa var ki bunlara da dikkat ediyoruz.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Bu konuda teşekkür ediyoruz. Gerçekten bu yasalara çok ihtiyacımız var. İşte "çözüm" dediğiniz için ben bunu özellikle söyledim ama gerçekten çok acil, ertelenemez bir ihtiyaç. Bu sosyal medyayla alakalı gerekli düzenlemeler, kurallar, çerçeveler bütünü bir an önce oluşturulmalı ki bir defa dezenformasyon... Keza sadece aslında burada mağdur biz değiliz, siyasetçilere de benzer mağduriyetler yaşıyorlar yani bir kare fotoğraf üzerinden altına bir hikâye yazıyor. Şimdi, mesela ben bunca yıllık medya mensubuyum, ben bile acaba doğru mu diyorum. Öyle sağlam hikâyeler yazıyor ki bildiğin senaryo yazıyor adam yani tamamıyla böyle oturmuş, çalışmış, onu kurgulamış. Bir taraftan diyorsun ki helal olsun, şapka çıkarıyorsun yani bir şeyi bu kadar da çarpıtıp bu noktaya getirene helal olsun diyorsun ama işte ne yaparsan yap... O yüzden, bu, aslında sadece medya için değil, siyasi olarak da hepimizin de elzem bir sorunu.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Ataman, buyurun.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok kıymetli medya yöneticileri, Komisyonumuzun davetini kabul edip geldiğiniz için teşekkür ediyorum. Öncelikle ben TRT Genel Müdür Yardımcısına şunu söylemek istiyorum ki ben Serap Hocama katılıyorum. Eskiden -her ne kadar ben şiveli konuşsam bile- hatırladığım kadarıyla haberlerde Mesut Mertcan vardı, sunum yapınca insan o haberden bir zevk alıyordu, hiç bitmesin isterdi. Bu konuda Serap Hocama katılıyorum.

Sayın Genel Müdür Yardımcım, ben AK PARTİ Diyarbakır Milletvekiliyim, bir Kürt olarak bir de şunu söylemek istiyorum TRT Kürdî'yle ilgili: Bizim bölgede -mutlaka araştırmanız var- ciddi bir şekilde izlemeye başladılar yani bayağı bir izleniyor. Dolayısıyla, o kanal bizim bölge için çok önemli ve kıymetli, özellikle anneler için, özellikle babalar için. Şimdi, ben Murat Bey'e katılıyorum, şu anda artık sosyal medyanın dışında yeni nesil, bir televizyon izlemiyor ya da herhangi bir kitap veya bir gazete okumuyor maalesef. Onun için TRT Kürdî daha böyle eğitimci olmalı kadınların daha güçlü olması için ve işe girdiği zaman -mesela, biliyorsunuz, bizim Hükûmette kırsal kalkınmada, KOBİ'lerde, KOSGEB'de bir sürü kadına destek var- özellikle kadınlara hibeler daha yüksek, o konularda onları bilinçlendirmesi yani nasıl yapabileceklerini, bu anlamda ne yapması gerektiğini veya nelerin var olduğuyla ilgili bilinçlendirme konusunda sizlerden ricam olacak.

Biraz önce dediğim gibi, Murat Bey, ben de 72'liyim yani 53 yaşındayım, yaşıma hiç saklamıyorum, Allah ömür verirse tabii ki 60-70'i de buluruz. Allah herkese hayırlı uzun ömür versin. Murat Bey, ben şöyle diyeyim size: Ben Diyarbakır Silvan'ın bir köyünde doğdum ve büyüdüm, 36 yaşa kadar sürekli oralarda yaşadım yani o köyde ve Silvan'da yaşadım. Şunu anlatmaya çalışıyorum: Geçmişe baktığım zaman, kadınlarımız daha değerliydi, şiddete maruz kalmıyordu çünkü ben de -herkesin tabiriyle söylüyorum- feodal bir yapıdan gelmiş bir insan olarak konuşuyorum. Şimdi, baktığımız zaman daha çok şiddet olayı var, neredeyse her gün kadınlarımız ölüyor. Yani bir şiddet var ve sizin de söylediğiniz gibi, bunu nedenini ben de sosyal medya olarak

düşünüyorum çünkü artık bizim yaşımızın sonrasında gelenler böyle televizyonlarda, daha çok sosyal medyada, internette, YouTube üzerinde vesairede o tür kanalları izlemeye başladılar. Dolayısıyla, bu konuda size katılıyorum, haklısınız çünkü ben de çok fazla kafa yordum, o sistemde, o çağda öyle değildi yani kadının daha çok değeri vardı ki kadınlar çoğu olayları çözen mercideydi -o dönem için konuşuyorum- ama şimdi kadına karşı daha fazla bir şiddet oluştu.

Bir de şunu söyleyeyim: Tabii ki programlarınızda da mesela oturumlarda genelde erkek sayısı fazla veya da hiç kadın yok; hep böyle, erkekler aslında tartışma programlarında gerek siyasi olsun...

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Buna isterseniz çok kısa bir şey söyleyeyim: Bu dediğinizde katılıyorum, bunun için çok çaba gösteriyoruz ama kadın akademisyen, gazeteci vesaire, bunlar ekrana çıkma konusunda maalesef çok çekingen davranıyor, birçoğu çıkmıyor, tercih de etmiyor. Yoksa ben şöyle bir şey söyleyeyim, özellikle ekrana çıkan bir kadın akademisyen gördüğümde direkt hemen yayına almaya gayret ediyorum. Bu konuda çok ciddi bir gayret içerisindeyiz fakat maalesef böyle de bir durum var yani geçenlerde hatta yine başka bir televizyonundaki arkadaşımız benzer bir sıkıntıdan bahsetti, onlar da ekrana biraz daha kadın çıkarmak istiyorlar özellikle bu tartışma programlarına, bulamadıklarından bahsettiler. Ben de aynı sıkıntı yaşıyorum. O yüzden belli isimler etrafında dönülüp duruluyor maalesef. Yoksa ben de "Ya, ekrana çıkaralım, çok birikimlisiniz." diyorum, kendim diyorum, istemiyor; bunun altını çizeyim özellikle.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Vekilim "Allah ömür verirse 60'ı da görürüz." dedi. Ben 67 yaşındayım. SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - 60'ı da görürüz, 70'i de görürüz yani.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Yani daha neler görürsünüz.

Şimdi, şunu söyleyeyim: Murat Bey'in söylediği bu yakın zamanlarla da ilgili. Biz Ceviz Kabuğu programını yaparken - otuz sene- kadın konuk ararken hakikaten amiyane deyimle söyleyeyim, göbeğimiz çatlıyordu. Örneğin, bir kadın profesörümüz kitap yazmış, "Gel, kitabını Ceviz Kabuğu'nda anlat." diyorduk, kitabını anlatmaya çekiniyordu. Bu akademi dünyasında ve öteki alanlarda kadınlarımızın daha girişken olması lazım. Hakikaten kapılar açık, "Kapıdan gir." diyorsunuz, gelmiyor, bakın, sorun aynen bugün de devam ediyordu.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Bunun tersi de var, bakın, ben hiç o kategoride bir kadın akademisyen değilim. 2000'li yılların başında hangi programa davet edildiysem çıkardım, hatta birçok -isim vermeyeceğim- sunucu çok hızlı konuştuğum için çok tercih ederdi çünkü vakti iyi kullanırdım.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Yancı, bir konuk bulduk.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Kendisini ben geçmişte çok konuk olarak aldım.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Bir dakika... Ben tamamlayayım.

2013'ten itibaren benim gibi düşünen birçok akademisyene getirilmiş hukuki değil fiilî bir yasak var yani bunu da kaydedelim.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Geçmişte ben de editör olarak çalışıyordum, sizi çok konuk olarak aldım, onu söyleyeyim ama sizinle ilgili fiilî bir yasak varsa bile benim bilgim yok. Arkadaşların bilgisi varsa bilemiyorum, ne duydum sizinle ilgili fiilî bir yasak olduğunu ne de hani öyle bir...

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Ben biliyorum, birçok konu tartışılırken gündemde, gazetelerde yazı yazdığım hâlde... Yani benim davet edilmek gibi bir duygum da yok, onu da söyleyeyim. Ben araştırıp yazarak kendimi tatmin ediyorum ama kamuoyunu doğru bilgilendirmek bakımından, bunu kamu hizmeti olarak gördüğüm için söylüyorum yani zaman zaman medya da bunu yapabiliyor, sadece söylüyorum.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Şimdi, tabii, bunu fırsat bilerek söyleyeceğim. Benim bütün güçlü kadınlara, o hocalara, onlara bir çağrım var; aslında çekinmemeleri lazım, medyada görünür olmaları lazım. Neden diyeceksiniz? Güçlü kadınlarımız ne kadar göz önünde olursa arkamızdan gelen diğer kadınlara aslında rol model olup cesaret veririz. Onun için, aslında bu, herkese düşen bir görevdir, kadınlarımıza da bir çağrımız olsun.

Şimdi, şunu anlatmaya çalışmak istiyorum: Ben köyde ilkokulu okurken 40 erkek vardı, tek kız öğrenci bendim. O dönem içinde kız çocukları çok az okula gönderiliyordu, çalışma yaparak yaparak şu anda aslında bizim orada okuma oranı çok yükseldi; belki araştırmalarınızda da vardır, bilmiyorum. Mesela, eğitimle bu şiddeti maalesef önleyemiyoruz. Aslında eğitim çok önemlidir, tabii ki onda bir şüphem yok ama mesela, hep eğitimsizliğe bağlıyoruz veya da -ne bileyim- ekonomiye bağlıyoruz; tamam, bunlar bir etkindir ama yüzde 100 bu değil ya da medyaya da sosyal medyaya da... Aslında genel anlamda bu konularda bir çalışma olması lazım. Özellikle medyadaki şahsınıza şunu demek istiyorum: Bu konuda ülke adına aslında sizin desteğinize ihtiyacımız var. Gerek programlarınızda olsun gerek çizgi filmlerde -biraz önce bir arkadaşımız anlattı- küçük yaşta çocukların eğitimi olsun; bu konuda aslında medyaya ihtiyacımız var. Ha, "Bunun sebebi yüzde 100 medyadır ya da bunun sebebi medyadır." diyemiyoruz, bu şiddetin ve şu andaki toplumun gidişatı üzerinden. Aslında sizler bu olayın düzeltilmesi için bu konuda bize yardımcı olabilirsiniz yani ülkedeki gelecek nesle ve çocuklara yardımcı olabilirsiniz. Bu anlamda desteğiniz önemlidir bizim için.

Ben şunu söylemek istiyorum ki Başkanım: Bunu aslında detaylı bir şekilde ele almak lazım çünkü hani bir yere bağlamak çok doğru değil. Yani her şeyin bir etik şeyi var. Tam aksine, diğer arkadaşların söylediği gibi, ben de bazı dizileri çok nadir bile olsa izlerim, eğitimci dizilerin var olduğunu biliyorum, hatta Murat Bey'in söylediği gibi, yurt dışında gerçekten bizim dizilerimizi bize anlatıyorlar "Türkiye" deyince. Bir ilgi var ama dediğim gibi, bizim bu konuda sadece onların desteğine ihtiyacımız var.

Hepinize çok teşekkür ederim çünkü uzun bir toplantı oldu, kafalarımız da artık böyle şey oldu. Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkürler, sağ olun.

Sayın Alkayış, buyurun.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Evet, Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum, misafirlerimize de hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, tabii, TRT var, TRT'yle ilgili Sayın Başkanım, tek sorum şu: Programın başında da şu dergiyi gösterdiniz ve bu derginin bize de ulaştırılacağını söylediniz. Bu olacak inşallah Başkanım. Bizim bir şey yapmamıza gerek var mı, bir girişimde bulunmamıza?

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Siz kadınları güçlendirme vakıfları varsa oraya bağışta bulunursunuz ücretini.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Eyvallah.

Asıl konu, aslında, herhâlde sektörün içerisinde olan özel kanallarımız çünkü onlar bir yandan bu yayın politikalarını yapacaklar, yaptıkları yayınları vatandaşlara benimsetecekler, aynı zamanda bunun maliyetini ortaya çıkaracaklar. Bu sektörün yürümesi gerekiyor. Bu noktada iki gündür medya temsilcilerini dinliyoruz yani anlamak açısından soruyorum. Murat Bey, siz de biraz sözcü gibi oldunuz, artık sorularımız size gelsin. Mesela, bu "rating" dediğimiz şey dün burada konu oldu, "Rating çok yüksek." deniyor ama "İlk 3'e düştüğünüz zaman da sizin programın kaldırılma gibi bir tehlikesi var." deniyor. Bir; bu "rating"ler düştüğü zaman reklamlar tamamen kesiliyor, para kazanmıyor muyuz, maliyeti mi çıkmıyor, yoksa sürümden de kazanabiliyor muyuz yani sürekli zirvede olmak gerekiyor mu, bu kadar acımasız mıdır?

İkincisi: İşte, tabii, şu an kadınlara her türlü şiddet konusunu konuştuğumuz için bunu söylüyorum ama şiddet içeren sahneler, yapımlar olduğu zaman bu daha çok izleniyor diye elimizde bir veri var mı? Ya da tam tersinden baktığınız zaman, toplumu rahatsız eden, hepimizin rahatsız olduğu sahneler olduğu zaman her kanalın, her programın samimi bir izleyici kitlesi var, hatta program başka bir kanala gittiği zaman izleyici de orayı olayı takip ediyor mu veyahut da bir cezalandırma oluyor mu, bununla ilgili bir verimiz var mı? "Ya, biz sizden bunu beklemiyorduk, bu şey oldu, o zaman ben artık burayı bırakıyorum." diye bir verimiz var mı? Bunu sormak istiyorum.

Son olarak da tabii, Murat Bey aslında şu anda yaşadığımız çağın en büyük çelişmesini söyledi yani biz de hukukçu olduğumuz için söz yarım kalmasın diye, yanlış anlaşılma olmasın diye, tam anlaşılсын diye soruyorum. Hukukta bir kural var, suimisal, misal değildir yani kötü örnek, örnek olamaz. "Sosyal medya bunları yapıyor, kimse bunlara bir şey demiyor ama biz yapınca mı..." herhâlde demiyorsunuz. Aslında şunu söylüyorsunuz, ben öyle anlıyorum: "Ya, biz aslında kurallara, kaidelere mümkün olduğu kadar RTÜK başta olmak üzere... Zaten kayıt altındayız ama burada kontrol edilemeyen ve hiçbir şekilde yanlış yaptığı zaman cezalandırılmayan, ne yapacağı asla öngörülemeyen bir mecra var, buna da yoğunlaşın." diyorsunuz herhâlde, ben öyle anlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Ben teşekkür ederim.

İsterseniz sondan başlayayım. Şimdi, benim dediğim tabii ki şu: Biz kurallara, kaidelere -işte, RTÜK zaten bunu denetliyor- bunlara uymaktan son derece memnunuz, orada herhangi bir sıkıntımız yok. Yani şöyle bir bakış açısıyla ben söylemedim onu: Ya, neden bize şey yapıyorsunuz? Bize de bir şey söylemeyin, orası da var. Yani kötü örnek, örnek değildir, ona da katılıyorum. Benim oradaki aslında kastım şuydu: Şimdi, aslında baktığımız zaman, gittiğimiz nokta şu: Hani "dijital faşizm" diyor Hülki Bey, aslında çok önemli bir noktaya temas ediyor. Avrupa ülkeleri de buna çok ciddi tepkiler vermeye başladı. Dünyada bu gidişle birkaç şirket tamamen haberin patronu olacak belli ülkelerdeki, onların istediği şey. Yani ulusal medyalar yok olma riskiyle karşı karşıya, Türkiye'de de benzer bir durum var. Ben bu noktada özellikle ulusal medya kanallarının, yerel medyanın hepsinin yok edilmek istendiğini aslında vurgulamaya çalışıyorum, Diyorum ki: Tabii ki bizim bir eksikimiz varsa ki var, oluyor, yol kazaları oluyor yani "Hepimiz mükemmel yayıncılık yapıyoruz, ana akım medya, bize hiçbir şey denmesin, etmesin." öyle bir şeyimiz kesinlikle yok, tam tersine hatamız varsa zaten bedelini ödüyoruz, bu arada ödeyelim de orada hiçbir sıkıntı yok, öyle bir söylemim de yok kesinlikle. Diyorum ki: Sistematik bir şekilde ana akım medya yok edilmek isteniyor, devamlı bir itibar suikastı... Biraz önce sosyal medyayla ilgili bahsettik, sanki bu ana akım medyada devamlı bir problem oluyormuş gibi, insanları sürekli olarak buraya negatif şekilde yönlendirmek, burayı izlememeye teşvik etmek böyle bir durum söz konusu. Dolayısıyla da biz bunlarla uğraşırken öbür tarafta YouTube başta olmak üzere, meta, birçok dijital medya şirketi vesaire bunlar güçleniyor. Bakıyorsun, işin kötü tarafı, bu reklamları vesaireyi de özellikle oraya belli kesimler yönlendirmeye başladı. Şimdi, eğer geliri olmazsa hiçbir özel şirket ayakta kalamaz, bunu bir kere ortaya koyalım. Dolayısıyla da bu kanalların, bu televizyon kanallarının, ulusal medyanın ayakta kalması için gelir elde etmesi lazım ama her yerden ciddi bir -farkında mısınız bilmiyorum, özellikle son yıllarda devamlı- saldırı altında ulusal medya kuruluşları. Ben buna dikkat çekmek için söyledim. Yani şimdi, işin kötü tarafı, hepimiz de şeye geliyoruz, hani ben oyun da demek istemiyorum ama bir yerde de oyun yani devamlı ulusal medyayla uğraşıp öbür tarafı bu defa halının altına süpürüyor burayı hiç gündeme getirmiyoruz. X'te olan şeyler, işte söylüyorum, şu anda telefonunuzu açsanız, yazsanız, göreceksiniz. "İstanbul" kelimesini yazın bakalım ne çıkacak, "Bornova" yazın mesela, aratın. Yani rezalet şeyler var ve bütün herkesin elinde, maalesef herkesin elinde. Şimdi, bunlara çözüm aramak yerine, gidip falanca dizi, filanca program vesaire dediğimizde asıl sorunu görmezden gelmiş oluyoruz. Dediğim gibi, "Biz denetlenmeyelim, biz mükemmeliz." öyle bir şeyimiz yok, onun da tekrar altını çizmiş olayım.

Şimdi, ikinci soruya doğru döneyim, ikinci soruya gelirse: Şimdi, "Bir dizide şiddet varsa bu dizi daha çok izleniyor." gibi algı, olay yok. Yani "Dizide şiddet var, çok reyting alıyor." öyle bir şey yok. Yani ulusal medya kuruluşları veya yapımcılar vesaire şöyle bir şeyle gitmiyorlar: "Ya, öyle bir dizi yapalım ki çok reyting alsın. Ne yapalım? Çok şiddet olsun." öyle bir şey yok. Aslında örnek gösterilecek dizimiz vardı "Üç Kız Kardeş" diye inanılmaz naif bir dizi, inanılmaz naif, herhangi bir şey, şiddet olayı yok, ondan sonra ne bileyim, negatif hiçbir duygu yok, bir ailenin hikâyesiydi, gerçekten de naif bir diziydi ve üç sene devam etti, çok da reyting aldı. Şimdi, sadece şöyle bir şey var: Dönemsel olarak mesela bir dönem, romantik komedilerin dönemi, özellikle yazları yapılıyor, belki biliyorsunuzdur, kanallarda çok yüksek reyting rakamlarına ulaşan romantik komedi dizileri oldu ama artık seyirci ondan bıktı, o tarzdan. Dolayısıyla, böyle bir dizi yaptığında geçen sene ve ondan önceki sene -gerçi geçen sene değil, geçen yaz kimse dizi yapmadı yazın, mali koşullar sebebiyle- bütün romantik komedi dizileri sıfır çekti resmen, reyting almadı çünkü seyirci artık onu izlemiyor, nasıl yaparsan yap. Şimdi, "zamanın ruhu" diye bir şey diyoruz ya, şimdi, zamanın ruhu var, mesela o dönem belli bir tarz dizi tutuyor, dolayısıyla kanallar diyorlar ki: "Bu tuttu." oraya yöneliyorlar yani birçok şeyde de böyle değil midir zaten,

gazetede de böyledir, o haber çok okunuyorsa bunun üzerine gitmeye devam edersiniz. Şimdi, kanallar da sonuç olarak ticari bakıyor; evet, bu şeyi tutturuyor ve onu yapıyor. Şimdi, dolayısıyla da böyle bir şey var çünkü bunları tutturamadığınız zaman şu anda ben size şöyle bir şey söyleyeyim: Bir kanalın bir dizisi tutmadığı zaman 70-80 milyon lira zarar ediyor. Yani orada ne kadar büyük bir emek, büyük bir çaba, büyük bir maliyet, büyük bir risk olduğunun anlaşılması açısından söylüyorum.

Şimdi, bu kanallar, bu kadar böyle hepimiz, işte, bakın, binlerce kişiye ekmek veriyoruz, vergimizi ödüyörüz, istihdam sağlıyoruz; öbür adamın 1 temsilcisi var burada, hiçbir şeyi yok. Bunlar reklam pastasından pay alıyor, alıyor, vergi de ödemiyor. Para nereye gidiyor? Amerika'ya gidiyor. Senin içeriklerini de alıyor, parçalıyor, koyuyor sana da doğru dürüst bir şey ödemiyor. Mesela, Google'a işte, birçok ülkede dava açıldı. Google, bizim içeriklerimiz üzerinden para kazanıyor. Ne ödüyor? Hiçbir şey ödemiyor. Yani artık Türk medyası da bir yol ayrımına doğru hızla gidiyor. Ben aslında onu vurgulamaya çalıştım. Şimdi, dolayısıyla, biraz, hani insaf. Bu işlerde 4 tane dizinizin battığını düşünün, kim bunun altından kalkabilir? E, programlar gene aynı şekilde, inanılmaz; orada böyle, başka bir şeye dönüştü olay. Şimdi, bir de o kadar böyle büyük bir rekabet oluştu ki yabancı ülkelerde, Türk dizilerinin satılmaması için çok büyük efor sarf ediliyor şu anda çünkü sen dizileri sattığın zaman kültür de ihraç ediyorsun, dilini de ihraç ediyorsun, turist de çekiyorsun veya dizide kullanılan mobilyayı adam sipariş ediyor, kıyafeti, takıyı, şunu bunu. Sadece 1 milyar dolara yakın zaten dizi ihraç ediyoruz, bunun haricinde bir de bir sürü çarpanı var, bir sürü katma değeri var. Şimdi, dolayısıyla, mesela, bir sürü yabancı platform buraya geliyor. Niye geliyor? Burada çok büyük bir seyirci kitlesi olduğu için mi, çok büyük para kazanacağı için mi? Hayır. Burada tamamen şunu yapmaya çalışıyorlar: Dizi sektöründe özellikle, sinema, dizi sektöründe biz burada bir şeyi yakaladık yani nasıl diyeyim, birçok dünya ülkesinin imrendiği bir şey yakaladık, 2'nci ülkeyiz yani ihracatta dünyada 2'nci ülkeyiz. Şimdi, bu, azımsanacak bir şey değil.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Amerika mı 1'inci?

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - 1'inci Amerika mı?

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Amerika.

Şimdi, dolayısıyla bunu çökertmek için başka bir faaliyet yapıyor. Şimdi, sosyal medyadan devamlı ana akım medyaya, dizlere saldırı, ondan sonra, işte, mesela, bizim bir dizimiz çıktı - ben hayret ettim- X siyasetçi çıkıyor -isim vermeyeyim- diyor ki: "Yok efendim, öyle değil de böyle..." Ya, tamam da şimdi, hani bakıyorum dizide de de bir şey yok gerçekten veya işte beş saniyelik bir şey oluyor, oradan başka bir hikâye yürüyor. Ya, gerçekten insaf! Yani biz kendimize zarar veriyoruz aslında, televizyon kanallarına değil. Yani, şimdi, bu televizyon kanalları, dediğim gibi, bu, Türkçe öğretimini vesaireyi de, kültür ihracını da göz önüne kattığımız zaman buradaki bütün yönetici arkadaşlarımız... Hatta ben şöyle bir şey söyleyeyim: Bana göre herkes kıymetli, bütün kanalların tamamı kıymetli; bu sektör de sadece birkaç kanal yöneticisinin, birkaç yapımcının, işte, birkaç oyuncunun inisiyatifine bırakılamayacak kadar önemli bir sektör. Yani ülkemiz için önemli bir sektör, bunun farkına varmamız lazım. Burada hangi destekleri, ne kadar... Şimdi, ben söylüyorum, İspanya da mesela, sadece bir şey çekiyor adam tamamının parasını ödüyor çünkü onlar da şey yok; İtalya'da mesela tamamen dizi sektörü çökmüş vaziyette, sadece ithal ediyor; şimdi, biz ihraç ediyoruz. Şimdi, Avrupa'da ciddi teşvikler var veya işte biraz önce Google'den bahsettim, X'ten bahsettim, bunlara yönelik işte, Elon Musk'a ciddi tepki var ama bizde hiçbir şey yok. Biz gidiyoruz, geliyoruz yine devamlı ana akım medyaya uğraşıyoruz. Ben şahsi olarak üzülüyorum, hani ne kadar bu mesleği yaparım, onu bilmiyorum ama ileride eğer çocuklarımıza sağlam bir Türkiye bırakacaksak... Benim söylediğim bir şey var, bunu sürekli söylüyorum: Batı, işgale her zaman iletişimden başlar. Şu anda Batı, bizim siber vatanımızı, ülkemizi iletişim alanında işgal etme çabası içinde, işgal etmeye çalışıyor. Şöyle bir şey söyleyeyim: "İletişim" dediğimiz şey kimi zaman bir S-400'den, kimi zaman bir F-35'ten çok daha kritik ve kıymetlidir. Elinde her türlü silah var ama iletişim, diyelim ki işte, Elon Musk'ın elinde, sana her türlü dezenformasyonu yapıp... Yani burada Yugoslavya'nın hikâyesini anlatırdım -nasıl parçalandığını- ama çok uzun bir hikâye. Bunları yaşamamak için ben de bir vatandaş olarak size teşekkür ederim, bunları anlatma fırsatı verdiniz.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkürler.

Devletimizin uyumadığını vurgulayalım bu konuda.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Yanlış anlaşılmasın, devleti şey yapmıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Yok, yanlış anlaşıldığı için değil de siber güvenlik komisyonu kurulmak üzere, çalışması yoğun biçimde devam ediyor. Siber güvenlik komisyonu kuruluyor Türkiye Büyük Millet Meclisinde, çok önemli işlevler yapacak.

Yine, medya kökenli İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan, buyurun.

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Ben de onu söyleyecektim, Meclisimizde çok fazla çalışma yapılıyor hatta dijital mecralarla ilgili uzun zamandır çalışan bir komisyonumuz da var hâlihazırda, siber güvenliğin dışında ve biz orada yaptığımız çalışmalar sonucunda çocuklarımıza zarar verebilecek içerikleri zaman zaman kaldırıyoruz, ulaşım engeli de koyuyoruz. Biliyorsunuz, çoğu zaman eleştiri de alıyoruz ana akım medyadan, bunlara yasakçı gözüküyoruz.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Biz destekliyoruz bu arada.

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Biz, tüm vekiller bunları çıkarırken aslında yayından kaldırılan ya da mesela Roblox gibi durdurulan oyunlarda hepimiz hemfikir oluyoruz. Şu anda pek çok konu da var yine hemfikir olduğumuz, faydasından çok zararının olduğunu bildiğimiz fakat sosyal mecralarda yapabileceğimiz, çıkarabileceğimiz kanunlarda ben şu an FOX Haberinin yapabileceği manşeti hayal edebiliyorum yani bu konuda çok eleştirilebileceğimizi hayal edebiliyorum. Bu, bizim için bir çekince midir? Tabii, çekincedir çünkü eğer istenmiyorsa bir şey, hani siz nasıl seyrediyorsa yapıyorsunuz, biz de toplum istiyorsa yapıyoruz yani toplumda bunun için bir talep varsa yapıyoruz çünkü biz de sizin gibiyiz; siz memnun etmek istiyorsunuz izleyicinizi, biz de seçmenimizi memnun etmek istiyoruz. Aslında hepimizin ortak olduğu bazı konular var.

Bunun dışında, bir de evet, RTÜK denetleyici fakat hukuk her zaman yeterli mi? Acaba ahlaki olarak da sizin kendi içinizde bir denetim mekanizmanız var mı? Çünkü bazen bazı şeyler RTÜK'e göre ya da hukuka göre uygun olabilir ama ahlaka

göre uygun mu acaba? Biz madem kültür de ihraç ediyorsak "Acaba bu doğru bir strateji midir?" diye sizin kendi içinizde, medyada bir denetleme mekanizmanız var mı?

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Türkçeyi ihraç etmek doğru bir strateji midir? Yani dünyanın dört bir tarafında Türkçenin öğrenilmesini sağlamak doğru bir strateji midir?

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Tabii, o onun dışında yani ahlaki olarak bunlarla ilgili bir denetleme süreciniz var mı?

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Şöyle bir şey söyleyeyim: Şimdi, bizim dizilerimizin tercih edilme sebebi -baştan da söyledim aslında, Ali Bey de biraz önce bahsetti- yurt dışında da güvenli içerik olduğu için, birçok ülke bu yüzden... Arap bölgesine de çok ciddi içerik ihraç ediyoruz, Amerika'ya da ihraç ediyoruz, Avrupa'ya da ihraç ediyoruz. En önemli sebebi, insanlar şunu söylüyorlar: "Ben çokluk çocuğumla izlerken bir sürprizle karşılaşmıyorum." Şimdi, dolayısıyla, biz burada demek ki doğru bir şey yapıyoruz aslına bakarsanız, bu çok kıymetli bir şey. Bir şey toplum yararınaysa bunu yapmak durumundasınız. Yani şimdi "Bir kanal size bir şey der mi?" kaygısıyla hareket ediliyorsa yani o zaman ben de şöyle bir şey söyleyeyim: Ben her gün linç yiyorum, mesela CNN TÜRK'le ilgili devamlı linç yiyorum. Beni tanımayan adamlar geliyor, beni linç ediyor veya işte, ne bileyim, oturduğum sitede adam geliyor, mesela seçim öncesiydi, hiç unutmuyorum, yeni taşındığım site, komşumuz geldi, bana dedi ki: "Seni de göreceğiz bakalım, 14 Mayıs'tan sonra ne yapacaksın?" Adamlar normalde bir samimiyetimiz de oluşmuştu bir süredir, geldi, böyle bir şey söyledi. Niye böyle bir şey söylüyorsun, ne olacağını bekliyorsun benimle ilgili? Ne olabilir? Şu anda ne oluyorsa aynı şey olur herhâlde dedim. "Yok, seni göreceğiz." falan dedi. Sonra, neyse seçim oldu 14 Mayıs'ta, komşuyu gene gördüm, biraz böyle çekingen, gelmek istiyor, "merhaba" falan diyor ama böyle bir uzaktan. Dedim: Gel, oturalım, sohbet edelim "Ama siyaset konuşurum." dedi. "Konuş, tamam, siyaset konuş." dedim. "Ya, işte, şöyle oldu da..." böyle bir sürü şey söyledi. Dedim ki: "Ya, bak, sen bana böyle bir şey söyledin, sen beni bu kadar yakın tanıyor musun? Niye böyle bir şey söylüyorsun? Ne olmasını bekliyordun? Hani, seçim öbür türlü olsaydı ne olacaktı? Bir ötekileştirme, ayrıştırma değil mi?" Tehdit ediyor adam beni, sosyal medyadan sürekli tehdit ediyorlar yaptığımız yayınlarla alakalı; yok yargılanacaksınız, yok öyle olacak, yok böyle olacak; linç ediliyoruz. Şimdi ne yapayım ben?

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Yok, yok, onu demek istemedim.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Şeyi mi değiştireyim "Aman da ben linç olacağım veya linç oluyorum, böyle yayın yapmayayım, şöyle yayın yapayım; şunu söylemeyeyim, bunu..." Ya, bunun sonu yok ki, o zaman hiçbir şey yapamayacak hâle geliyorsun. Ne demiş Tevfik Fikret; "Doğru bildiğin yolda tek başına da kalsan yürüyeceksin." Ben çok beğenirim bu lafını. Dolayısıyla yapmamız gereken şeyleri yapmamız gerekiyor ki hem topluma hem kendimize hem etrafımıza faydamız olsun, aksi takdirde zaten bir anlamı da yok; ne bu işi yapmanın bir anlamı var ne yaşamının bir anlamı var. Öyle değil mi? Bir şey üretebilirsek, işte bizden sonraya doğru bir miras bırakabilirsek...

Ben çok konuştum.

Ali Bey, buyurun, siz de bir şeyler söyleyin lütfen.

ATV GENEL MÜDÜRÜ HACI ALİ TÜRKASLAN - Bu konuda ben de bir şeyler söylemek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Buyurun.

ATV GENEL MÜDÜRÜ HACI ALİ TÜRKASLAN - Açıkçası, bu Komisyona gelirken şahsi olarak benim fikrim, bir şeyi savunmak veya bir şeyi suçlamak noktasında gelmediğimizi veya çağırılmadığımızı düşünerek ben buraya geldim.

Şimdi, konu biraz böyle dijital medyaya kaydı. Oradaki asıl sebep şu, yani hep burada kadına yönelik şiddetin önlenmesi veya bunun yaygınlaşmasının durdurulması noktasında biz şuna inanıyoruz ve şunu iddia ediyoruz, bu konuda da çok samimiyiz; ben bir kanalın Genel Müdürü olarak söylemiyorum yani ülkesini, milletini seven bir fert olarak söylüyorum: Eğer bir şey yapacaksak toplum olarak, diyelim ki kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda bir şey yapacaksak, evet, biz hazırız; bizim üstümüze düşen görev neyse bunu yapmaya, ilgili bakanlıklarımızla, komisyonlarımızla yani herkesle iş birliğine hazırız diyoruz ama geldiğimiz noktada, hiçbir zaman iş birliğine hazır olmayacak, iş birliğine hazır olmayan ve orada herhangi bir yaptırımımız, bir denetimimiz olmayan bir mecra var ve maalesef, bu mecra, şu anda konuştuğumuz kadına yönelik şiddetin körüklenmesinde ve yayılmasında -çocuklarımıza da aynı- gerçekten en büyük sorun. Yani ben 2 evlat babasıyım, bir ergen kızım, bir ergen oğlum var. Kızım bir şey diyor, "Aman, sakın baba arkadaşlarım bunu sosyal medyadan..." Kendi aralarında grupları var, WhatsApp grupları var, orada birbirlerini linç ediyorlar yani bu bir şiddet aslında, şu anda konuşmamız gerekir.

Şimdi, ben biraz geç başladım şeye. Aslında insanlık var olduğundan beri şiddet var yani Kâbil'in Habil'i öldürmesiyle başlıyor aslında şiddet, sonra çocukların diri diri toprağa gömüldüğü dönemler var yani şimdi, burada medya geldi... Bir yazarın sevdiğim bir sözü vardı aslında, "Televizyon geldi, ahlakımız bozuldu." diyorsanız, o toplumda ahlakın var olduğundan zaten bahsedemezsiniz." diyor. Yani şiddetin artırılmasında, şiddetin yayılmasında televizyonların ben etkili olduğuna çok inanmıyorum. Önlenmesi konusunda ne yapabiliriz, bunu hep birlikte düşünelim; biz bu iş birliğine her zaman açığız. Bunun -Sayın Başkanım, siz bilirsiniz, sosyoloji ve bu konularda çalışmış, yazmış birisiniz- bu şiddetin sosyolojik bir temeli var aslında yani televizyonlarda gördüğümüz şeyler biraz bunun yansıması olabilir ama geldiğimiz noktada, evet, televizyon dizisinde işte bir kadına bir şiddet görebilirsiniz belki ama şunu bilin: Onun sonunda o şiddeti uygulayan mutlaka cezasını görür yani mutlaka cezasını görür; dizilerde işlenen şey budur aslında, alt metni, algısı ve o şiddete uğrayan kadında da mutlaka bir şekilde ondan kurtulma çabası... Yani biz hikâyeyi o noktada şey yaparız. Televizyonlarda izlediğiniz konu bu ama dijital medya maalesef böyle bir şey değil. Yani platformlardaki izlediğiniz şeyler gerçekten böyle bir şey değil. Yani tehlike asıl burada, biz evet, buradayız, hep iş birliğine açığız yani bu şiddetin önlenmesi konusunda elimizden gelen her türlü şeyi yaparız ama Murat Bey ve diğer arkadaşların da bahsettiği, dikkat çektiği konu yani bu dijital medya hepimizin sorunu aslında.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Pardon, ben bu arada bir soruyu atladım galiba, çok kısa ona da cevap vereyim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Buyurun.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Şu reytingle ilgili sormuştunuz, o kaldı. "Reyting" dediğiniz, bu dizilerin izlenme oranı. Reklamın, programın veya işte, izlenmeyen bir dizinin -biraz önce söyledim- yayından

kalkan... Örneğin bir dizi bölümünün en az maliyeti oluyor 70-80 milyon TL, en ucuzu diyelim. Şimdi, böyle bir ortamda da belli bir reytingin üzerinde izlenme oranı yakalaması lazım ki o zaman reklam veren hem oraya daha fazla teveccüh gösteriyor bir de daha fazla para kazanıyor dizi. Önemli olan orada reklamı seyretmek.

Şimdi, dolayısıyla da izlenmeyen dizilerin hayatta kalma şansı yok. Yani şimdi hiçbir olayın yaşanmadığı, çok böyle sıradan dizileri alıp böyle işte, tamam, söylem olarak güzel ama gerçekten kulağa da hoş geliyor, herkes bu tarz dizi yapsa zaten kimse televizyon izlemez, artık tamamen televizyonları hayatımızdan çıkarmak durumunda kalırız. Dolayısıyla, dizilerde de hani sadece dizinin bütününe bakmak lazım. Şimdi, Ali Bey de söyledi, tamam, kadına şiddet var da devamında ne oluyor? Böyle de bir Temel fıkrası var ya, işte, devamını da görmek lazım. Yoksa sadece orayı alıp işte, bir dakikayı "Vay efendim, burada kadına şiddet uygulandı veya erkeğe şurada şiddet uygulandı". dediğimizde gene eksik bilgiyle yorum yapmış oluyoruz, sosyal medya özellikle bunu yapıyor, yaptırıyor ve bence bu artık bilinçli bir şeye dönüştü. Türk televizyonlarına, ana akım medyaya yönelik gerçekten sistematik bir saldırı var, ben buna yürekten inanıyorum çünkü yıllardır bunu yaşıyoruz. Yani kimse, dediğim gibi, x platformun yaptığı rezilliklere hiçbir şey demezken devamlı devamlı bizler gündemdeyse artık sözün bittiği yerdir, ben de sözü burada noktalayayım.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Çok teşekkürler.

Deniyor aslında, daha önce de değindik, bizim Hüseyin Yayman hocanın Başkanlığını yaptığı Dijital Mecralar Komisyonu bu konuları yoğun biçimde çalışıyor, atlanan bir konu yok ama bizim Komisyonun görevi, işte konuştuk, hep beraber sizlerle, şiddet ile medyanın ilişkisi var mı, varsa ne kadar, önlemler nedir, ne yapılabilir, noktasıydı.

Şimdi, Sayın Türkaslan benim de bazı konuları bilebileceğimi söyledi. Bir gün bizim Komisyon beni de oraya oturtursa, davet ederse ben de anlatırım onları ayrıntılı olarak. Burada kısmen araya girerek açıklamalar yapıyoruz. Bu, az önce "Diziler izlenmiyorsa..." dedi Sayın Yancı, bu, izlemek, izlenmek yani görünür olmak, aslında gösteri toplumunun geldiği bir nokta. Sosyal medyada ya da başka alanlarda, hatta sahada, sokakta suç işleyenler de bazen telefon ediyorlar değil mi medyaya? "Ben şunu yapacağım." diye haber veriyor, terörist de onu yapıyor. Görünür olma telaşı ve kaygısı, işte var olmak anlamına geliyor. Var olabilmek için bile suç işleyenler var. Bunun adına biz, bütün dünya ve toplum ne demiş; "sosyal medya" demiş. "Sosyal" dediğimiz zaman bir olumlu içerik geliyor aklımıza, aslında "sosyal" değil. Sosyal eşittir toplum, toplumsal anlamına gelmiyor bu noktada. Kelime olarak o demek ama şimdi sosyal medyaya kimliksiz insanlar giriyor. Biz kurumlar olarak, kişiler olarak kendi adımızla giriyoruz sosyal medyaya ama bunun çoğunluğu sahte kimlikler, kimliksizlik; buna kimliksiz bir medya veya kimliksiz bir alan diyebiliriz, bu adı değiştirmemiz lazım. Sosyallikte olumluluk var, komşumuzla sosyalleşirken -değil mi- bir temas, pozitif bir durum var, burada öyle bir şey yok.

Bir de geldiğimiz noktada hem şunu görüyoruz hem bu noktaya gelmeden de biliyorduk. Kim kimi etkiliyor? Şimdi medyada haberler yapılıyor ya da diziler, filmler, neyse, içerikler üretiliyor; bunlar mı toplumu değiştiriyor ve şiddete neden oluyor, yoksa toplum mu şiddetin peşinde koşuyor? Sonuçta şunu görüyoruz: Toplum medyayı, medya da toplumu yönlendiriyor, karşılıklı bir etkileşim var. Murat Bey diyor ki: "İşte, izlenmiyorsa..." İzlemeyen kim? Toplum. Yani toplum diyor ki: Şu, şu, şu... 5 tane farklı içerikli dizi var. Bir tanesini açık ara farkla izliyorsak toplumu yönlendirmiş oluyor aslında ve reklam verenler de yönlendirmiş oluyor. "Ben şiddet de olsa o diziye reklam vereyim." diyor.

Şimdi, bir de -hemen bağlayacağım- "Efendim, televizyonlar mı çok izleniyor, sosyal medya mı?" noktası çok önemli. Arkadaşlarımız, gene RTÜK uzmanı arkadaşımız gönderdi, sağ olsun. Medya araçlarını kullanım oranları, televizyon izlenme oranı yüzde 90,2; internet... Affedersiniz, rakamlar yüzde 100'ü tutmuyor ama nasıl oldu bu?

RTÜK UZMANI EMİNE MERVE GÜNDOĞAN - Çoklu cevap...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Nasıl...

RTÜK UZMANI EMİNE MERVE GÜNDOĞAN - Birden fazla cevap.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Evet, birden fazla cevap, peki. 1'inci sırada televizyonun izlendiği görülüyor, 2'nci sırada internet 83,5; sosyal medya 78,8; sonra radyo ve dijital müzik; en sonunda isteğe bağlı yayın platformları 23,7 gözüküyor çoklu cevaplarda.

Şimdi, diziler satmayınca... 1 milyar dolar, müthiş bir rakam. İhraç, kültür ihracı, dizi yoluyla kültür ihracı önemli. Diziler satmayınca medya dizüstü çöküyor o zaman, değil mi? Enteresan.

DEMİRÖREN MEDYA TV GRUP BAŞKANI MURAT YANCI - Yani şöyle bir şey var: Şimdi, geldiğimiz noktada, özellikle -işte aslında ilk konuşmamda da değindim- geçen yıl -2024 rakamları olarak söylüyorum- reklamın yüzde 71,2'si dijitale, işte bu bahsettiğimiz X, YouTube, TikTok, Google vesaire buralara gitti. Bu her sene biraz daha yükselerek artıyor. Şimdi, dolayısıyla, şu anda dizi çekmek de çok maliyetli bir hâle geldi. Mesela, işte bir yerde, bir set olarak bir şey çekmek istiyorsun, belediye geliyor yüzde 40 zam koyuyor mesela, bu sene yüzde 40 zamlandırdı veya işte, ne bileyim, metroda bir şey çekeceksin, oradan ciddi bir para isteniyor, yani her yerden inanılmaz böyle bir maliyet yükseltmesi var. Reklamı bunu artık karşılayamayacak hâle geldi. Şimdi, burada tek ne kaldı geriye? Yurt dışı satış. Şimdi, yurt dışı satışta inanılmaz ağır bir rekabet var şu anda. Dolayısıyla, bir de şöyle bir şey var: Şimdi, dizilerin tutmaması çok büyük bir yük getirdiği için kanallar artık daha az -mecburiyetten de kaynaklanan- dizi çekiyor çünkü çok zarar ediyor bir defa. Daha az dizi çekince daha az ihracat yapıyorsun, daha az kültür, işte, Türkçeyi daha az ihraç edebiliyorsun. Burada kanallar kendi başlarının çaresine bakmak zorunda maalesef. Dolayısıyla hani burada sanki inanılmaz trilyonlar akıyor... Her sene biraz daha şey küçülüyor çünkü orada şöyle bir olay da var maalesef, bu dijitale giden reklamlar noktasında: İşte, 1 koyup 10 göstermek, bu tip şeyler yapılıyor maalesef. Artı, orada kesilen komisyonlar yani dijitale verildiği zaman bir reklam o aracı kurumlar oradan inanılmaz yüksek komisyonlar kesiyor. Dolayısıyla reklam vereni de oraya daha fazla yönlendirmeye gayret ediyor. Şimdi bunların hepsini üst üste koyduğumuz zaman buraya, işte, ulusal medya kanallarına akan para her sene çok daha azaldığı için dizilerin tutması çok hayati önemde. Tutan bir diziyi de zaten direkt ihraç edebiliyoruz yurt dışına. Dolayısıyla da diziler aslında medya gruplarının en önemli unsurlarından bir tanesi, bunları korumamız lazım.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Peki, çok teşekkür ediyoruz.

Yaklaşık dört buçuk saattir buradayız. Medya ve şiddet, kadına şiddet olgusunu araştırmaya çalıştık bugünkü toplantıda. TRT Genel Müdür Yardımcısı Sayın Muhammed Ziyad Varol'a, Demirören Medya TV Grup Başkanı Sayın Murat Yancı'ya, ATV Genel Müdürü Sayın Hacı Ali Türkaslan'a, SHOW TV Genel Müdürü Sayın Esra Baydar'a, TV8 Genel Müdürü Sayın Aslı Çini Yaşaroğlu'na, Star TV Genel Yayın Yönetmeni Sayın Şebnem Aksoy Açıkalin'a, NOW Haber Ankara Temsilcisi Tülay Öçten ve yanındaki Walt Disney ekibine, Sayın Öznur Halilcikoğlu Çalışkan'a, Sayın Fulya Tiryakioğlu Baykal'a çok teşekkür ediyoruz.

Dediğim gibi, 7 kurumdan 9 kişinin sunumlarını dinledik.

Bugün katılımlarından dolayı bütün konuklara teşekkür ederken gündemimizdeki konuları kapattık.

Tüm Komisyon üyesi milletvekillerimize ve medya mensubu arkadaşlara teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 15.46